

OTDK-DOLGOZAT

2015

**MAGYARORSZÁG EGYIK NEVES DIÁKFESZTIVÁLJÁNAK
ELEMZÉSE ÉRTÉKELEMZÉS FELHASZNÁLÁSÁVAL**

**ANALYSIS OF A REPUTED HUNGARIAN STUDENT
FESTIVAL BY USING VALUE ANALYSIS**

Kézirat lezárása: 2013. november 19.

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS.....	1
2. A TÉMAKÖR KÖRÜLÍRÁSA, MEGHATÁROZÁSA	3
2.1. A RÉSZTVEVŐK BEMUTATÁSA, A RENDEZVÉNY PRESZTÍZSÉNEK MEGHATÁROZÁSA.....	3
2.2. TÖRTÉNETISÉG, A VÁLTOZTATÁSOK SZÜKSÉGSÉGÉNEK INDOKLÁSA.....	5
2.3. A LEGFONTOSABB PROGRAMELEMEEK A GARABONCIÁS TÖRTÉNELME SORÁN.....	7
2.3.1. Fáklyás felvonulás	7
2.3.2. „Garabon City”	8
2.3.3. Kampány-happening.....	8
2.3.4. Közös kampányzáró felvonulás.....	8
2.3.5. Diákpolgármester-választás (vetélkedő) a Sportcsarnokban.....	9
2.3.6. Kampánypótló.....	9
2.4. A 22. CSABAI GARABONCIÁS NAPOK	9
2.4.1. Változások bemutatása	9
2.4.2. Az idei rendezvénnyel kapcsolatos benyomásaim	10
2.5. VERSENYSZABÁLYZAT.....	13
2.5.1. Jelöltállítás	13
2.5.2. Elektorok küldése.....	13
2.5.3. Kampány13	
2.5.4. Választás14	
2.5.5. Nyilvánosság.....	14
2.5.6. Felelősség14	
2.5.7. 3 legfőbb bűn	15
3. ALKALMAZOTT MÓDSZERTANOK ÁTTEKINTÉSE	16
3.1. AZ ÉRTÉKELEMZÉS ELJÁRÁSRENDSZERÉNEK BEMUTATÁSA.....	16
3.1.1. Az értékelemzés története, előretörése és jelentősége.....	16
3.1.1.1. Értékelemzés a világban	16
3.1.1.2. Értékelemzés Magyarországon	18
3.1.1.3. Értékelemzés a rendezvényszervezés terén	19
3.1.2. Az értékelemzés szemlélete.....	22
3.1.3. Az értékelemzés projektek folyamata, szakaszai	27
3.1.3.1. Igényelemzés.....	28
3.1.3.2. Funkcióelemzés.....	29
3.1.3.3. Funkcióteljesítés vizsgálata	30
3.2. AZ IDŐTERVEZÉS1	
3.2.1. Gantt diagram.....	31
3.2.2. Hálótérvezés	32
4. A GARABONCIÁS NAPOK ÉRTÉKSZERVEZÉSE	34
4.1. ELŐKÉSZÜLETEK34	
4.1.1. Célkitűzés, téma, témahatárok.....	34
4.1.2. Team összeállítása	34
4.1.3. Munkaterv készítése	34
4.2. AZ INFORMÁCIÓS MUNKA ÁTTEKINTÉSE	35
4.2.1. Kérdőíves kutatás eredménye	35
4.2.2. Mélyinterjúk elemzése.....	43
4.2.3. Időtervezés52	
4.2.3.1. Precedencia táblázat összeállítása	53
4.2.3.2. Gantt diagram és PERT diagram	55
4.3. IGÉNYELEMZÉS	57
4.3.1. Igénycsoportok.....	57
4.3.2. Igények meghatározása.....	58
4.4. FUNKCIOELEMZÉS	63
4.5. A FUNKCIÓTELJESÍTÉS MÉRTÉKÉNEK MEGHATÁROZÁSA	65
4.6. MEGOLDÁSI VÁLTOZATOK KIDOLGOZÁSA	67
5. JAVASLATOK ÖSSZEFOGLALÁSA.....	69
IRODALOMJEGYZÉK.....	74

MELLÉKLETEK

1. MELLÉKLET: A 22. CSABAI GARABONCIÁS NAPOK PROGRAMJAI.....	II
2. MELLÉKLET: KÉRDŐÍV	III
3/A. MELLÉKLET: INTERJÚVÁZLAT –FŐSZPONSZOR	V
3/B. MELLÉKLET: INTERJÚVÁZLAT-IGAZGATÓ	VI
3/C. MELLÉKLET: INTERJÚVÁZLAT-ÖNKORMÁNYZAT	VII
4/A. MELLÉKLET: MÉLYINTERJÚ JEGYZŐKÖNYV MACZIK MIHÁLY	VIII
4/B. MELLÉKLET: MÉLYINTERJÚ JEGYZŐKÖNYV LADUVER FERENC.....	XV
4/C. MELLÉKLET: MÉLYINTERJÚ JEGYZŐKÖNYV TÁLAS CSABA	XXVI
4/D. MELLÉKLET: MÉLYINTERJÚ JEGYZŐKÖNYV BENKÓNÉ DUDÁS.....	XXXIX
4/E. MELLÉKLET: MÉLYINTERJÚ JEGYZŐKÖNYV FODOR JÓZSEF	LIII
4/F. MELLÉKLET: MÉLYINTERJÚ JEGYZŐKÖNYV VARGA TAMÁS.....	LXV

TÁBLÁZAT- ÉS ÁBRAJEGYZÉK

1. táblázat: FHA értékelemzési projektjei összefoglaló adatai	18
2. táblázat: Gantt diagram.....	32
3. táblázat: A Csabai Garabonciás Napok precendencia táblázata	54
4. táblázat: A Csabai Garabonciás Napok Gantt diagramja	56
5. táblázat: Az időpontokra vonatkozó igények	62
6. táblázat: Funkció-rendenzvényelem mátrix.....	66
7. táblázat: Megoldási változatok	67
8. táblázat: Tapasztalatfelmérő lap	72
1. ábra: Az értékelemzés célkitűzési lehetőségei	2
2. ábra: Életkép a 20. Csabai Garabonciás Napok felvonulásáról	7
3. ábra: Az értékelemzés fogalomrendszere	23
4. ábra: Az értékelemzés általános algoritmus.....	26
5. ábra: Az értékelemzés eljárása.....	27
6. ábra: Az igényhalmazok egymásra hatása	28
7. ábra: A funkció rendezése.....	29
8. ábra: Funkciócsaládfa felépítési elve	30
9. ábra: Tevékenységek nyílként értelmező hálódigram	33
10. ábra: 1. kérdés	35
11. ábra: 2. kérdés	36
12. ábra: 3. kérdés	36
13. ábra: 4. kérdés	37
14. ábra: 5. kérdés	37
15. ábra: 6. kérdés	38
16. ábra: 7. kérdés	39
17. ábra: 8. kérdés	40
18. ábra: 9. kérdés	40
19. ábra: 10. kérdés	41
20. ábra: 11. kérdés	41
21. ábra: 12. kérdés	47
22. ábra: A Csabai Garabonciás Napok tevékenységi struktúrája	53
23. ábra: A Csabai Garabonciás Napok PERT diagramja	56

1. BEVEZETÉS

„A kreativitás a létező legnagyobb lázadás. Ha teremteni akarsz, meg kell szabadulnod minden beléd nevelt meggyőződéstől; máskülönben kreativitásod nem lesz más, mint másolás - mindössze egy indigómásolat lesz.” (Osho)

TDK dolgozatom alapvető célja a Csabai Garabonciás Napok (diákpolgármester-választás) elemzésének elvégzése. Munkámmal segíteni szeretném a város legrégebbi ifjúsági rendezvényének még színvonalasabbá tételét, ezzel is öregbítve Békéscsaba város hírnevét az országban. Ez egy olyan rendezvény, amely nélkül a békéscsabai középiskolások már nem tudják elképzelni életüket. Középiskolai éveiket átszővi, benne élnek, szorosan kapcsolódik hozzájuk.

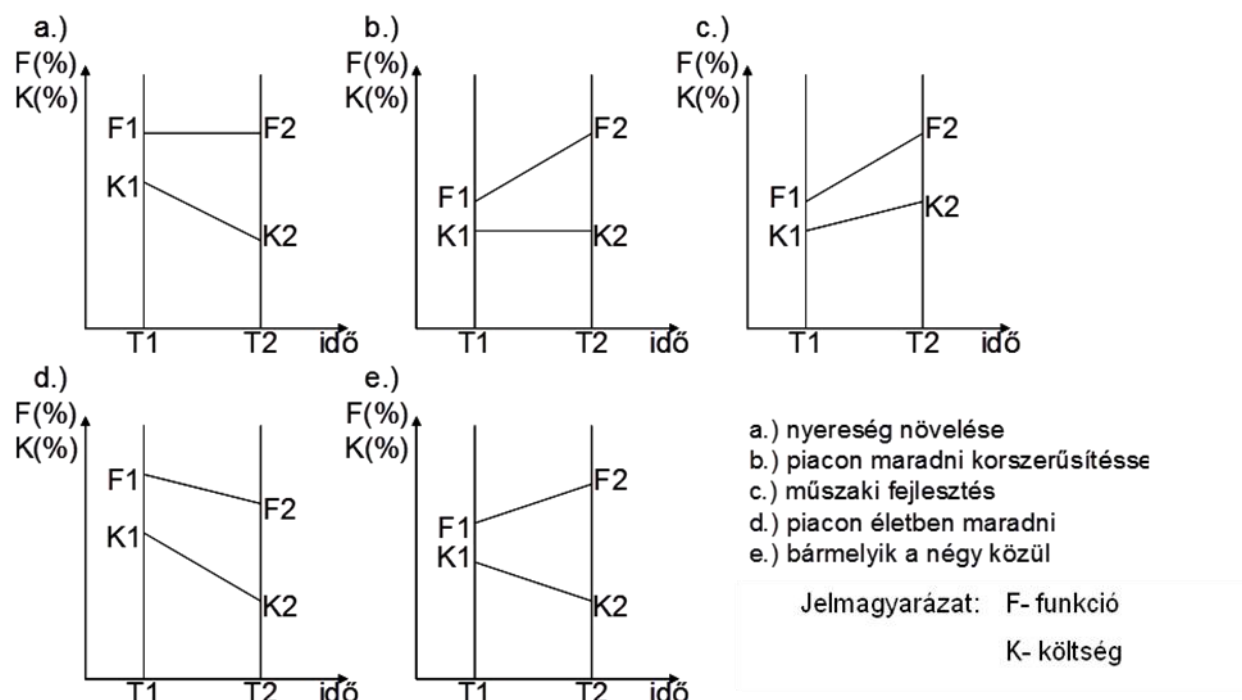
Összegzem azokat a hagyományokat, amelyek az eseményt övezik és ezek milyen presztízst hordoznak. Visszatekintek arra, hogy a rendezvény milyen volt régen és milyen ma, milyen fő vonalak mentén haladt egykor és halad ma. Kitérek arra, hogy a diákpolgármester-választás versenyében melyek az értékelési szempontok, mik a követelmények.

Azt a célt tűztem ki, hogy az elvégzett értékelemzés eredménye alapján javaslatot tegyek az eseménnyel kapcsolatos – a tanulmány során feltárt – gyengepontok megszüntetésére, a program értékességének növelésére. Ez a célkitűzés illeszkedik a Csabai Garabonciás Napok átszervezésével kapcsolatos igényekhez is, ezért dolgozatomban a rendezvény igénylistáját feltárom és funkcióelemzését elvégzem.

Ezt követően bemutatom az értékelemzés eljárásrendszerét. Összefoglalom történeti fejlődését, amely hozzátétőlegesen 70 éves múltra tekint vissza. Az elmúlt évek során az értékelemzés („*Value Analysis*”) a világ egyik legfontosabb innovációs eszközévé emelkedett. A globalizáció és annak folyamatai következtében világviszonylatban is elismert módszerré vált, egyre több országban ismerték fel előnyét, pozitív hatását. Az értékelemzés alkalmazása a fejlettebb országokban ma már általánosan elterjedt, rendszeresen alkalmazzák a gyártás- és gyártmánytechnológiai fejlesztésekben, a különböző szolgáltatások szervezésében, a beruházások tervezésében, továbbá a tevékenység- és szervezetfejlesztésben. Ennek értelmében az elemzés tárgyát képező Csabai Garabonciás Napok rendezvénye is terméknek tekinthető az értékelemzés szemléletében. Miután nem egy hagyományos értelemben vett anyagi termékről van szó, hanem egy vizuális- szellemi- szórakoztató- közösségformáló termékről, feldolgozása absztrakciót igényel. Analízise megvalósítható a módszer eszközrendszerével. A vizsgálat két oldalról megközelítve vezet érdemi

eredményhez. Egyrészt a funkciómegvalósítás szintje által képviselt minőségi jellemzők felől, másrészt pedig a költség (áldozat) oldalról végezve az elemzést.

Minőségi nézőpontból vizsgálva, ha alkalmazzuk a „Value Analysis” módszertanát növelhetjük a diákpolgármester-választás (rendezvény) értékességét, másrészt pedig előfordulhat, hogy a projekt költsége is csökkenhet. Természetesen a fent említett két változó (funkció, költség) egyszerre is módosulhatnak az elemek tetszőleges kombinációjaként (1. ábra).

1. ábra: Az értékelemzés célkitűzési lehetőségei

Forrás: <http://www.microva.hu/download/File/02elokesz.pdf>

Ezt követően dolgozatomban a funkció-teljesítés mértékének meghatározása következik a funkció-teljesítés bírálat módszerének segítségével. Az eddigi tanulmányaim alapján a „Value Analysis”-t tartom a legmegfelelőbbnek a Csabai Garabonciás Napok eredményfeltáró és eredményjavító elemzéséhez.

A kutatás során az általam, továbbá a munkában részt vett team által feltártakat folyamatosan egyeztettem a szakmai felelősökkel. Az értekezésem végén összefoglalom az elvégzett munka eredményeképpen kapott javaslatokat. A tanulmány elkészítését követően tájékoztatom az esemény legfőbb érdekeltjeit (a szervezéséért felelős személyeket, a Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzatának Csabai Garabonciás Napokkal foglalkozó munkatársait).

Munkám elkészítése során elsősorban az értékelemzés módszertanának szakaszaira támaszkodtam.

2. A TÉMAKÖR KÖRÜLÍRÁSA, MEGHATÁROZÁSA

A bevezetőben utaltam arra, hogy dolgozatom tárgya a Csabai Garabonciás Napok elemzése értékelemzéses eljárás alkalmazásával. Ez az esemény a legrégebbi, a legnagyobb hagyománnyal rendelkező és legnagyobb látogatottságot élvező ifjúsági rendezvény ma Magyarországon.

2.1. A RÉSZTVEVŐK BEMUTATÁSA, A RENDEZVÉNY PRESZTÍZSÉNEK MEGHATÁROZÁSA

Az esemény egy diákpolgármester-választás, amelynek alapvető célja a városi diákközösség építése, és mellette a képviselőtüket ellátó társaik (1 diákpolgármester, 2 diák-alpogármester) megválasztása. A rendezvényt kezdetek óta Fodor József szervezi, aki egyben a programsorozat ötletgazdája is. Fodor József 2006 óta Pécsen él, a Rádió 1 dél-magyarországi hálózatának, a Rádió 1 Pécsnek ügyvezetőjeként és társtulajdonosaként dolgozik. Pécs városának egyik legfőbb fesztiválszervezője. Tevékenysége 2012 óta a Pécsi Fesztiválszervező Nonprofit Kft-hez kötődik, amelyhez olyan rendezvények fűződnek, mint pl. akusztikus zenei fesztiválok, Hangulatsziget utcaművészeti Fesztivál, Sétatér, az Örökség Fesztivál, továbbá adventi vásár, szilveszteri rendezvények és az ún. Tüke-kártya projektet is az általa vezetett szervezőcég neve fémjelzi. Ezek a programok idén Pécsen körülbelül száz fesztiválnapot jelentenek, így tényeken alapul az a megállapítás, hogy a közművelődés szervezés területén Fodor József jelentős szakmai tapasztalattal bír.

Fodor József egy interjú során azt nyilatkozta: amikor 1992 márciusában, 24 éves korában megálmodta ezt a rendezvényt, nem számított rá, hogy hagyománnyá válik, és nem is foglalmazott meg hosszú távú célokat. Az ok, amiért az ötlet megszületett az az volt, hogy a '91-92-es időszakban a középiskolásoknak Békéscsabán nem szerveztek programokat. Ekkor már megszűntek a korábbi ifjúsági szervezetek és azok örökségei. Nem voltak városi szintű versenyek (pl. szavaló- és prózamondó versenyek, stb.). Városi szinten létezett ugyan egy játékos vetélkedő a középiskolásoknak, ami a „Vándortalicska” nevet viselte, de az is később megszűnt. A programsorozat létrehozásakor csupán egyetlen cél fogalmazódott meg, legyen egy esemény a békéscsabai diákok számára. Ennek ellenére már első évben óriási sikert aratott. Így indult szárnyalásnak a Garabonciás.

Ezt a diákprogramot 22 év óta minden évben megtartják, ami azt jelenti, hogy már több mint öt középiskolás generációt megélt. Ez azt bizonyítja, hogy egy igen erős, időtálló, hagyománnyal rendelkező eseményről van szó.

Idén szeptember 30. és október 4. között került megrendezésre. A rendezvény során a városi középiskolák jelöltjei versenyeztek a diákpolgármester cím elnyeréséért. A diákpolgármester

jelöltek mögött saját pártjuk és kampányfőnökük áll, akik támogatják e tisztség megszerzésében. Az, hogy az egyes iskolák milyen szempontok alapján választják ki jelöltjüket, iskolánként változik. A legtöbb intézményben ún. diáknapokat rendeznek. Ez lényegében egy intézményi szintű „mini” Garabonciás, ahol a győztes nyeri el a jogot, hogy a következő városi választáson megmérettesse magát iskolája színeiben. Így a jelöltek már korábban megtapasztalják, milyen várakozás, előkészület övez egy ilyen rendezvényt. Az iskolákban olyan típusú feladatokat szerveznek, amellyel úgy gondolják, hogy a jelöltek felkészülhetnek az őszi versenyre, és a megszerzett tapasztalatokat aztán kamatoztathatják a megyeszékhelyi versenyen, ami növeli a versengés színvonalát is.

A Csabai Garabonciás Napok egyik legfőbb hozadéka a közösségformálás. Mivel optimális esetben egy középiskolás diák négy alkalommal vehet részt, a rotáció miatt számos új diáktárral találkozhatnak. Barátságok, szerelmek és új közösségek alakulhatnak ki az egyes iskolák tanulói között. Ezeket a kiépített kapcsolatokat sokan később is kamatoztathatják életük, szakmai pályafutásuk során.

A rendezvény közvetetten segít az egyes iskolákkal, valamint az iskolák diákjaival szemben állított sztereotípiák leépítésében (második nyereség). Ez Békéscsabán különösen fontos, mivel nagyon heterogén az intézmények (fenntartó és az iskolatípus alapján is) és a diákok összetétele is (lakóhely: békéscsabai vagy vidéki, nemzetiség szerint). A Szlovák Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium fenntartója az Országos Szlovák Önkormányzat, a Békéscsabai Evangélikus Általános Iskola, Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola, Kollégium és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény a Magyarországi Evangélikus Egyház igazgatása alatt áll. A többi középiskolai intézmény (három gimnázium és hat középiskola) a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Békéscsabai Tankerületéhez tartozik. A szakközépiskolák között van logisztikai és közlekedési; gépészeti és számítástechnikai; közgazdasági; kereskedelmi és vendéglátóipari; építő-, fa- és szolgáltatóipari szakközépiskola valamint művészeti és művészetoktatási zeneiskola. Látható, hogy nagyon sokféle intézmény működik a városban, és diákjai között egyfajta előítélet is kialakul. Ennek enyhítésére, megszüntetésére kiválóan alkalmas a rendezvény.

Mindenféle kutatás nélkül megállapítható a diákok versenyének harmadik, talán legfontosabb pozitívuma a nem hagyományos értelemben vett tanulás. A résztvevők lényegében felkészülnek a későbbi állampolgári életre. Megtanulják, hogy milyen kötelezettségeket kell vállalniuk, milyen kihívásoknak kell megfelelniük. A felmerülő problémákat, feladatokat meg kell oldaniuk, tehát összességében kiváló jellemformáló hatása van. Az itt szerzett

tapasztalatokat kamatoztatva, a diákpolgármesterek, a diák-alpolgármesterek közül ma sokan tisztviselőként, képviselőként tevékenykednek.

2.2. TÖRTÉNETISÉG, A VÁLTOZTATÁSOK SZÜKSÉGESSÉGÉNEK INDOKLÁSA

A rendezvény a gerincét képező programelemektől eltekintve a diákok igényeihez igazodva folyamatosan változott. A nyitó nap egy nagyszabású, központilag szervezett többnyire könnyűzenei koncerttel indult, míg az utolsó nap vetélkedővel zárult, ahol különböző feladatokat kellett megoldani az iskolákat képviselő csoportoknak. A csoportok pontokat gyűjthettek, ami az összesített versenyben komoly hányadot jelentett. A köztes időben különböző sport, kulturális és ezek határterületeihez kapcsolódó programok kaptak helyet.

A rendezvény alapvetően három szerkezeti egységre osztható, a diákpolgármester választásra, a városi szintű művészeti és sportrendezvényekre, valamint a kiegészítő jellegű kulturális programokra.

- a) A diákpolgármester választás önálló kampányokkal, kampányprogramokkal megtűzdelt rendezvény volt. A diákpolgármester cím megszerzéséért a kezdetek óta az iskolák önkéntes alapon indulhattak, arra senki sem kötelezte őket. Ez vonatkozott a diákokra is, akik szintén szabadon dönthettek részvételükről.
- b) A művészeti versenyek programjai között szerepelt vers, próza, klasszikus zene, népdal, néptánc, modern tánc, könnyűzene, színjátszás. Hosszú éveken keresztül köztéri szoborépítés, valamint utcai graffítizás is színesítette a programot.
- c) A sportprogramok „Garaball” néven futottak. Ez főként a tömegsportokat ölelte fel. Emellett belvárosi futóversenyeket is rendeztek.

Az évek során a legtöbb változáson a diákvezetők megválasztásának lebonyolítási módja esett át. Az idők folyamán a szerkezeti egység hármassá tagozódása két dolog miatt jelentősen átalakult. Egyik ok a reálértékben is folyamatosan csökkenő támogatás, így a művészeti, kulturális programok, mint például az ingyenes színházi előadások, ingyenes koncertek szépen lassan elsorvadtak, kikoptak. Ezzel egy időben a diákpolgármester választás és a hozzá kapcsolódó kampány a rendezvénysorozat legnépszerűbb elemévé nőtte ki magát. Az egyes iskolák diákjai a kampányaikon belül olyan sok programot szerveztek, hogy azok némiképp kompenzálták a korábban említett ingyenes eseményeket. Számos párhuzamosan zajló koncert, kampány filmvetítés és egyéb program szerveződött, ezért gyakorlatilag a központilag szervezett események nem is feltétlenül hiányoztak.

Az utóbbi évek során azonban változás következett be, amely Fodor József főszervező szerint a következő volt:

„Nagyon sokáig tudott így működni, de valahogy azt éreztem, hogy az elmúlt években az a generáció, aki most vesz részt aktívan a diákpolgármester választásban kevésbé önálló, kevésbé innovatív, mint az ezt megelőző másfél évtized generációi voltak. Van bennük ugyan egy megfelelési vágy, ugyanakkor pedig fogni kell a kezüket és meg kell nekik mondani, hogy mi a helyes és mi nem helyes, mit csináljanak, folyamatosan várják a reakciót. Érdekes, ha a kétéves kislányom vagy a négy és fél éves kisfiam csinál valamit, azonnal le kell reagálni, mert azt várja, hogy ismerd el, vagy bíráld. Alapvetően ismerd el, de mindenképpen reagálj rá. Ugyanezt látom most a tizenéveseknél is. Azonnali észrevétel kell nekik, megerősítés, hogy az, amit csinálnak jó döntés, vagy nem jó döntés. Jó az ötletük, vagy nem jó. Ily módon az általuk szervezett kampány sem túl kreatív.

Nem annyira eredetiek már a diákok ötletei, nem is annyira jól szervezettek az események, valahogy hiányzik a komplex gondolkozás, meg a komplex kivitelezés is a mostaniakból. Vannak kivételek persze, de a nagytöbbség az csak bizonyos felszíneket tud megérinteni. Odáig jutnak el, hogy nagyon jó dolog lenne csinálni egy ilyet. *„Oké, csináljuk!”* – megegyeznek. Azonban mindenki azt gondolja, hogy majd a másik csinálja. De nem tisztázzák azt, hogy te vagy a felelős azért, hogy felhívod az előadót, erre van 12 órád, te vagy a felelős a közönségszervezésért, te vagy a felelős a hangtechnikáért, te vagy a felelős a helyszínért, te vagy a felelős azért, hogy a kampány zsúrihoz eljussanak az információk, meghívjuk. stb. *„Igen, csináljuk! Nagyon jó! Tizen, mindenki! Menjünk!”* – de végül nem csinálja senki. Ha meg odáig eljutnak, hogy egyáltalán meghívnak egy fellépőt, akkor addig megvan, hogy meghívják, el tudják mondani, hogy hol lesz a fellépés helyszíne és mi az időpontja. Jó esetben nem szűrik el, és eljön a fellépő. De már senki nem gondol a marketingre, arra, hogy direkt közönségszervezés legyen. Csak ott állnak és azt mondják: *„Hát hiába, nem jött el senki!”* Kit hívtatok? – kérdezem. *„Hát nem tudom, azt a kampányfőnök intézte.”* *„Nem napi 24 órában vagytok együtt és mindenről tájékoztatjátok egymást?”* – teszem fel az újabb kérdést. Erre jó példa volt a hétfőn egy órakor kezdődő Művészetek Tölgyének avatása. A szervező diákok megbeszélték, hogy kiválasztanak egy tölgyfát, az lesz a Művészetek Tölgye és minden évben a garabonciás diákok azt megkoszorúzzák. Ezt egy ünnepség keretén belül tartják meg, mintegy hagyományt teremtve. Idén meghívták előadónak a kulturális alpolgármestert, hogy mondjon egy beszédet, kihívták a sajtót, az iskolaigazgatókat, stb. Egy óra előtt két perccel felhívtak engem, hogy nincs itt az alpolgármester. Kérdezem: *„Beszéltetek vele?”* *„Igen.”* *„Mikor?”* *„Pénteken.”* *„És felkértétek?”* *„Igen.”* *„Mit mondott?”* *„Azt, hogy nem ér rá, nem tud jönni.”* *„Na, oké. ha felhívtátok pénteken, és azt mondta, hogy nem tud jönni, akkor miért most paráztok egy óra*

előtt két perccel? Kellett volna keresni mást.” „De, hát azt mondtad, hogy Őt kérjük fel.” „Igen, azt mondtam, de ha Ő nem vállalta, akkor keresni kellett volna valakit helyette.” Ilyen eset mostanában rengeteg van.” (4/e. sz. melléklet)

2.3. A LEGFONTOSABB PROGRAMELEMEK A GARABONCIÁS TÖRTÉNELME SORÁN

A rendezvény számos programelemből áll, amelyek közül több, évek óta a Garabonciás szerves részét képezi.

2.3.1. Fáklyás felvonulás

A rendezvényt lényegében ezzel a programelemmel nyitják meg, a kezdetek óta megtartják. Ez az esemény már tradícióvá vált Békéscsabán. Úgy indult, hogy nyitónap estéjén intézményenként csoportosulva az iskolák diákjai összegyűltek egy előre kijelölt helyen (2. ábra).

2. ábra: Életkép a 20. Csabai Garabonciás Napok felvonulásáról

Forrás: <http://www.beol.hu/galeriap/54889>

Ez az első alkalom, amikor az iskolák megmutathatják magukat. Szervezetten megindul a tömeg az előre kijelölt útvonalon a célállomásra. Az utóbbi évek során az útvonal a Csaba Centertől az ún. „Garabon City”-hez vezetett, amely kb. 1,5 km távolságot jelentett. Ez az útvonal tavaly részben módosult.

Transzparenszekkel a kezükben vonulnak a diákok, sokszor utcazenészek állnak egy-egy csapat élén. Mindenki kezében a fáklya, miközben skandálják saját iskolájuk indulóját. Korábban a zsűri meghatározott szempontok alapján (ötletesség, résztvevők aránya, hangulat, stb.) pontozta a diákokat felvonultató iskolákat.

2.3.2. „Garabon City”

Az idők folyamán az egyik legfontosabb elemmé nőtte ki magát, azonban nem létezett a kezdetektől. Az évek során elkezdtek a diákok a Garabonciás hetében spontán helyfoglalóvá válni. Eleinte az Andrassy úton, a sétálóutcán helyeztek el sátrakat, és napközben itt voltak, ide szervezték programjaikat. Napközben itt voltak, ide szervezték a programjaikat. Az első „hivatalos” City a városközpont egy üres telkén, a jelenlegi „Csaba Center” bevásárló központ helyén állt. Ezután került át új helyre, a békéscsabai „Elektroház” területén lévő, szintén a városközpontban található, sportpályákkal és nagy területtel rendelkező Baross utcai sportpályára. A sátrak azonban évről évre egyre terebélyesebbek lettek. Már nem „alvó” sátrak voltak, hanem nagyobb, fesztiválokra is látható „party sátrak”. Az esemény arról szólt, hogy kinek nagyobb a sátra, kinél hangulatosabb és hangosabb a zene stb. A rendezvény idejére egy igazi diákváros épült fel. Ez alkotta a bázist, a diákok központi találkozóhelyét. A pártok kampányprogramjuk jelentős részét itt valósították meg. Voltak reggeli tornaórák, sorversenyek, klubkoncertek, szalonnasütések, esti filmvetítések stb.. Ezeket az objektumokat a középiskolai pártok saját költségen vagy az általuk szerzett szponzorok segítségével hozták létre. Az egyes bázisokat a zsűri értékelte, amely pontok az összesített pontszámok részét képezték. Emellett a központi programok többségét is ezen a területen rendezték meg, így a nyitókoncertet, sportprogramokat, fellépéseket és különböző bemutatókat (Hip-Hop tánc, bokszt stb.). A zárónapi felvonulás is innen indult el. A diákok közül a rendezvény alatt többen kint aludtak, éjjel-nappali felügyeletet vállaltak. Ez a programelem hagyománnyá vált, ennek ellenére 2012-től megszűnt, mert rengeteg feszültséget gerjesztett.

2.3.3. Kampány-happening

Ez az alkalom igényli az egyik legnagyobb előkészületet évről évre, amely szintén 22 éve programelem. Máig a rendezvény részét képezi. Az iskolák számára ez a legfőbb alkalom arra, hogy a nagyközönség előtt megmutatassák magukat. Az előre kijelölt helyen és időben, ami minden évben változik az induló iskolák számától függően, bármilyen produkcióval felléphetnek a stábok. Így kampányvideóval, kampánybeszéddel, táncos-zenei vagy bármilyen más előadással, illetve az előbbieket kombinációjával készülhetnek. Az elsőségért folyó versenyben ezek a műsorszámok is részét képezték a pontgyűjtésnek.

2.3.4. Közös kampányzáró felvonulás

A zárónapon a városi sportcsarnokban megrendezésre kerülő vetélkedőt rendre egy záró felvonulás előzte meg. A Fáklyáshoz hasonló esemény volt, annyi eltéréssel, hogy ez délután szerveződött. A menet a „Garabon City”-től a sportközpontig tartott, a nyitónapi felvonulás

eszközeivel, jellemzőivel. A rendet, az esti vonuláshoz hasonlóan, rendőrök biztosították. Ez az elem is végigkísérte a Garabonciás Napokat, de 2013-ban már erre sem került sor.

2.3.5. Diákpolgármester-választás (vetélkedő) a Sportcsarnokban

Ez az elem a Garabonciás Napok csúcspontjaként végigkísérte a rendezvény életét és mindig közvetlen a zárónapi felvonulás után a Sportcsarnokban került megrendezésre. Ez volt az utolsó megmérettetés, ahol a legkülönbözőbb feladatokat kellett végrehajtaniuk a csapatoknak. A középiskolai diákok a nézőtérről figyelhették, mi történik a pályán, aktív szereplői azonban nem voltak. A 22. alkalom ebben is változást hozott.

2.3.6. Kampánypóló

A kampány részét képezi a „kampánypóló” is, amelyet a pártok saját költségen legyártatnak, és az iskola tanulói megvásárolhatják azt. A pólók általában különböző színűek, rászitázzák a párt nevét, logóját, továbbá az általuk szerzett szponzorokat is, így kitűnnek az egyes iskolák egymástól. A pólók viselése nem kötelező, de a verseny során hagyománnyá vált.

2.4. A 22. GARABONCIÁS NAPOK

Az alábbiakban az utóbbi idők legjelentősebb változásait, és az idei rendezvény nyomán keletkezett legfontosabb tapasztalataimat mutatom be.

2.4.1. Változások bemutatása

A 2013-as év jelentős változást hozott a rendezvény életében. Új és a régi, nagyobb népszerűségnek örvendő programelemek ötvözeteként jellemezhető a 22. Csabai Garabonciás Napok. Mivel az esemény idején került megrendezésre a XI. Városi Középiskolai Sportparádé is, így diákművészeti- és sportolimpiának is nevezhető az idei jóval értékorientáltabb rendezvény. A „Garabon City”, mint olyan megszűnt, új helyszínként a felújított Szent István tér, továbbá az idén átadott Csabagyöngye Kulturális Központ szolgált. A kampányok főként az iskolákon belül zajlottak, valamint a főtéren felállított standoknál.

A programelemek között szerepelt a nagy érdeklődésre számot tartó és nagyszámú diákságot megmozgató hagyományos fáklyás felvonulás. Az esemény hírnevét igazolja, hogy évente neves zenekarok lépnek fel az esti parádé végén, amely most sem maradt el. A középiskolások széles körében közkedvelt PUNNANY MASSIF együttes fogadta el a meghívást, aki a felvonulást követően adott nagyszabású koncertet.

Megmaradt a kampányozás, a kampány-happening, ahol a pártok a maguk által készített kisfilmeket vetíthették le, produkciókat adhattak elő, amelynek célja a szavazók megnyerése volt. Emellett a szintén tradicionális elemnek számító városi szintű versenyek, vetélkedők zajlottak, 17 sport- és művészeti kategóriában. A rendezvényt klubkoncertek, filmvetítések és diákszínházi előadások tették színesebbé.

Az egyik legjelentősebb változásként említhető, hogy megszűnt a zsűri intézménye, helyette iskolánként 30-30 elektor szavazhatott, akik saját iskolájukra nem tehették le voksukat.

A zárónapi vonulást és a fővetélkedőt is eltörölték.

2.4.2. Az idei rendezvénnyel kapcsolatos benyomásaim

A nulladik napi fáklyás felvonulás (19 órától) és a nyitó koncert (20 órától) igen nagy sikert aratott. Körülbelül 4000 diák vett részt a meneten, akik közül kb. 3000-en az esti koncertet is végigénekeltek. Az utóbbi évekhez képest ez kimagasló részvételi arányt tükrözött. A koncertet a városközpontban, a Csabagyöngye Kulturális Központtal (CSAKK) szemben tartották meg.

A következő nap a művészetek napja volt különböző kulturális helyszínekkel (CSAKK hangverseny terme, Munkácsy Mihály Emlékház). Ezen a napon a következő programokra került sor: vers-, és prózamondó verseny (26 versenyzővel és kb. 20-30 fő nézővel); kézműves alkotások, valamint fotó- és rajzkiállítás megnyitója, eredményhirdetése, díjátadása (kb. 80-90 pályázóval, a felsorolt eseményeken kb. 20-30 megjelenttel); klasszikus zene, szólóének, szólóhangszer, kamarakórus, kamarazene versenyek (kb. 13 indulóval és 180-200 érdeklődővel), valamint népdal-népzene versenyek; moderntánc, néptánc, egyéb (könnyűzene) kategória versenyek (kb. 20 táncossal és 50 nézővel). A koordinátorokkal történt telefonbeszélgetés alapján az a vélemény alakult ki bennem, hogy számos probléma merült fel a rendezvény kulturális szegmense körül, annak ellenére, hogy ezt a területet szeretnék a szervezők előtérbe helyezni. A bemutatandó művek elkészítéséhez, produkciókra történő felkészülésre nem volt elegendő idő. A városi munkaközösség hiánya azt eredményezte, hogy a versenyekre nem volt egységes a toborzás. Előfordult az is, hogy a tanárok (akik ténylegesen ismerik a diákjaikat) nem szereztek tudomást ezekről a kiírásokról, csak a közművelődési felelősök keresték a lehetséges versenyzőket. Tehát hiányzott a reklám, a marketing, ami az a többi programnál is érzékelhető. Ezt bizonyítja az is, hogy kevesen vettek részt ezeken a programokon. A versenyeken elért eredmények nem kaptak elegendő publicitást, ez nem képezte szerves részét a központi rendezvénynek: nem lehetett hallani a nyertesekről. A szükséges technikai, installációs eszközöket nem biztosították megfelelően. Az eredeti tervek szerint kiegészítésként felajánlott programok, filmvetítések, diákszínházi előadások az érdektelenség miatt elmaradtak, és csupán néhányan lézengtek a CSAKK-ban tartott klubkoncerteken.

A második napon a városi sportnap került megrendezésre. (A korábbi városi sportparádé néven futó esemény olvadt bele ebbe a rendezvénybe.) Itt a középiskolák, függetlenül attól, hogy állítottak-e jelöltet, különböző sportágakban mérhették össze tudásukat. Így került ki

egy-egy terület győztese és az abszolút nyertes középiskola is. A kampány-happeninget délután a CSAKK hangversenytermében tartották, aminek a befogadóképessége kb. 380 fő. Véleményem szerint ezt nagy érdeklődés övezte, körülbelül 400-500-an lehettek a stábokon kívül. Mivel a terem kapacitása kisebb volt, mint ahányan jelen voltak, így többen a mellette lévő nagyobb teremben csak kivetítőn követhették az eseményeket.

A harmadik napon a legfőbb programot az idén először megszervezett úgynevezett Streetfight jelentette. Minden csapatnak építeni kellett egy-egy akadálypályát, ahol a többi iskola stábja és a többi diák vehetett részt. Az akadályok leküzdésével azonban csak néhányan próbálkoztak.

A zárónapon a választást szintén a CSAKK-ban tartották. Ez a programelem igen szervezetlennek tűnt. Mivel a zárónap ebben a formában először működött így, ezért a stábok az utolsó fellépés lehetőségével láthatóan nem tudtak mit kezdeni. Ez a színvonalra is rányomta bélyegét, a műsor vontatottnak hatott. Volt, aki a happeninghez hasonlóan kisfilmet csinált, volt, aki beszédet mondott. Az előző évekhez viszonyított részvételi arány is alacsony volt (kb. 400-500 diák vett részt), hiszen amikor a sportcsarnokban tartották az eseményt, akkor a vetélkedők közel teltházzal zajlottak. (A Városi Sportcsarnok kb. 3000 fő befogadására alkalmas.) Véleményem szerint nem a helyszínválasztással volt a probléma, mert az alkalmas lett volna nagyobb tömeg befogadására is. A happeninghez hasonlóan a másik teremben kivetítőn nézhették volna azok is a történéseket, akik nem fértek be a hangversenyterembe. Mivel azonban a CSAKK a városközpontban található, a sportcsarnok pedig a város szélén, ezért elmaradt a záró felvonulás is, amely többek között a diákok toborzását volt hivatott ellátni. Miután a fellépések lezajlottak, az elektorok részére a voksok leadásával megkezdődött a szavazás. Ez idő alatt került átadásra a „Békéscsaba Ifjúságért” díj. Amíg a szavazatszámoló bizottság összesített, a jelenlévők közös karaoke bulival töltötték az időt, amely körülbelül 2 és fél óráig tartott. Mivel főként a kampánystábok vettek részt az éneklésben, ezért a „külső szemlélők” számára a program unalmassá vált, hiszen nem vonták be őket. (Ez a probléma a korábbi években is felmerült, amikor vetélkedőt rendeztek, akkor is főként a stábtagnak szóltak a feladatok.) Ugyan szabadon felmehetett volna bárki énekelni a színpadra a többiek közé, a valóságban azt gondolom, ez nem így működik.

A rendezvény ideje alatt az egyes programelemek délutánonként, iskola idő után kerültek megtartásra. Délelőttönként kizárólag a stábok kampányoltak egymás középiskoláiban, amelyek az óráközi szünetekre korlátozódtak. Ennek fantázianeve is adtak, ún. Roadshow-t. A csapatok feladata az volt, hogy a főszervezőtől kapott SMS üzenet alapján, valamely

iskolában „demonstrációt” tartsanak. Ennek célja a diákok figyelmének felkeltése volt a délutáni programokra.

A fent említett három programelem kapcsán meg kell jegyezni, hogy széles körben nem hirdették meg, emiatt kevesen is vettek részt rajtuk.

Szerveztek egy ún. Szabad egyetemet is, amelynek lényege az volt, hogy a főtéren helyet kapó közösségi bázis helyszínére kitelepült a békéscsabai Szent István Egyetem képviselője, és itt különböző előadásokat tartott, valamint tesztekkel tölthettek ki az érdeklődők.

A bemutatott programelemek áttekintő ábrája a mellékletek között megtalálható. (1. sz. melléklet)

A jelenlegi közösségi bázis véleményem szerint egyáltalán nem valósította meg funkcióját, közösségformáló szerepét. Idén az önkormányzat előtti főtéren elhelyezett faházak szolgáltak bázisként. A pavilonok elé a stábok többsége kisméretű sátrakat telepített padokkal. Hiányosságnak tartom, hogy nem volt biztonsági szolgálat ezért a kellékek napi szinten történő mozgatása (el- és kipakolás) többlet időt és munkát igényelt. Ezenkívül hiányzott egy olyan személy is, aki a műszaki-technikai kérdésekben segítséget nyújtott volna. Hiányzott továbbá a nyilvános WC is.

Erre a térre szervezték a kampánystábok programjaikat. Azt gondolom ezeket az eseményeket a diákság összlétszámához mérten kevesen látogatták. A fiatalok a városközpontban szétszórta, sokszor céltalanul lézengtek, nem volt elegendő helyük, hogy leüljenek beszélgetni, nem biztosítottak megfelelő körülményeket. Igaz ugyan, hogy idén az időjárás sem kedvezett – esett az eső, hűvös volt – ami hozzájárult az alacsonyabb látogatottsághoz.

Az értékelési rendszerrel kapcsolatban – az elektori rendszerhez fűződően – az általam szóban megkérdezettek véleménye egyöntetű volt, miszerint továbbra is erősen szubjektív alapon történik az elbírálás. Nem állítottak fel értékelési szempontokat, a Garabonciás hetén megfogalmazódott benyomások alapján kellett leadni a voksokat. (A főszervező szerint ugyan ez így van rendjén, mivel álláspontja szerint itt egy választásról van szó, ahol meg kell nyerni a célközönséget.) Tehát az a tény, hogy mennyire igazságos eredmény született – a befektetett munka és a pártok szervezési munkája tekintetében – még mindig megkérdőjelezhető. Ugyanakkor azt is megjegyezték, hogy a jelenlegi elektori rendszer nagyobb szavazóbázist képez (a jelöltet nem állító iskolák is jelölnek ki elektorokat), mint a korábbi iskolánként delegált 2-2 zsűritag, így tehát minden bizonnyal az kerül a dobogóra, aki valóban népszerű. Az elvitathatatlan, hogy a jelenlegi megoldás esetén a „bundázás” gyanúja nem merülhet fel, „*Nem lehet belekötni*” – hangoztatták többen. Nézőpontom szerint hiányzott az elektoroknak felállított értékelési szempontrendszer. Ezen kívül egy-egy elektor csak akkor tudna hitelesen

dönteni, ha valamennyi párt programján részt venne és megfigyelné ezt. Problémát jelent az is, hogy mivel a rendezvény alapvető, legfontosabb célja a közösségformálás, a sztereotípiák megszüntetése, a közösségi tanulás, a jó élmények megszerzése, ez miként egyeztethető össze az értékelési szempontrendszer hiányával.

2.5. VERSENYSZABÁLYZAT

A kezdetek óta, az évek során mindig megfogalmazódtak kritikák az értékelési rendszerrel szemben. Éppen ezért folyamatosan változott a zsűrizés lebonyolítása. Eleinte helyi felnőtt zsűri volt, majd más városok önkormányzati vezetői értékelték. Az ezekkel szemben megfogalmazott kritika (Miért felnőttek értékelnek? Miért kívülállók bírálják?) eredményeként békéscsabai középiskolákból kerültek ki a későbbi zsűri tagjai. Először egy, aztán kettő diák is. Majd oly módon került megosztásra az értékelés, hogy a legfőbb programokat a tanulók zsűrizték (pontosítani kellett a programokon való részvételi arányt, a pártok által összeállított programok színvonalát), a zárónapi vetélkedőt (amelyet különböző szituációs, várostörténeti és egyéb feladatok alkottak) pedig olyan a középiskolából már kikerült személyek, akik valamilyen módon kötődtek a Garabonciához.

2.5.1. Jelöltállítás

Valamennyi békéscsabai illetékességű középiskolai intézmény egy jelöltet indíthat évente. Hogy kit indít, azt minden esetben az iskola hatásköre eldönteni. Egy vagy kettő személyt kampányfőnöknek kell választani, aki(k) a kampány zökkenőmentes előkészítéséért, megszervezéséért, lebonyolításáért felelősek. Ehhez egy stábot is kell állítani, aminek a szükséges létszáma nem meghatározott. A személyek kiválasztása és a kiválasztásuk módja szintén az iskolák hatásköre.

2.5.2. Elektorok küldése

Kizárólag a középiskolák által delegált elektorok által leadott voksok alapján kerül kiválasztásra a diákpolgármester a jelöltek közül. Intézményenként ez 30-30 főt jelent, abban az esetben is, ha az adott intézmény nem indít jelöltet. Az elektorok között felnőttek is lehetnek (maximum 10%), így akár az intézmény pedagógusa. Az elektorok kijelölése és módja az iskolák illetékessége.

2.5.3. Kampány

A kampányolás a rendezvény nulladik napján (2013-ban vasárnapra esett) indul és a Garabonciás Napok negyedik napjáig (ez esetben csütörtök), a diákpolgármester megválasztásáig tart. A kampány alapvetően két fő részből áll, egyrészt a központilag szervezett programokból, másrészt a jelöltet állító középiskolák saját szervezésű kampányelemeiből.

a) A közös, központilag szervezett kampányrendezvények a következők:

- a Csabai Garabonciás Napok nulladik napján: fáklyás felvonulás,
- a rendezvény második napján: kampány-happening,
- az esemény harmadik napján: „Street Fight”,
- a diákpolgármester-választás negyedik napján, a zárónapon: kampányzáró beszéd vagy előadás.

b) Önálló kampányrendezvények:

Az iskolák saját maguk is szervezhetnek programokat a kampány időszakában, melyek a diákpolgármester-választáshoz kapcsolódnak. Nem minősül azonban önálló programelemnek, ha a stábok szórakozóhelyre szerveznek programokat.

2.5.4. Választás

Az esemény zárónapján az elektorok leadják szavazataikat az egyes jelöltekre, így kerül ki a győztes. Az elektoroknak igazolniuk kell a személyazonosságukat. A szavazás titkos és zárt helyen történik. Csak szavazatszámláló bizottság felügyeli a szavazás szabályszerű menetét, továbbá ők összesítik a leadott szavazatokat. A szavazatszámláló bizottságot az iskolák által kijelölt 1-1 személy alkotja. A szavazataikat az elektorok a szavazás helyszínén kiadott „szavazólapon” adják le. A szavazólapon a jelöltek neve látható, és a nevek mellett levő négyzetbe egyértelmű jelzéssel (ez lehet X vagy +) kell jelölni, hogy kire esik a választás. Szavazni csak egy diákpolgármester-jelöltre lehet. Ha a szavazócédulán több nevet is kiválasztanak, a szavazat érvénytelennek minősül. Diákpolgármester az lesz, aki a legtöbb szavazatot kapta, míg a második és harmadik legtöbb szavazatot begyűjtő jelöltek lesznek a diák-alpolgármesterek.

2.5.5. Nyilvánosság

Az iskolák által delegált elektorok neve nyilvános.

A központilag szervezett programoknál, ahol valamennyi iskola részt vesz, a fellépések sorrendje előzetes nyilvános sorsolással kerül meghatározásra, így a fáklyás felvonulásnál, a kampány-happeningnél vagy a kampányzáró előadásnál is. Az előzetes sorsolások eredményei a www.garabonciasnapok.hu weblapon megtekinthetők.

2.5.6. Felelősség

A rendezvényt a Csabai Garabonciás Alapítvány szervezi, teljes körben ő vállal felelősséget a központilag szervezett programokon, valamint a központi helyszíneken történetekért is. Ezek közé tartozik a közös kampány és a választás. Az említett kampányrendezvények legkésőbb 21 óra 50 percig tarthatnak.

Az iskolák, stábok saját kampányprogramjaiért a felelősség a szervező iskolákat terheli. Ha a versenyben résztvevő iskolák saját rendezvényei ezt az időt meghaladják, azért az illető iskolák vállalnak felelősséget.

A központi kampányrendezvények, a programok helyszínéhez a Csabai Garabonciás Alapítvány csak a Csabagyöngye Kulturális Központot és a Szent István teret veszi igénybe. Tehát központilag semmilyen program nem kerül megszervezésre nyilvános szórakozóhelyen. A stábok szórakozóhelyre szervezett programjait a Csabai Garabonciás Alapítvány semmilyen formában nem támogatja. Természetesen a jelöltet állító iskolák és a stábok a diákpolgármester-választás kapcsán szervezhetnek szórakozóhelyre programot, de az hivatalosan nem része a kampánynak és a felelősség az adott programot szervezőket terheli.

2.5.7. 3 legfőbb bűn

- A rendezvény alatt, a rendezvényen való drog fogyasztása rendőrségi feljelentéssel jár.
- A Csabai Garabonciás Napok során bármilyen rendbontás rendőri feljelentést von maga után.
- Tilos a túlzott alkoholfogyasztás is, amely elkövetése esetén szankciók lépnek érvénybe.

A fenti esetekben a versenyben lévő iskola és a diákpolgármester-jelölt a választásból való kizárására is sor kerülhet.

3. ALKALMAZOTT MÓDSZERTANOK ÁTTEKINTÉSE

3.1. AZ ÉRTÉKELEMZÉS ELJÁRÁSRENDSZERÉNEK BEMUTATÁSA

Az értékelemzés egy olyan meghatározott lépéssorozatból álló, szisztematikus, jól szervezett módszer, amelynek középpontjában a fejlesztés áll. Ez a technológia egy döntés-előkészítő eljárás, a menedzsment eszköze, amely az elemzés és értékelést foglalja magában. Ezenkívül értelmezhető komplex racionalizálási eljárásként, vezetéstechnikai eszközként és szervezési technikákat integráló módszerként is. A cél nem csupán kevesebbet (költség oldal) előállítani vagy nem csak jobb minőségű (minőségi oldal) terméket létrehozni, hanem mindezeket együtt vizsgálva növelni az értékességet, a hasznosságot, és optimalizálni az erőforrás felhasználást. További eredményként jelentkezhet a növekvő nyereség és vevői elégedettség is. Ez alapján látható, hogy az érték a meghatározó, amely magában foglalja a fent említett két elemet. Az értékelemzést team munkában kell elvégezni.

(http://www.adi.pt/docs/innoregio_value_analysis.pdf; <http://www.value-eng.org/>)

3.1.1. Az értékelemzés története, előretörése és jelentősége

A következőkben kitérek az értékelemzés fejlődéstörténetére mind nemzetközi, mind hazai viszonylatban, valamint néhány példával illusztrálom az eddigi munkákat a rendezvényszervezés vonatkozásában is.

3.1.1.1. Értékelemzés a világban

A II. világháború időszakában az egész világon jelentősen megnöttek a nyersanyagok árai, így az Amerikai Egyesült Államokban is. Ebben az időszakban a hadiipari megrendelések hirtelen megemelkedtek, így pl. a nemesfémek (réz, molibdén, titán, stb.) bizonyos fajtáiból hiány mutatkozott. Kényszerűségből olyan megoldást kellett találni, amely megfelelően pótolta a fent említett anyagokat. Az amerikai hadsereg, mint megrendelő, az új, más összetételű anyagot tartalmazó helyettesített termékeket nem kifogásolta, megfelelték elvárásainak.

Miután a világháború befejeződött, az eredetileg használt anyagok árai helyreálltak és a hiány is megszűnt, így a termelők visszaálltak a korábban alkalmazott nyersanyagokra és módszerekre. A General Electric (GE) vezetői 1946-ban erre a kialakult helyzetre alapozva megfogalmazták az értékelemzést (azaz a „*Value Analysis*”-t). A megbízásukra 1947-ben Lawrence Delos Miles, a GE mérnöke a költségcsökkentés célja érdekében dolgozott ki egy használható eljárást.

Lawrence D. Miles nevéhez fűződik a funkcióelemzés koncepciójának kidolgozása, valamint a fejlesztési folyamatokba történő integrálása. Miles azzal alkotott nagyot, hogy felismerte azt, hogy a termékek ára, értékesíthetősége az áru fogyasztónak nyújtott képességén múlik. Ez

alapján felbontották a terméket alkatrészeire és az egyes elemek funkcióinak meghatározására összpontosult az eljárás. Azóta ezt egy számszerűsíthető főnévvel és egy aktív igével fejezik ki. A termékek egyrészt valamilyen munkát végeznek, másrészt kényelmet, esztétikát, minőséget, és presztízst nyújtanak a fogyasztó számára. A „Value Analysis”-nek a funkcióelemzés az egyik legjelentősebb újítása.

Ezen eljárásokat felhasználva a General Electric versenyelőnyt ért el a versenytársakkal szemben. Különböző társaságok és szervezetek, többek között az amerikai tengerészet és hadsereg, a U.S Navy is gyorsan felismerték a módszer sikerességét. Az értékelemzés folyamatos terjedése arra predesztinálta az alkalmazókat, hogy egyre szélesebb körben alkalmazzák, így akár koncepciók tervezésére és fejlesztésére is. A fent említetteken túl a módszer széleskörű elterjedésében nagy szerepe volt az Amerikai Védelmi Minisztériumnak (DoD). Továbbá az USA-ban az 1950-es évektől kezdve a projektek fejlesztésekor a tengerészet (Amerikai Tengerészeti Hivatal) által kötelezően előírt értékvizsgálat biztosította a módszer előtérbe kerülését. Az elemzés elkészítésétől tették függővé a kifizetéseket is. Újabb fogalom jelent meg, értéktervezésnek, „Value Engineering”-nek néven illették a mérnöki feladatokkal kapcsolatban végzett értékelemzési folyamatokat.

Az Amerikai Egyesült Államokban az egyik legfontosabb innovációs eszközzé nőtte ki magát, amelyet széles körben alkalmaztak, így a magán szektorban, az építőiparban, a gyártáseljárás során, és a kormányzati projekteknél is. Alkalmazták a meglévő elemek bírálatától kezdve a koncepcióalkotás fejlesztéséig. A sokféle felhasználási területnek köszönhetően létrejött a „Value Methodology” gyűjtőfogalom, amely magába integrálja az értéktervezést, az értékelemzést és az értékmenedzsmentet („Value Management”) is.

Az értékelemzés módszertana ma már több mint 60 éves múltra tekint vissza. Az USA-ban való népszerűségét alátámasztja, hogy a Szövetségi Beszerzési Szabályzat (Federal Acquisition Regulation –FAR, amely lényegében megfelel hazánk közbeszerzési törvényének) kijelölt értékhatár (ált. 2 millió USD) felett az állami hivatalokat, önkormányzatokat, minisztériumokat és ügynökségeket kötelezi az eljárás alkalmazására a közpénzek elköltésénél. Internetes források alapján a „Value Analysis” alkalmazása körülbelül 1-2 Mrd USD/év megtakarítást jelent az USA költségvetésének, amely 1980 óta több mint 50 Mrd USD-t jelent. A 2011-es év kiemelkedő volt, ugyanis 4,7 Mrd USD megtakarítás keletkezett értékelemzés által. (<http://www.acq.osd.mil/se/docs/SD-24-VE-Guidebook.pdf>; <http://www.defense.gov/releases/release.aspx?releaseid=15408>)

Az 1. táblázat szemlélteti az utóbbi években az Amerikai Közlekedési Minisztérium (Federal Highway Administration) értékelemzési projektjeinek legfőbb adatait.

1. táblázat: FHA értékelemzési projektjei összefoglaló adatai

1.	2012	2011	2010	2009	2008
VE projektek száma	352	378	402	427	388
VE projektek költsége és az adminisztrációs költségek	12,0 M	12,5 M	13,6 M	17,08 M	12,47 M
Projektek becsült tervköltsége	30,3 B	32,3 B	34,2 B	29,16, B	29,93 B
Javaslatok száma	2,905	2,950	3,049	3,297	3,022
Javaslatok értéke	3,78 B	2,94 B	4,35 B	4,16 B	6,56 B
Elfogadott javaslatok száma	1,191	1,224	1,315	1,460	1,323
Elfogadott javaslatok értéke	1,15 B	1,01 B	1,98 B	1,7 B	2,53 B
Megtérülés	96:1	80:1	146:1	99:1	203:1

Forrás: <http://www.fhwa.dot.gov/VE/>

Az értékelemzés másik legfontosabb színtere Japán, ahol a termékek megközelítőleg 90%-át értékelemzés alá vetik a tervezési szakaszban. A termékek életgörbéjének későbbi szakaszaiban is többször megismétlik az eljárást, növelve ezzel az életciklus szakaszát. Egybehangzó nemzetközi vélemények szerint Japán versenyképességének kulcsa az értékelemzésben rejlik.

3.1.1.2.Értékelemzés Magyarországon

Magyarországon az első értékelemzés Temesszentandrás Guidóhoz, az Ózdi Kohászati Művek műszaki vezetőjéhez kapcsolódik (1963). Innentől folyamatosan utat tört magának, amely elsősorban Jávor István, dr. Lenkey Miklós, Temesszentandrás Guidó és dr. Hegedűs József munkásságának köszönhető. Az 1970-es évektől az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság (OMFB), majd a Pénzügyminisztérium szabályozta az értékelemzést. Egyre nagyobb hangsúlyt fektettek az oktatásra, miután felismerték az e területen történő elmélyülés, felkészültség fontosságát. Ezért 1982-ben olyan képzési rendszert alakítottak ki, amely keretében több ezer szakembert képeztek ki. Pályázatok meghirdetésével, konferenciák/szakmai napok megszervezésével és kiadványokkal (pl: Értékelemzési Szemle) ma is igyekeznek a szakmai munkát segíteni.

Bizonyos szervezeteknél ma már rendszeresen alkalmazott a „Value Analysis”, így többek között a következő vállalatoknál: a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség; a Magyar Nemzeti Bank; az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. stb. . A Paksi Atomerőműben ma már több, mint 50 értékelemzési projektet hajtottak végre, amelyek során feltárt megtakarítási lehetőségek a 10 Mrd forintot is meghaladták. (<http://www.microva.hu/download/File/elsohete.pdf>)

Az állami cégek mellett egyre több magáncég is rendszeresen használja ezt a módszertant, bár szélesebb körben még nem elterjedt.

Hazánkban 2004. január 1-jétől a közúti projektekre nézve kötelező az értékelemzés felhasználása az Útügyi Műszaki Előírások alapján. (Közutak tervezési szabályzata - KTSZ azonosító kód: ÚT 2-1.201:2008)

Magyarországon 1996 óta 86 közúti beruházási terv került továbbfejlesztésre értékelemzés segítségével. Ezek becsült beruházási költsége 842 Mrd Ft volt, míg az összes megtakarítási lehetőség 110 Mrd Ft (13%). A többlet ráfordítási javaslatok, amelyek a minőség növelése érdekében merültek fel 11 Mrd Ft. A megtérülés 417-szeres.

(<http://prezi.com/pamiqwhhzpyd/az-ertekelemzes-value-engineering-modszertana-modul-i-tf-16-resz/>)

Jelenleg a nemzetközi értékelemzést a SAVE (Society of American Value Engineers) International, a hazait pedig 1991 óta a Magyar Értékelemzők Társasága képviseli. (Előde az Értékelemzési Tanács, majd az 1984-ben megalakult Magyar Értékelemzők Klubja volt.)

3.1.1.3.Értékelemzés a rendezvényszervezés terén

Az USA-ban, a SAVE (Society of American Value Engineers – a nemzetközi értékelemzési életet összefogó szervezet) nemzetközi konferenciáján 2011-ben „A funkcióelemzés használata a rendezvényszervezésben” címmel tartottak előadást és egy rövid tanulmány is készült, amely jól összegzi a témával kapcsolatos tudnivalókat.

A rendezvényszervezés egy igen költséges és erőforrás igényes terület, ezért nagy hangsúlyt kell fektetni rá. A funkcióelemzés egy szilárd alapot biztosít a teljes körű, átfogó tervezéshez. Éppen ezért például az Idaho National Laboratory-ban rendezvények tervezéséhez alkalmazzák. A módszertan segítségével pedig kidolgoztak egy "INL Guide for Hosting" útmutatót. Ez a kalauz funkcionális megközelítést ad a tervezéshez, általa az erőforrások hatékonyabb kerülnek felhasználásra és a zavaró, káros események csökkennek. A sikeres rendezvény receptje a résztvevőre fókuszáló integrált megközelítés. Az érintetteken, résztvevőkön van a központi hangsúly az ennek kapcsán létrehozott FAST diagramban. (Az USA-ban a funkciók rendszerezésére többnyire FAST diagramot alkalmaznak, míg Európában a funkciólistába történő hierarchizálás az elterjedtebb.) A „sikeres rendezvényt végrehajt” a magasabb szintű funkció, amely a scope vonalon (határokon) kívül esik. Az alapfunkció a „szükségleteket kielégít”, amely az ügyfél- és résztvevőközpontú tervezési és végrehajtási megközelítést eredményezi. A jobboldali határvonal jobb oldalán, tehát a témahatáron kívül lévő funkciót („rendezvény cél meghatároz”) előfeltételi funkciónak

nevezzük. Ennek kiemelt szerepe van, hiszen ez fogja mozgatni a tervezést. (Braase&Grgich, 2011, p. 2-9.)

Gondoljunk csak arra, hogy életünkben számos konferencián, rendezvényen veszünk részt, amelyek közül csak néhány marad meg emlékezetükben. Egy rendezvény sikerét számos tényező befolyásolja (barátságos szervezők, helyszínek, ételek, italok, szállások). Összességében, hogy mennyire alkot egy-egy esemény maradandót sokkal inkább a személyi, emberi tényezőkön múlik, semmint a szakmai programon vagy előadókon. Erről a tényről az INL rendezvényeinek elemzése útján is visszaigazolást kaptak.

A külföldi kitekintést követően igyekeztem felmérni a magyarországi helyzetet is.

Elsőként, Gerendai Károllyal, a Sziget Kulturális Menedzser Iroda Kft. ügyvezető igazgatójával való beszélgetésem tapasztalatait ismertetem, amely során arra a kérdésre kerestem a választ, hogy az általuk szervezett nemzetközi hírű rendezvények (Sziget fesztivál, VOLT fesztivál, Balaton Sound, Budapest Eye/Sziget Eye stb.) milyen irányvonalak mentén kerülnek előkészítésre, tervezésre és lebonyolításra. Vajon megjelenik-e, és ha igen, miként jelenik meg a Value Analysis módszertana, szemlélete.

A cégnél a szervezőmunka projekt alapon történik. Ez azt jelenti, hogy több (al)projekt fut egymás mellett párhuzamosan, amelyek egy része önmagában egy-egy rendezvény, fesztivál struktúráján belül kezelendők, és vannak olyan projektek, amelyek átfogóan, több fesztiválhoz, rendezvényhez kapcsolódnak (pl.: készpénzmentes fizetés bevezetése). Ezek megvalósítására projekt team-eket hoznak létre. Az ütemezett projekt értekezletek (pl: VOLT értekezlet, Balaton Sound értekezlet, Sajtó értekezlet, PR értekezlet stb.) során vázolják az adott helyzetet, elemzik az elért eredményeket, egyeztetik az aktuálisan felmerülő problémákat. Egy-egy konkrét eseményhez közeledve egyre gyakrabban tartanak megbeszéléseket.

Gerendai Károly úr szerint egy-egy rendezvény előkészítése mindig szorosan összefügg az azt megelőző esemény lezárásával, annak értékelésével. Ennek során írásbeli elemzést kérnek a különböző területek vezetőitől, helyszínelőseiktől, alvállalkozóktól az adott terület működéséről és a változtatási javaslatokról. Emellett az idény lezárását követően, több napos work shop keretében történik meg az elemzés, kiértékelés, amelynek során döntenek a következő évre vonatkozó változtatásokról. Ezen az évzáró és egyben évindító értekezleten kerül sor az új projektek felvázolására, összehangolására, a feladatok és felelőseinek meghatározására is.

A rendezvényekről kérdőíves kutatás is készül közvélemény-kutatást végző intézetek megbízása útján (részben vendégelégedettségi kutatás, részben bizonyos területek,

változtatások értékelésére fókuszáltan). Emellett 5 évente gazdasági hatástanulmányt készíttetnek valamely nagyobb pénzügyi és számviteli tanácsadó céggel. Ennek például a közbeszerzések elbírálásánál van jelentősége, hisz megmutatja, hogy egy-egy eseménynek milyen nemzetgazdasági szerepe van, milyen hozzáadott értéket képvisel. A tanulmány részben számszerűsíthető, részben nem számszerűsíthető adatokat (országimázs) is tartalmaz. Összességében elmondható, hogy a szervezés nagy szakértelemmel történik.

A szakértői mélyinterjú alapján megállapítható, hogy a projektszemlélettel történő rendezvényszervezés némely vonatkozásában párhuzamot, azonosságot mutat az általam tanulmányozott szakirodalmakban bemutatott értékelemzés módszerét alkalmazó rendezvényszervezéssel. Az interjú során említésre került, hogy ha egy-egy területen problémák merülnek fel, akkor a változtatások kidolgozása az adott terület szakmai felelősének munkája. Az elvégzett kutatómunka alapján úgy vélem, ezen problématerület feltárására leghatékonyabb módszerként az értékelemzés javasolt, hiszen általa olyan megoldások jelenhetnek meg, amelyeket különben nem tártak volna fel.

A Value Engineering alkalmazásának néhány további hazai példáját, a teljesség igénye nélkül ismertetem:

Az egyik legérdekesebb hazai példája az értékelemzés módszerét alkalmazott rendezvényszervezésnek II. János Pál pápa 1996. szeptember 6-ai látogatásának megszervezése volt. A pápa magyarországi látogatásának helyszíne Győr volt, amelyre – a város akkori polgármestere, Balogh József kérése alapján – projektterv készült. A tervezet legfőbb adatai: a látogatók várható nagysága 180-200 ezer fő, kb. 15.000 személyautó és kb. 3.000 autóbusz. A tervezett költségvetés 420 millió Ft (parkoló 120 millió Ft, közvilágítás 100 millió Ft, emelvény 30 millió Ft, stb.) volt. A Belügyminisztérium a projektet hozzávetőleg 30 millió Ft-tal támogatta. A 400 millió Ft-ot meghaladó projektre szükséges mértékű fedezet a város nagy költségvetésének ellenére nem állt rendelkezésre. Győr város önkormányzata értékelemzéssel keresett megoldást a problémára, mivel már a korábbi években is sikeresen alkalmazták a módszertant.

A 120 millió Ft-ot terveztek legnagyobb felmerülő összegként a parkolóra, amelynek funkciója, a területet biztosít, terhelést elvisel funkciók. Megoldásként több javaslat merült fel (pl. reptér, mint helyszín, amely alakzata miatt nem felelt meg.) Végül egy 10 hektár alapterületű lucernával borított földterületre esett a választás. Ennek oka, hogy a lucerna sajátosságaiból (kb. másfél-két méter mély, sűrű gyökérzet) adódóan a földeken nem keletkezik sár. A területet 300.000 Ft-ért tudták bérelni, amely jelentős megtakarítást jelentett a 120 milliós tervezett nagyságrendhez mérten.

A közvilágítás 100 millió Ft-ot tett ki, funkciója területet megvilágít. Mivel a tartóoszlopokra helyezett világítótestek jelentős ráfordítást emésztett volna fel, a team javaslatként felvetette, hogy a kölcsön kért megyei tűzoltóautók létrájára rögzített lámpatestekkel valósítsák meg a közvilágítást. Azonban ezt a változatot is el kellett vetni, mivel tűz esetén szükség lehet a járművekre. Az ezt követő felülvizsgálat során rájöttek, hogy az igazi funkció nem a területet megvilágít, hanem a forgalmat irányít, mivel a személyautóknak van saját fényszórója. Ennek megvalósítása azonban sokkal olcsóbb volt, a forgalom terelését végző diákok kezükben tartott világító botocskákkal valósították meg. Ennek megoldása szintén 300.000 Ft-ba került az eredeti 100 milliós elképzeléshez képest. Emellett több kreatív költségcsökkentő megoldást alkalmaztak, így a Belügyminisztérium által rendelkezésre bocsátott összeggel megszervezhetővé vált a pápa látogatása.

(<http://www.microva.hu/download/File/08javasla.pdf>)

A Magyar Értékelemző Társaság több alkalommal szervezett nemzetközi értékelemzési konferenciát, amelyet értékelemzéssel valósítottak meg (felelősök, határidők, munkamegosztás). Ennek során elkészítették a folyamat szerves részét képező funkciócsaládfát is.

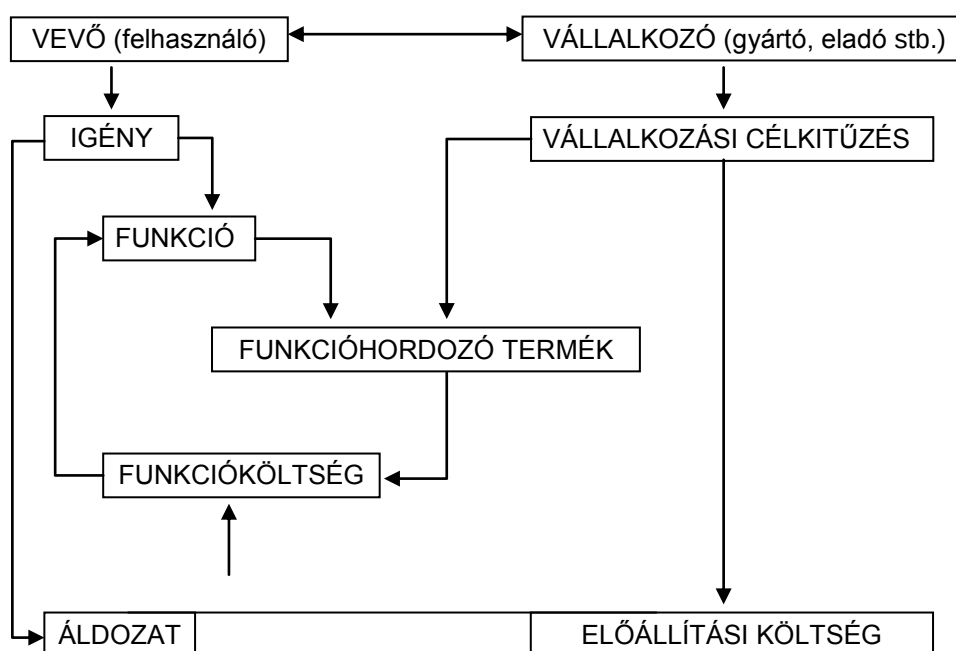
Kutatásom alapján arra a következtetésre jutottam, hogy Magyarországon még igen szűk körben használják fel az Value Analysist ezen a területen. A magyar nyelvű szakirodalmak szinte egyáltalán nem is foglalkoznak vele (marketing könyvek, rendezvényszervezéssel foglalkozó könyvek, értékelemzési szakirodalmak).

3.1.2. Az értékelemzés szemlélete

A vevő az igényei kielégítése érdekében áldozatot hoz (fizet). A vállalkozó ráfordítást vállal a termék létrehozása, a szolgáltatás nyújtása érdekében. Az értékelemzés módszere a vevőnek az áldozatát és a vállalkozó ráfordítását tekinti költségnek. Az általános értelemben vett költségfogalomtól tehát eltér, mert itt mindig funkcióköltségről van szó. A termék, szolgáltatás lényegében funkcióhordozó, magába foglalja az összes olyan funkciót, amelyek a vevők igényeit kielégítik. Az egyes érdekek (funkcióhordozó előállítójának és a funkciót igénylő felhasználó érdekei) a funkcióköltség szintjén egyetértésben találkoznak. A vevőnek az a célja, hogy minél kisebb áldozattal szerezze be mindazon funkcióhordozókat, amelyek a vállalkozó révén megvalósított funkciókat közvetítik számára. A funkciókat „előállító” legfőbb szándéka, hogy a lehető legnagyobb eredményt érje el. Ezt a kettős törekvést az optimális értékkombinációval fejezhetjük ki, amelynek célja az igények elérhető legnagyobb mértékű kielégítése az elérhető legkisebb költséggel. Mindkét félnek érdekében áll az optimális értékkombinációt kialakítani és a funkcióköltségeket csökkenteni. Ha a termék – itt

egy projekt, egy szolgáltatás is annak minősül (absztrakció)– az optimális termékkombinációt nem valósítja meg, akkor annak valamely tulajdonsága a vevő igényeinek nem megfelelő és annak előállítási költségét nem lehet realizálni. Ezekben az esetekben többnyire a „termék” esetén egy „alkatrész” kicserélésével, megjavításával vagy helyettesítésével megoldható a probléma. Ezeket a részeket nevezzük gyenge pontoknak. Ha meglévő termékből indulunk ki, akkor a gyengeségek feltárása a cél. Új termék létrehozása esetén pedig törekedni kell arra, hogy ne keletkezzenek gyenge pontok. Az előző gondolatmenetre nyújt átfogó szemléltetést a 3. ábra, amely mutatja a funkció és költség viszonyát. (Dr. Hegedűs, 1983, p. 10-12.)

Az értékelemzés és a teljeskörű minőségirányítás (TQM) egymással szoros kapcsolatban állnak. Az A-131 számú Elnöki Hivatali Körlevél említést tesz a kettő kapcsolatára. A TQM egy ügyfél-, vevőorientált filozófia, amelynek céljai a hagyományos gazdálkodási eszközökkel történő vevői elégedettség és termékminőség növelés. A TQM által a folyamatos javulás a problémák okainak analitikus technikákkal történő meghatározásával érhető el. A cél nem csupán a problémák megoldása, hanem azok megismétlődésének elkerülése, a problémát kiváltó okok megszüntetése. Az értéktervezés ennek gyakorlati eszközeként alkalmazható a TQM során. (http://www.whitehouse.gov/omb/circulars_a131/#14)

3. ábra: Az értékelemzés fogalomrendszere

Forrás: Dr. Hegedűs [1983]

A 3. ábrát értelmezve fogalmazhatóak meg a következő logikai összefüggések, amelyek az egész módszertan során meghatározóak:

$$\frac{\text{Funkció}}{\text{Funkcióköltség}} = \text{ÉRTÉKESSÉG} = \text{OPTIMÁLIS ÉRTÉKKOMBINÁCIÓ}$$

$$\frac{\text{Igény}}{\text{Áldozat}} = \text{VEVŐI MAGATARTÁS}$$

$$\frac{\text{Vállalkozói célkitűzés}}{\text{Előállítási költség}} = \text{VÁLLALKOZÓI MAGATARTÁS (ELVÁRÁS)}$$

Összefoglalva, az elemzésnél az igényekre és a funkcionális gondolkodásra kell alapozni. A módszer ezen szemszögből a gyengepontok feltárását követően keres megoldásokat. Fontos, hogy a megoldáskeresésnél fel kell tennie a következő kérdést: „Kiadnám-e ezen a módon a saját pénzemet?” (Miles tanácsainak egyike).

„E szemléletmód érvényesítésére szolgál az értékelemzés logikai összefüggésrendszere, amely során:

- a tervező mindig a vevő, fogyasztó, felhasználó, szolgáltatást igénybevevő igényéből indul ki,
- meghatározza az igény-kielégítés szempontjából a szükséges teljesítő- képességet, feladatokat, funkciókat,
- vizsgálja, hogy a funkciók milyen
 - tulajdonságokkal, paraméterekkel, illetve
 - költségekkel teljesíthetők,
- keresi, hogy ezeket a funkciókat milyen alternatív megoldásokkal lehet a legkisebb költséggel teljesíteni.”

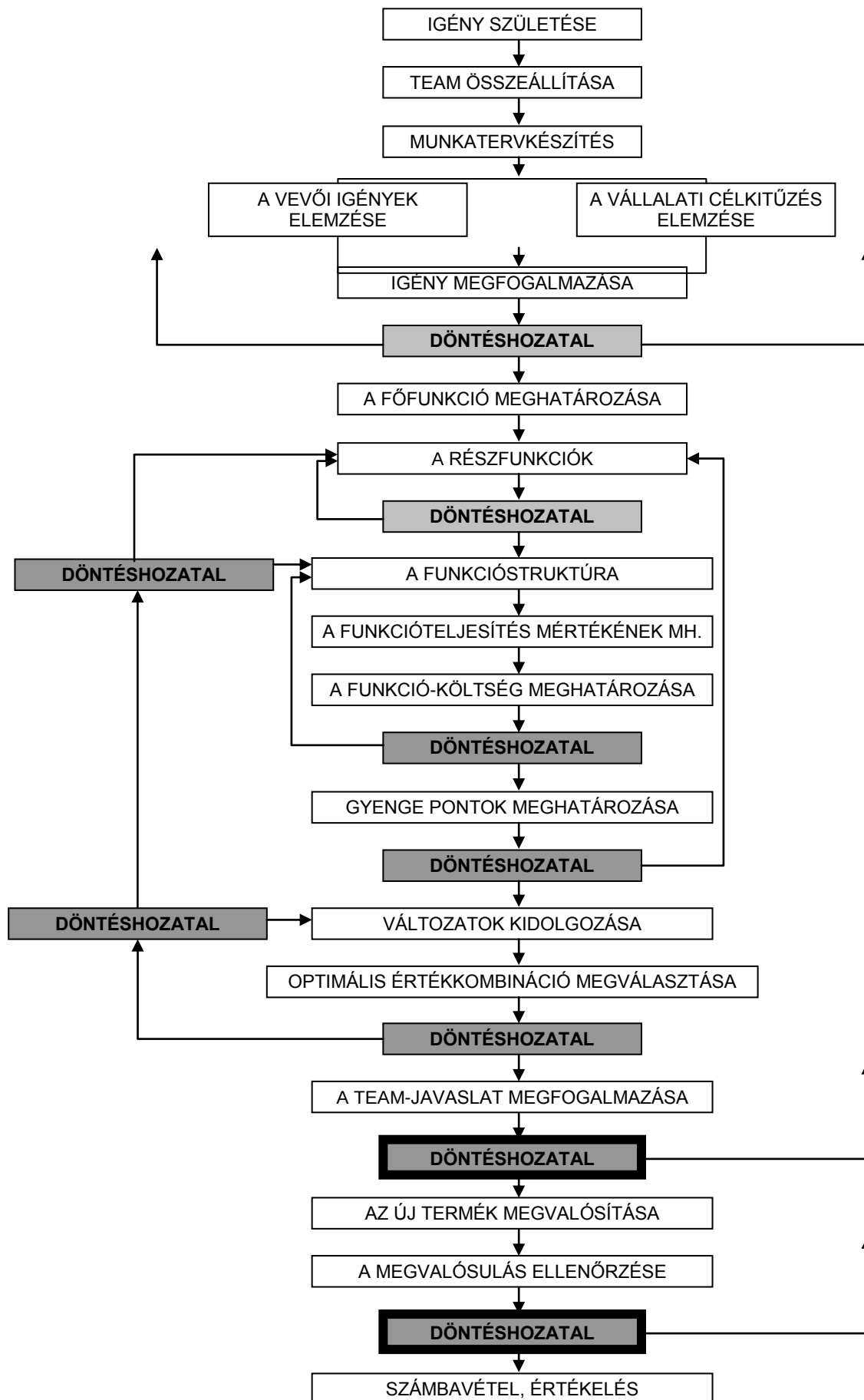
(http://www.microva.hu/ertekelemzes/az_ertekelemzes_szemlelete)

Az értékelemzés többféle módon bontható fel szakaszokra. „Azonban az értékelemzés gondolatmenete, logikája csak egyféle módon történhet. Ez alapján:

- Meg kell ismerni valamilyen módszerrel, hogy mit kíván a vevő,
- Már meglevő termék esetében meg kell vizsgálni, hogy a termék kielégítik-e ezt az igényt,
- Az új termék kialakításakor azt kell vizsgálni, hogy mi a vevő igénye;
- Részletesen elemezni kell, hogy a termék hordozza-e mindazokat a funkciókat, amelyeket a vevő igényel, tanulmányozni kell, hogy kielégítő-e a funkcióteljesítés mértéke, valamint keresni kell más, kedvezőbb funkcióteljesítési megoldásokat;

- A funkcióteljesítés mértékének megállapításával egyidejűleg analizálni kell a funkcióköltségeket;
- Meg kell határozni, hogy a vállalkozó a funkcióhordozókat mekkora költségráfordítással állítja elő, és, hogy a vevő valóban megfizeti-e ezeket a funkcióköltségeket;
- Az elemzés eddigi lépéseinek eredményeképpen fel kell tárni a termék gyenge pontjait;
- A feltárt gyenge pontokat meg kell szüntetni, vagy új megoldásokat kell keresni, amelyekkel a termék értékesebb lesz, és az optimális értékkombinációt valósítja meg;
- Végül javaslatot kell tenni azokra az új megoldásokra (változatokra), amelyek az optimális értékkombinációt valósítják meg.” (Dr. Hegedűs, 1983, p. 71.)

Az értékelemzés módszertanát és gondolatmenetét a 4. ábra mutatja be. Ez alapján is látható, hogy az értékelemzés a hagyományos költségracionalizálási módszerektől eltér. Elsődleges feladata nem csupán a költségek csökkentése, hanem a költség és funkció kapcsolatának együttesen történő vizsgálata és optimalizálása. A folyamatot végigkísérve olyan értékalkotó és – meglévő terméknel – értékjavító munkát kell végrehajtani, amely a piacon a vezető helyet biztosítja. Az ábra az értékelemzés algoritmusát mutatja. Több helyen kell döntenie a team-nek, és visszacsatolásokra is szükség van, ha egy-egy lépés során nem megfelelő eredményre jutunk. Ekkor azt a feladatrészt célszerű újból elvégezni.

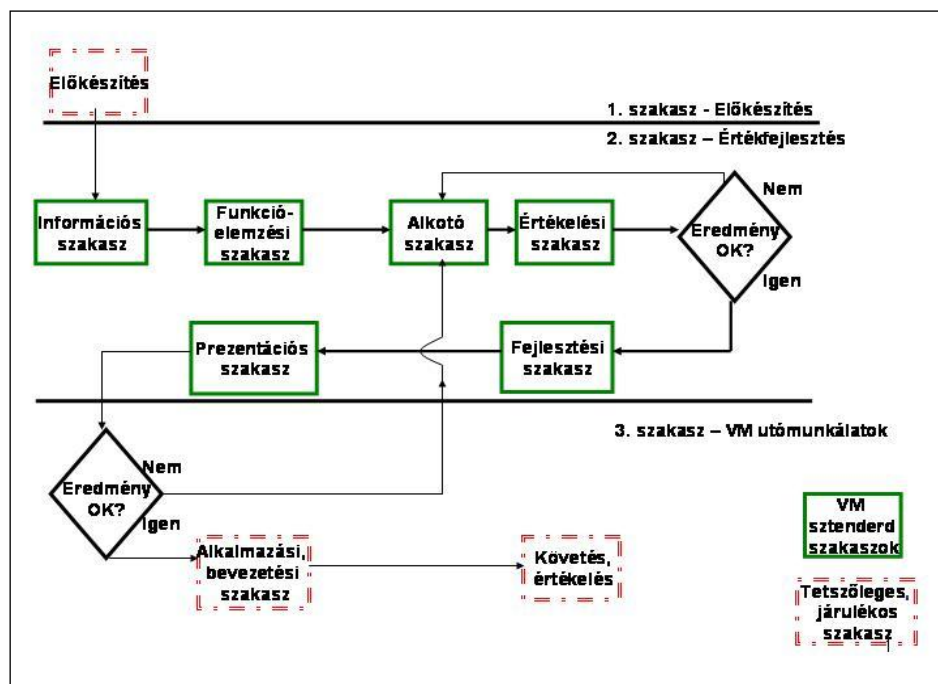

4. ábra: Az értékelemzés általános algoritmus

Forrás: Dr. Hegedűs [1983]

3.1.3. Az értékelemzési projektek folyamata, szakaszai

Az értékelemzési munka során meghatározott módszertant kell követni, amelyek lépéssorozataát az 5. ábra szemlélteti.

5. ábra: Az értékelemzés eljárása

Forrás: SAVE [2007]

Az *előkészítő szakaszban* kerül sor a téma kiválasztására, valamint határainak kijelölésére. Meg kell határozni azokat a személyeket, akik később a team-et alkotják (1. szakasz).

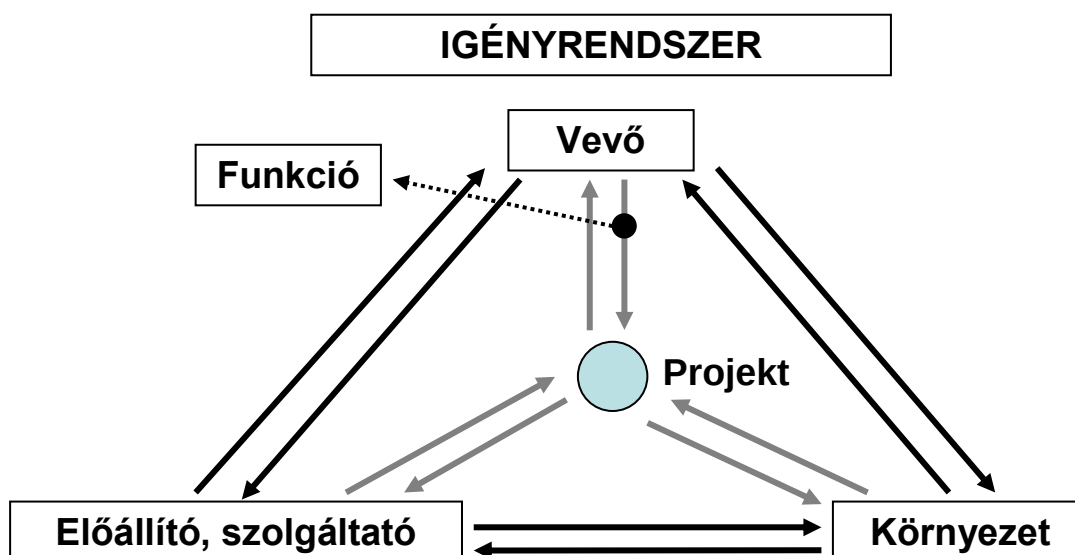
Az érdemi munkát a 2. szakaszban (értékfejlesztés) kell ellátni. Az első lépést az adott témával kapcsolatos információgyűjtés jelenti. Ezt *információs szakasz*nak nevezik. Ezt követi a *funkcióelemzési szakasz*, amely során meg kell határozni az igénykeltő csoportokat, valamint azok igényeit (igényelemzés). Az igényekből feltárt funkciók összességét (a funkciólistát) strukturálni kell és funkcionális modellt alkotni (funkcióelemzés). Ezzel tovább vizsgálódva funkcióbírálatot szükséges végrehajtani (funkcióteljesítés vizsgálat). Az *alkotó szakasz* a team gyenge pontokra adott ötleteinek összegyűjtését jelenti. A megoldási alternatívákat értékelni, szelektálni kell az *értékelési szakasz* keretében. A *fejlesztési szakaszban* sor kerül a tervezésre, az ötletek finomítására és a döntés-előkészítő tanulmány összeállítására. Lényeges lépés a *prezentációs szakasz*, amely során ismertetik a team munka eredményét a megbízónak, akinek állást is kell foglalni a javaslatokról. Végül a tanácsokat a folyamatokba kell építeni (3. szakasz - utómunkálatok).

A lépéssorozatból a funkcióelemzési szakaszt szeretném részletesebben bemutatni, mivel ez a leghangsúlyosabb része az értékelemzésnek. Az igény- és funkcióelemzést, valamint a funkcióteljesítés bírálatot foglalja magában.

3.1.3.1. Igényelemzés

Az igényelemzés legfontosabb küldetése azoknak az elvárásoknak, követelményeknek, kívánságoknak vagy óhajoknak a feltárása, amelyek a fogyasztókban, felhasználókban, vevőkben stb. megfogalmazódnak a „termékekkel” (szolgáltatással, projekttel) kapcsolatban annak teljes élettartama alatt. Ehhez először fel kell tárni mindazon igénykeltő csoportokat, akik érintkezésbe kerülnek a projekttel élethosszában teljes ideje során. A következő lépés pedig ezen csoportok igényeinek meghatározása. Fontos, hogy egy „termékkel” szemben nem csupán vevői elvárások léteznek. Az előállító, gyártó is megfogalmaz különböző feltételeket a kialakítandó projekttel szemben. Ha valóban teljes körű felmérés történik, akkor figyelemmel kell lenni a környezet elvárásaira is. Az igények összességét igénylistának nevezzük és általában kb. 70-140 igény tárható fel. Az igények meghatározása kétféle módszerrel történik. Egyrészt lehetőség van valamely csoportos alkotótechnikai eljárás alkalmazására (pl. brainstorming vagy NCM eljárás). Ennek előnye, hogy egy vagy kettő team ülésen végigvihető az igényfeltárás. Másrészt fogyasztói kérdőívezéssel végzett felmérés során is újabb igényekhez lehet jutni.

Az így feltárt igénycsoportok igényei egymásra hatással vannak, ez alapján áll össze az igényrendszer (6. ábra):

6. ábra: Az igényhalmazok egymásra hatása

Forrás: <http://www.microva.hu/download/File/03igenye.pdf>

3.1.3.2. Funkcióelemzés

Az értékelemzés legfőbb sajátossága, amiben eltér a különböző módszerektől a funkcióban történő gondolkodás. Lényegesnek tartom ennek bemutatását, hiszen a gyakorlatban a funkciók helyes megállapításán múlik a projekt, az elvégzett munka eredménye is.

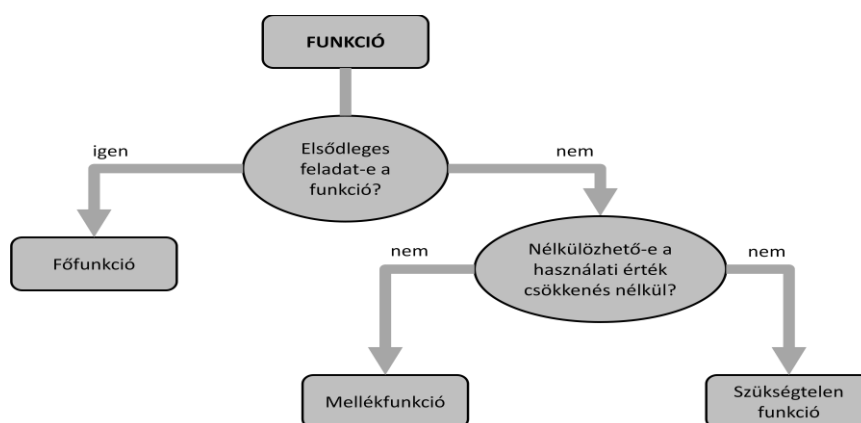
De mi is valójában a funkció? A funkció az értékelemzésnek valamint a termékfejlesztésnek a leglényegesebb alapeleme. A funkció egybehangzó definíciója a termék, vagy szolgáltatás rendeltetésszerű tulajdonsága, működése vagy feladata, az, amelyre a felsoroltakat eredetileg tervezték. Mivel gondolataink középpontjában a funkciók állnak, így megérthetjük az illető termék/ szolgáltatás működését, ha a lényegtelen elemektől elvonatkoztatunk.

A funkció a „Mit csinál?” „Mi a működése?” „Mi a feladata?” kérdésekre válaszol egy számszerűsíthető főnévvel és egy aktív, cselekvő igével. (Körmendi-Nádasdi, 1996)

A funkciók megfogalmazására kétféle lehetőségünk nyílik, terv- és tényfunkciót is meghatározhatunk. A tervfunkciókat a korábban feltárt igények segítségével állapítjuk meg, míg a tényfunkcióknál a termék alkatrészeiből, azaz a tényállapotból indulunk ki.

A funkcióban történő gondolkodás egy absztrakciót kíván. Különösen fontos a megfelelő absztrakciós szint megválasztása. Az igények kielégítése funkciókkal történik. „Tehát a funkció az igény kielégítését, az igény kielégítés képességét jelenti, a funkció tulajdonsága vagy paramétere a kielégítés színvonalát méri, ill. határozza meg. A funkciótulajdonság általánosságban határozza meg az igény kielégítés mértékét, míg a partner ugyanezt számszerűsíti.” (Dr. Hegedűs, 1983, p. 78.)

A funkció rendszerezése többféle módon történhet. A hierarchikus funkciórendezési modellt a 7. ábra szemlélteti.

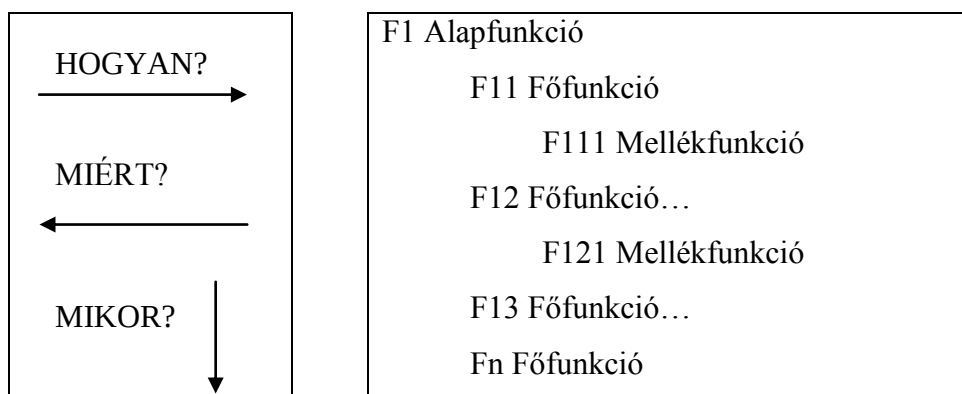

7. ábra: A funkciók rendezése

Forrás: Körmendi-Nádasdi (1996)

A funkciók meghatározását követően ki kell alakítani egy funkcionális modellt (a funkciólista, funkciócsaládfa, FAST-diagram eljárások valamelyikével). Itt lényegében a

funkciók strukturálásáról van szó. Tanulmányom során funkciócsaládfában történő hierarchizálási módot választottam, így ezt szeretném bemutatni. „Magyarországon ma talán a leginkább alkalmazott funkciórendezési mód az úgynevezett funkciócsaládfa. Egyszerű felépítése, kevés szabálya, gyors kivitelezhetősége egyaránt indokolja elterjedtségét. A funkciócsaládfa felépítésének alapelve (8. ábra): oksági összefüggéseket, ok-okozati láncolatokat keres a funkciók között. Az így nyert logikai felépítések segítik az összefüggések feltárását, illetve áttekinthető nagyságban ábrázolhatóvá válik a projekt működése.” (<http://www.microva.hu/download/File/04funkci.pdf>).

8. ábra: Funkciócsaládfa felépítési elve

Forrás: Fodor (2007)

3.1.3.3. Funkcióteljesítés vizsgálata

A dimenzió nélküli és különböző dimenziójú elemek összehozására alkalmas mátrixtechnika segítségével (funkció-alkatrész mátrix) kinyerhető költségek által lehet elvégezni a funkciók teljesítés bírálatát, amely során a projekt funkcióinak megfelelő minőségben való teljesülése a vizsgálat középpontja. Itt alapvetően kétféle állapotot különböztetünk meg. Tényállapot esetén az adott pillanatban ténylegesen, gyakorlatban megvalósuló helyzetről van szó. A tervállapot az értékelemző team által a szaktudásuk alapján optimálisnak, ideálisnak tartott helyzet.

A megfelelő lépések elvégzését követően a funkcióteljesítés két kategóriára oszlik. Az egyik a megfelelő mértékű, azaz a szükséges mértékben teljesített funkció. A másik a fejlesztendő vagy fejlesztendő „kategória”. Beszélhetünk hiányzó (a vevő igényli, de nem teljesül), alulteljesített (a szükségesnél kisebb mértékben megvalósul), túlteljesített (a megfelelőnél nagyobb mértékben teljesül) és felesleges (teljesül, de a vevő nem igényli) funkciókról. Tehát ezen lépés során kerülnek a gyenge pontok feltárára, amely kulcsmondata: „Kritizálj, ahogy csak tudsz!” Természetesen itt nem a team tagok bírálatáról van szó (hiszen a team munkánál

egymással szemben csak az alkotó bírálat megengedett, a kritika tilos), hanem a gyenge pontok megtalálására nézve. Ezt követően kerülhet sor az ötletelésre.

3.2. AZ IDŐTERVEZÉS

Az egyes projektek megvalósulásához mindig egy időintervallumot lehet hozzákapcsolni. Ez egy olyan időszakot foglal magában, amely alatt a projekt megvalósul. Tartalmazza a tervezést, lebonyolítást és a kapcsolódó utómunkálatokat is. Bizonyos esetekben a projekt kezdésének időpontja kötött és annak befejezése változtatható, míg máskor a befejezés dátuma meghatározott, és a kezdés időpontját lehet alakítani. Az időgazdálkodás kulcsfontosságú eleme a projekt vezetője. A projekt menedzsernek kell megterveznie a projektet az időtervezés technikáival. Az időtervezés alapvetően idő szerint mutatja be a projektek során ellátandó tevékenységek közötti kapcsolatokat grafikus formában. Az időterv támogatást nyújt a projekt teljes ideje alatt, ezért szükséges a tevékenységek közötti összefüggések és logikai kapcsolatok figyelembe vétele is.

(http://www.tutorialspoint.com/management_concepts/project_time_management.htm)

Ahogy említettem, a grafikus módon történő ábrázolás az időtervezés egyik leghatékonyabb eszköze. Segítségével a projekt teljes ideje alatt az egész folyamat részeit átláthatjuk. Többféle modell áll rendelkezésre az időtervezés megvalósításához, amelyek közös jellemzői a pontosság, áttekinthetőség, semlegesség és rugalmasság biztosítása. Alapvetően két halmazát különböztetjük meg az ábrázolási technikáknak, a sáv-/oszlopdiagramot és a hálótérket.

A sávdiagramok csoportján belül a Line of Balance (LOB) és a Gantt diagram a leggyakrabban használatos ütemezési eljárások. Ezeknek a technikáknak közös jellemzője, hogy oszlopok/sávok formájában mutatják az egyes tevékenységeket. Dolgozatomban a Csabai Garabonciás Napok időtervét Gantt diagram segítségével ábrázoltam, így a LOB féle ábrázolást nem kívánom bemutatni. Alapvetően ezt a módszert akkor tanácsos alkalmazni, ha a projekt során a tevékenységek periódusonként ismétlődnek.

3.2.1. Gantt diagram

A Gantt diagram egy vonalas ütemtervet, munkatervet jelent. Szinte minden projektnél használható, amely a tevékenységeket vízszintes hasábokban jeleníti meg. A táblázat oszlopaiban tünteti fel az időt. Ez alapján a táblában az egyes tevékenységek időskálája, időszükséglete, így a teljes folyamat átfutási ideje ábrázolható. Az első oszlopban kell felsorolni a projekt kapcsán ellátandó tevékenységeket. A tevékenységek melletti oszlopokban kell azok időtartamát ábrázolni, jelölve a kezdés és befejezés idejét. A diagram segítségével az egyes feladatok közötti kapcsolatok feltárhatóak. Láthatóak azok, amelyek

párhuzamosan zajlanak (az oszlopok egymás fölött találhatók), valamint amelyek között várakozás vagy átfedés van. Átfedésnél a következő tevékenység megkezdéséhez nincs szükség az azt megelőző lezárására. Ezt pozitív átfedésnek nevezzük. Ellenkező esetben, amikor az egyes feladatok között távolság található, negatív átfedésről beszélünk. (Dr. Majoros, 2004; H. B. Maynard, 1977)

2. táblázat: Gantt diagram

Tevékenység	Sorszám	Jelölés	Időtartam (hét)					
			1	2	3	4	5	6
Feladat1	1	F1						
Feladat2	2	F2						
Feladat3	3	F3						
Feladat4	4	F4						
Feladat5	5	F5						

Forrás: Görög [2003]

A Gantt diagram (2. táblázat) tehát világos, áttekinthető formában összegzi a projekt során ellátandó feladatokat (tevékenységeket). Az értékelemzés gyakori eszköze.

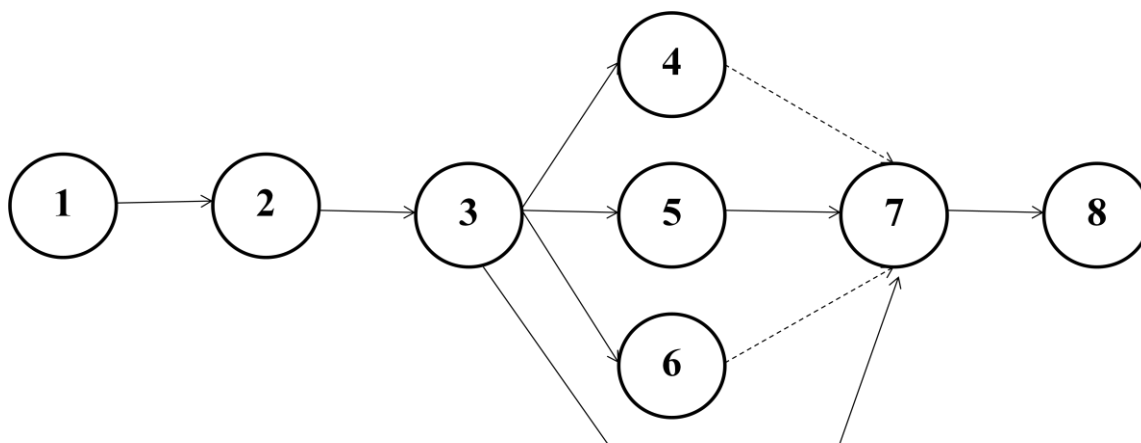
3.2.2. Hálótervezés

Az időtervezés másik gyakran alkalmazott megjelenítési technikája a hálódiaagram (9. ábra). Ez esetben a tevékenységek ábrázolása kétféle módon történik, geometriai alak vagy nyíl segítségével.

Ha a nyilak jelentik az egyes tevékenységeket, akkor a köztük elhelyezkedő geometriai formák különféle eseményeket jelentenek. Egy-egy geometriai ábra egyrészt egy tevékenység kezdetét, másrészt egy másik befejezését fejezi ki a befelé és kifelé induló nyilak segítségével. Ez alól kivétel az első, amely csak egy kezdetet jelöl, és az utolsó, amely a befejezést jelentő alakzat. Az egyes tevékenységeket reprezentáló nyilakat az a számpáros határozza meg, amelyet a vele közvetlen kapcsolatban lévő eseményekhez rendelt számok alkotják. Ezen logikai menet alapján a kezdő eseményhez rendelt szám mindig kisebb, mint a befejezést kifejező érték.

A hálóterv a Gantt diagramhoz hasonló elven képezi le a tevékenységek között feltárható kapcsolatokat, csak itt számokat alkalmaz. Az egymás után következő tevékenységeket, egymást követő számokkal jeleníti meg. Párhuzamos tevékenységnél a kezdéshez hozzárendelt szám megegyezik, de a befejezése eltérő lesz. Ez grafikailag oly módon történik, hogy az ábrából több nyíl ágazik el vagy érkezik be.

Ennek a módszernek a hátránya, hogy az egyes átfedések vagy negatív átfedések (várakozások) az ábrából nem derülnek, hiszen valamennyi alakzatot össze kell kapcsolni egy-egy nyíl segítségével. Ha azonban több eseménynél nem ékelődik be tényleges összekötő tevékenység, de az egyik befejezése egy másik esemény megkezdésének a kritériuma, akkor szaggatott nyíllal lehet jelölni a köztük lévő kapcsolatot. Ez az úgynevezett látszattevékenység, hiszen csak a logikai kapcsolatot mutatja a tevékenységek között. Az ettől eltérő esetekben, az átfedések és a várakozások ábrázolására a következő szimbólumokkal történik. Az áttekinthetőség érdekében ezeket negatív és pozitív jelzésekkel fejezzük ki.

9. ábra: Tevékenységet nyílként értelmező hálódiaagram

Forrás: Görög [2003]

A fent leírtakat végrehajtva megkapjuk, hogy a projekt mennyi idő alatt teljesíthető.

4. A GARABONCIÁS NAPOK ÉRTÉKSZERVEZÉS

4.1. ELŐKÉSZÜLETEK

Az előkészületek a célok meghatározásából, téma-témahatárok kijelöléséből, a csoport kiválasztásából, valamint a munkaterv összeállításából állt.

4.1.1. Célkitűzés, téma, témahatárok

Célkitűzés: Célom a megelőző években nyert tapasztalatok alapján, a korábbi ráfordítások ismeretében olyan javító javaslatok kidolgozása, amelyek a programok színvonalát növelik és a költségek felhasználását ésszerűbbé, áttekinthetőbbé teszik. Ezáltal az érintettek nagyobb megelégedettsége érhető el.

Téma: A Csabai Garabonciás Napok értékszerzése áll a vizsgálat középpontjában.

Témahatárok: A határokat a rendezvény szervezése és annak bezárása – az utómunkálatok – képezik.

4.1.2. Team összeállítása

A Csabai Garabonciás értékelemzéses vizsgálatát a módszertani követelményekre támaszkodva végeztem el. Éppen ezért a munkát team-ben folytattam, amely 9 főből (Csibor Anna; Csibor Balázs; Ferencz Fanni; Gémes Dávid; Kis Alexandra; Kovács Petra; Nagy Bence; Pauló Zoltán) állt. Én csoportvezetőként vettem részt a csapatban. Mivel diák rendezvényről van szó, ezért a csoportmunkához diákokat kértem fel. A team tagjainak kiválasztásnál betartottam a csoportválasztásra érvényes szabályokat: a *heterogén követelmény* alapján lányokat és fiúkat is választottam. A *csoportmunkára való alkalmasság* feltételének érvényesülését az garantálta, hogy a Garabonciás Napokat és az azt megelőző – iskolai keretek között zajló – diáknapokat is team-ben (stábban) végezték. A csoportban diákpolgármester jelöltek és kampányfőnökök vettek részt, betartva ezzel az azonos *munkahelyi hierarchiára* vonatkozó szempontot. A munkára való felkérés internetes megkeresés formájában történt. Tájékoztattam őket a témáról, valamint arról is, hogy a részvétel milyen kötelezettségekkel jár.

4.1.3. Munkaterv készítése

A felkérések elfogadását követően tervet készítettem a későbbi munkára. Az értékelemzés során ellátandó feladatok ütemezését és leírását tartalmazta, amely egyúttal a team felkészítéséhez is hozzájárult.

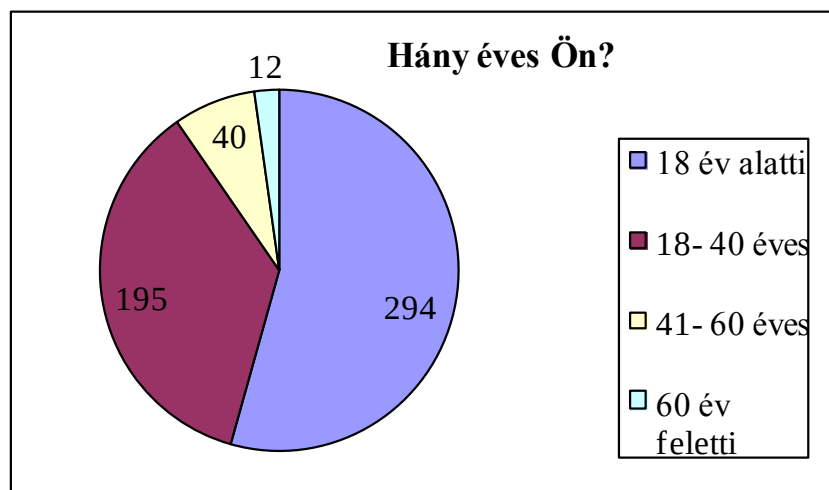
A közös munkát megelőzően részletes felkészítést tartottam az értékelemzésről a kollektív munka hatékonyabb megvalósítása érdekében. Prezentációmban gyakorlati példákat mutattam be, ismerttettem a legfőbb szabályokat és módszereket, valamint az elemzés menetét is. Ezt követően a team ülések során az értékelemzés szakaszait a Csabai Garabonciás Napokra ültettem át.

4.2. AZ INFORMÁCIÓS MUNKA ÁTTEKINTÉSE

Az információelemzés több szegmensből állt. Először folyóiratok és internetes források segítségével gyűjtöttem minél több adatot, majd kérdőíves megkérdezést és interjúzást végeztem, amelyek eredményét a későbbiekben ismertetem. Emellett a csoport is információhordozó szerepet töltött be, mivel aktív szereplői voltak a rendezvénynek.

4.2.1. Kérdőíves kutatás eredménye

A kérdőívezés során a legfőbb célcsoportnak a diákokat tekintettem, mivel egy diákfesztiválról van szó. Emellett igyekeztem a legfőbb érintettek, igénykeltő csoportok Csabai Garabonciás Napokról alkotott véleményét is felmérni (pl. pedagógusok, érintett lakosság). A kérdőívek egy része úgynevezett önkitöltős kérdőív volt, amelyeket a válaszadók saját maguk töltöttek ki. Ennek során nem valószínűségi mintavételi eljárást alkalmaztunk. A békéscsabai Csaba Center főbejárata előtti téren a szembejövő járókelőket véletlenszerűen kértem fel. Szombati napra esett a kérdőívezés, mert akkor többen megfordulnak azon a területen, így voltak köztük békéscsabai lakosok és vidékiek is. Egy békéscsabai gimnáziumban pedagógusok és diákok között is történt papír alapú megkérdezés. Továbbá internetes kérdőívkitöltő portál segítségével is végeztem kutatást. Tapasztalataim szerint az interneten történő kitöltés sokkal népszerűbb, mint a papír alapú. Mindezek alapján összesen 541 főt kérdeztem meg, interneten keresztül 345 fő, papír alapon pedig 196 fő válaszolt. A kérdésekre leadott válaszok a következők szerint alakultak:

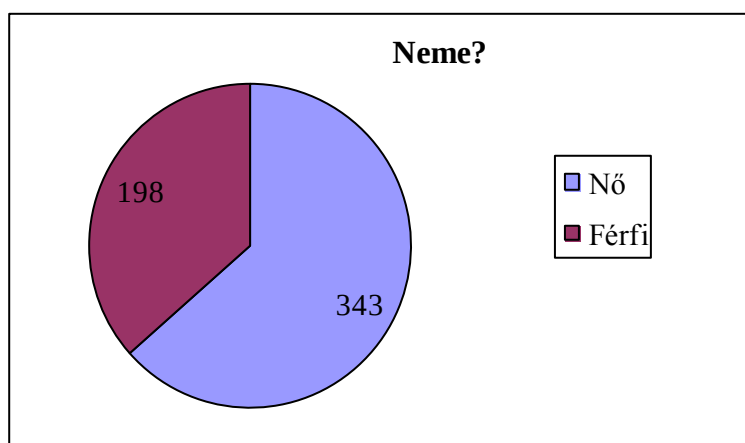

10. ábra: 1. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés (kérdőív kiértékelése alapján)

A 10. ábráról leolvasható, hogy a kitöltők közül legtöbben, azaz 294-en (54%) 18 év alattiak voltak. A második, 18-40 év közöttiek kategóriájába 195-en (36%) estek. Külön érdekelt ennek a korosztálynak a véleménye, hiszen ők még emlékeznek a Csabai Garabonciás Napokra, de

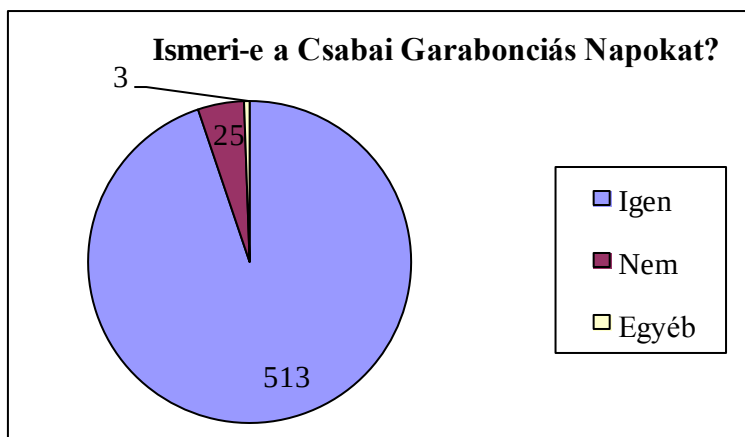
már külső szemlélők. Viszonylag kevesen töltötték ki a kérdőívet az idősebb korosztályok közül, 40 fő (1%) a 41 és 60 év közötti, 12 fő (2%) a 60 év feletti csoportot képviselte. Utóbbinak az lehet az oka, hogy a felnőttek és nyugdíjasok körében a közösségi oldalak, így a facebook kevésbé elterjedt. Az internetes kitöltési lehetőséget főként ezen az oldalon belül, a Békéscsabához kötődő fórumokon hirdetem meg, amely főként a fiatalokhoz jutott el. A válaszadók 63%-a (343 fő) nő volt, 37% (198 fő) pedig férfi. Ez alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a nők sokkal nyitottabbak voltak a kérdőív kitöltésére, amelyet a 11. ábra szemléltet.

11. ábra: 2. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés (kérdőív kiértékelése alapján)

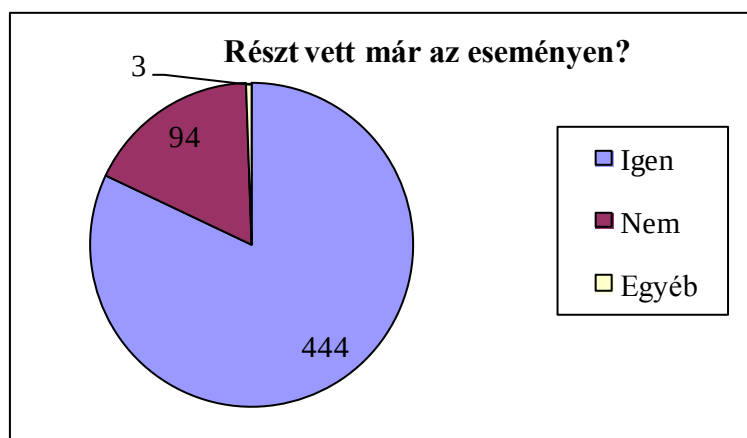
A kitöltők döntő többsége arra a kérdésre, hogy ismeri-e a Csabai Garabonciás Napokat, igen választ adott. A diákpolgármester választás széles körű népszerűségét 12. ábrán látható kördiagram támasztja alá. A kérdőívet megválaszolók 95%-a (513 fő) ismeri az eseményt, míg csupán 5% (25 fő) válaszolt nemmel. Az egyéb lehetőséget 3-an választották, ami 1%-ot tesz ki.

32. ábra: 3. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés (kérdőív kiértékelése alapján)

Szerettem volna felmérni azt is, hogy mennyire széles kört mozgat meg az esemény, főként a középiskolai diákok körében, így erre is megfogalmaztam egy kérdést. Ennek eredményét a 13. ábra mutatja.

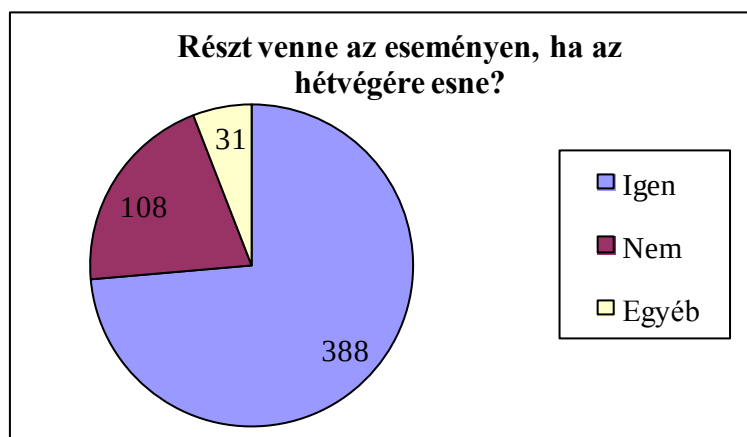

13. ábra: 4. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés (kérdőív kiértékelése alapján)

A beérkezett 541 db válaszból 444 db „igen” és 94 db válasz „nem”. Az egyéb lehetőséget 3 fő jelölte. Ez is a rendezvény népszerűségét támasztja alá, mivel 82% részt is vett az eseményen, és csak 17% nem vett még részt a Csabai Garabonciás Napok valamely programján.

Hosszú évek óta problémákat vet fel az esemény időpontja, mivel ősszel kerül megtartásra, és hétköznapra, azaz tanítási időre esik. Az őszi időjárás a 22. diákpolgármester-választáson nem alakult kedvezően, igaz az ezt megelőző évben ezzel nem volt gond. Ez a faktor előre nem kiszámítható. Szerettem volna kideríteni, hogy mekkora lenne a támogatottság, ha hétvégére esnének a programok. (Érdeklődésem középpontjában állt az az eset is, ha tanítási szünetre esne, de úgy vélem, ez nagyban átfedi az előző lehetőséget.) A kérdésre adott válaszok meglepetésként hatottak, amelyet a 14. ábra illusztrál.

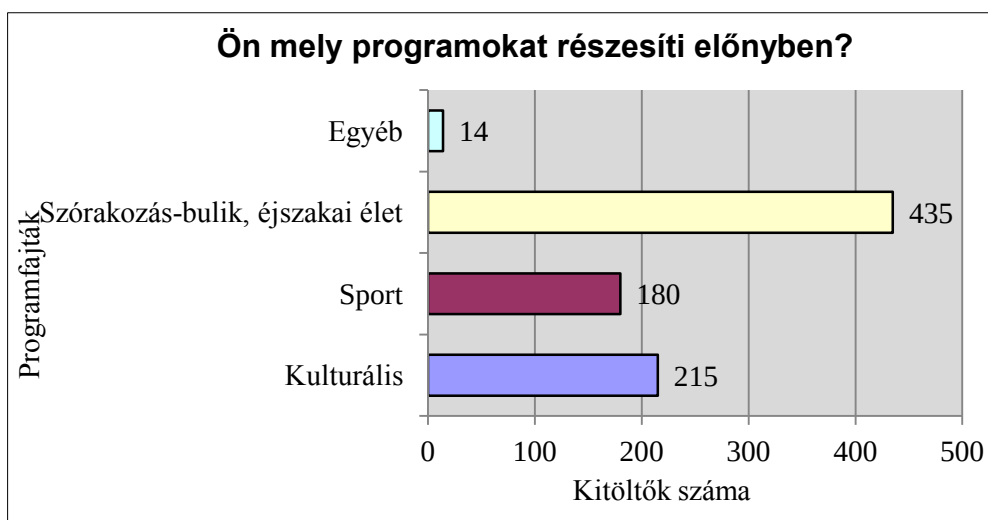

4. ábra: 5. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés (kérdőív kiértékelése alapján)

Tehát a válaszadók közül 388 fő (74%) állítása szerint hétvégén is részt venne, 108 fő (20%) nem, 31 fő (6%) pedig egyéb feltételekhez kötötte a részvételt. Ez az előzetes véleményekkel ellentmondásban van. További vizsgálatokra lenne szükség, hogy a kitöltők közül ténylegesen mennyien vennének részt az eseményen a fenti időpontban. Véleményem szerint a többség hajlandóságot mutatna a hétvégi részvételre is. Ez abban az esetben is igaz lehet, ha tanítási szünetre esne a programsorozat. A részvételi hajlandóság természetesen attól is függ, hogy a nem békéscsabai középiskolások elszállásolása, utaztatása milyen mértékben lenne megoldott, továbbá a programok mennyire keltenék fel a résztvevők érdeklődését.

Mivel a látogatottság a diákok részéről legnagyobb mértékben attól függ, hogy milyen igényeket támasztanak az egyes programfajtákkal szemben, illetve a programok megfelelnek-e az elvárásaiknak, így ezt kutatatva fogalmaztam meg a következő kérdést. Szerettem volna megtudni, melyek azok a programok, amelyek leginkább az érdeklődésük középpontjában állnak (15. ábra).

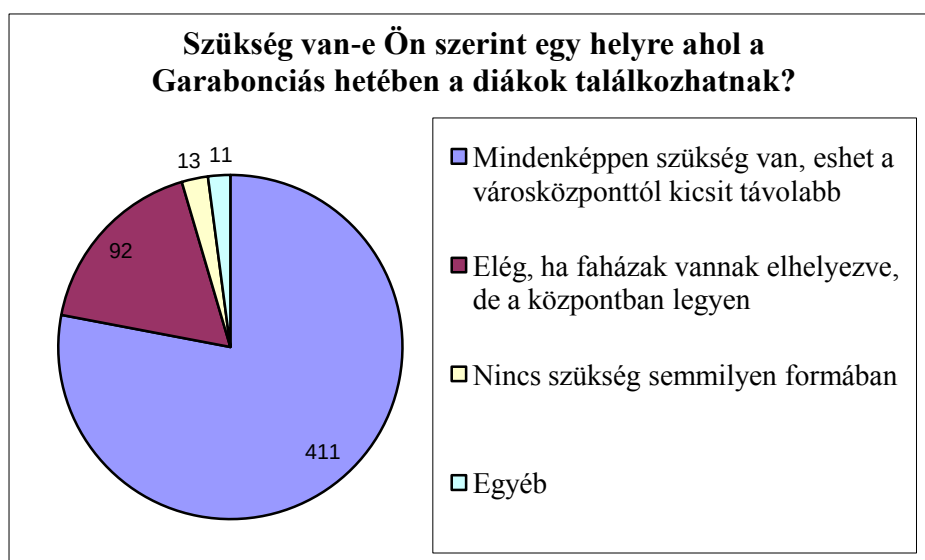
15. ábra: 6. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés (kérdőív kiértékelése alapján)

A kérdésre egyszerre több választ is megjelölhettek. Ahogy az ábráról is leolvasható legtöbbször a szórakozással, koncertekkel, bulikkal kapcsolatos lehetőséget választották. Ezt 435-en jelölték, ami az összes, erre a kérdésre beérkezett válasz közül 52%-ot jelent. A második legtöbb szavazatot, 215 jelölést (25%) a kulturális rendezvények, a harmadik legtöbbet pedig a sportprogramok, 180 jelölést (21%) kapták. A kulturális és sportprogramokra tehát közel azonos válasz érkezett. További elemzések szükségesek, hogy a kulturális programokon belül mely típusúakat preferálják a diákok. Az igények átalakultak ezen a téren, hiszen az évek folyamán pl. az ingyenes színházi előadások a kevés érdeklődő miatt teljesen kikoptak.

A Csabai Garabonciás Napok egyik legfontosabb hozama a közösségépítés, amelynek legfőbb tere a „Garabon City”. Rengeteg barátság, szerelem szövődik, később felnőttként, az üzleti

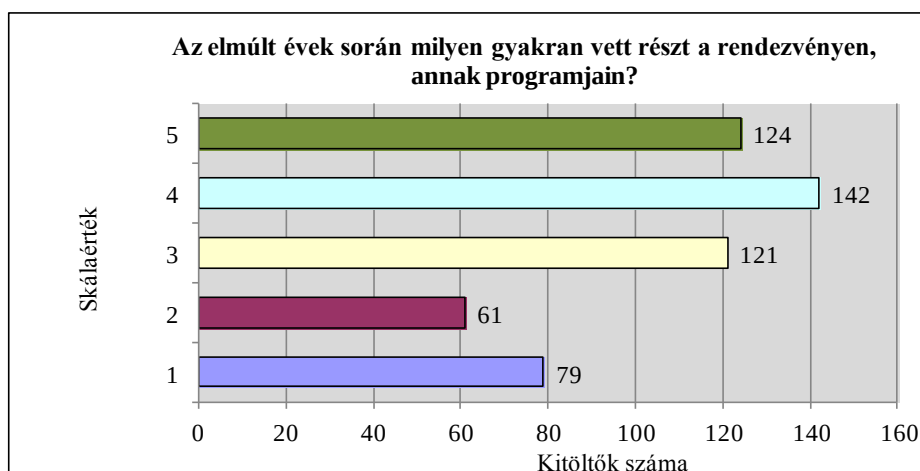
életben is kamatoztathatják a résztvevők az itt megszerzett kapcsolati tőkéjét. Éppen ezért hosszú évek óta központi kérdés az ún. „Garabon City”, ami az évek során folyamatosan változott. Az eredeti „Garabon City” különböző feszültségeket gerjesztett mind a lakosság mind az iskolák körében az alkoholfogyasztás, hangoskodás, lopások miatt. Ez volt sorozatban a 2. év, hogy az éveken át működő „hagyományos „Garabon City” megszűnt, és helyette más formában valósult meg. A kérdőívem következő pontjában szerettem volna felmérni, hogy jelenleg milyen formában képzelik el a válaszadók ezt a fórumot. Az eredményt a 16. ábra összesíti. A válaszadók közül 411 fő (78%) szerint a hagyományos „Garabon City”-t kellene visszaállítani. Abban az esetben is, ha ez a városközponttól távolabb esne. További 92 fő (17%) jelölte, hogy szükség van egy közösségi bázisra, és a jelenlegi „faházak” rendszer megfelelő. Tehát 95% azt vallja, hogy valamilyen közösségi teret ki kell alakítani, mert különösen fontosnak tartják a rendezvényeinek közösségformáló szerepét. Mindössze 3% (13 jelölés) véleménye szerint nincs rá szükség semmilyen formában. További 2% (11 fő) egyéb feltételekhez kötötte a City létét.

16. ábra: 7. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés (kérdőív kiértékelése alapján)

A kérdőív további kérdéseire skála tartománnyal lehetett válaszolni. Szerettem volna felmérni, hogy mennyire aktívan jelennek meg az érintettek a rendezvényen és annak programjain. Mivel a rotáció miatt optimális esetben négyszer vehet részt aktívan egy diák – ami alól kivételt képeznek a hat osztályos és nyelvi előkészítő tanuló –, ezért nem lehetett feltenni úgy az erre irányuló kérdést, hogy az elmúlt 5 évben hányszor vett részt a válaszadó. Ezért itt ötfokú skálát alkalmaztam, amelynél az 5-ös azt jelenti, hogy minden alkalommal, amikor lehetősége volt rá, az 1-es pedig, hogy sosem. Ennek eredmény a 17. ábra szerint alakult

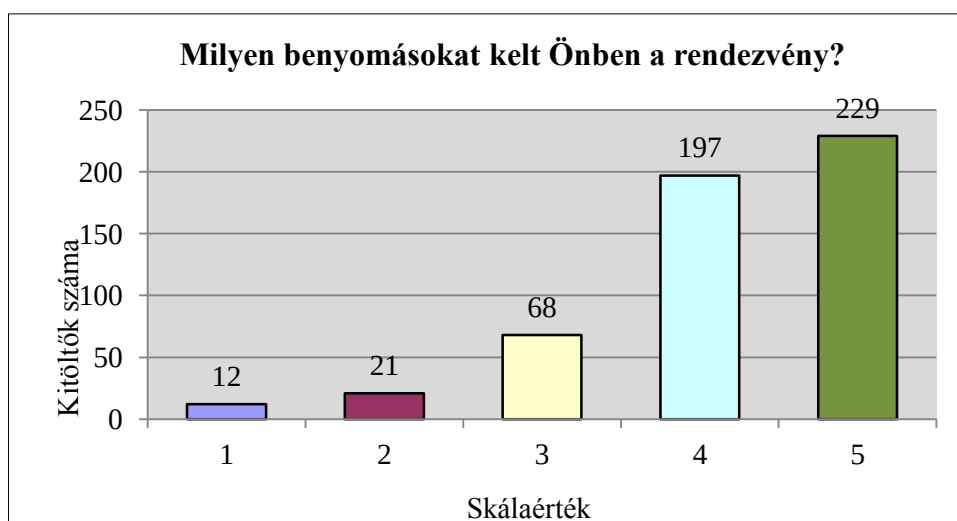

17. ábra: 8. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés (kérdőív kiértékelése alapján)

A fentiek alapján egyértelműen látható a rendezvény sikeressége, hiszen a többség, 266 fő (50%) rendszeresen részt vesz az eseményeken (4-es vagy 5-ös rendszerességgel). Ez azért minősül jó eredménynek, mert a kitöltők között nagy számban voltak olyanok, akik már nem középiskolások, hanem egyetemre járnak, esetleg dolgoznak.

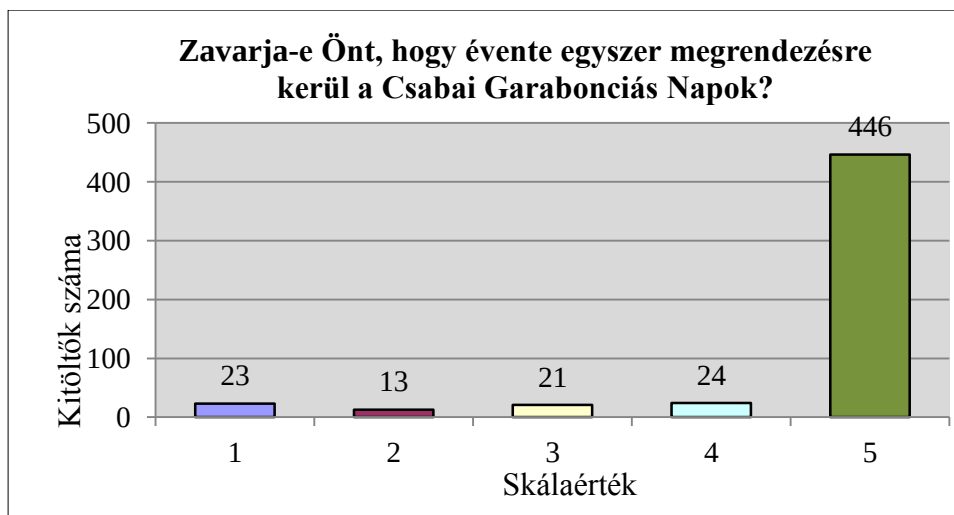
A Csabai Garabonciás Napok megítéléshez, a róla alkotott benyomásokat mértem fel (18. ábra). A választásnál az 1-es jelölése a legnegatívabb jelölést, az 5-ös pedig a legpozitívabb benyomást jelentette. Ezzel kapcsolatban is egyöntetű válaszok érkeztek be. A válaszadók közül 426 fő (229 fő nagyon pozitív, 197 fő pozitív), azaz 81% pozitívan gondolkodik a rendezvényről

18. ábra: 9. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés (kérdőív kiértékelése alapján)

A rendezvénnyel kapcsolatos véleményeket kutattam a tizedik kérdéssel (19. ábra) is, amely arra vonatkozott, hogy a kitöltőt zavarja-e, hogy évente egyszer megrendezésre kerül az esemény. A kitöltők körében ez is egyöntetű eredményt hozott.

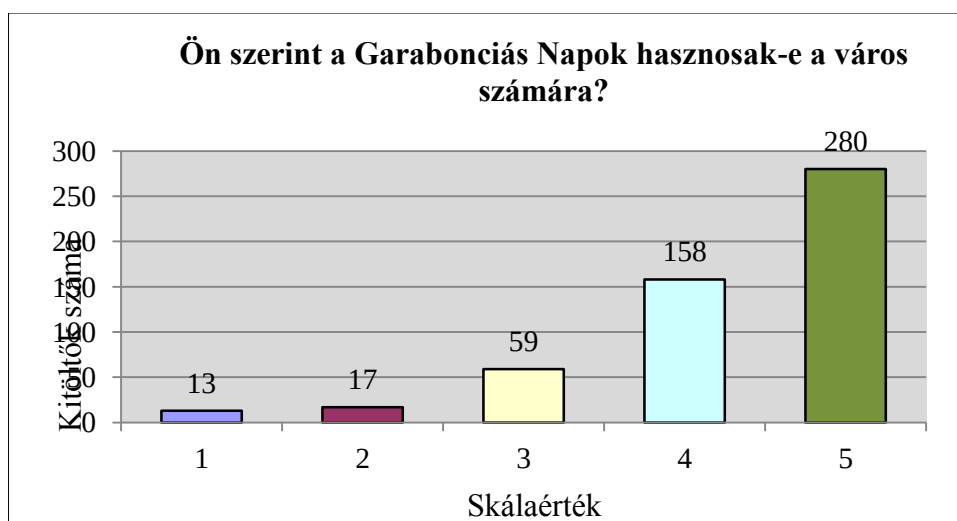

19. ábra: 10. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés (kérdőív kiértékelése alapján)

Ez alapján a válaszadók 89%-át, azaz 470 főt egyáltalán nem vagy csak kis mértékben zavarja. Az eredmény azt az álláspontot is alátámasztja, hogy a fiatalok szinte elképzelhetetlennek tartják középiskolás éveiket Garabonciás nélkül.

Arra vonatkozóan is végeztem megkérdezést, hogy az esemény mekkora hozzáadott értéket képvisel, hasznos-e a város számára (20. ábra).

20. ábra: 11. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés (kérdőív kiértékelése alapján)

A kitöltők 83%-a, 438 fő választása a 4-esre vagy 5-ösre esett, amely azt jelzi, hogy egyértelműen hasznosnak ítélik meg a programsorozatot.

Végül két nyitott kérdést fogalmaztam meg. Az egyikkel a rendezvénnel szemben támasztott igényeket kutattam, a másikkal pedig a szervezéssel, lebonyolítással kapcsolatos változtatásokra, feladatokra lehetett javaslatokat tenni.

Az első kérdésre érkezett válaszok között több ismétlődés, átfedés volt. Többen megfogalmazták, hogy szeretnék a hagyományos „Garabon City” újbóli létrehozását. Úgy érzik, a közösségformálás csak általa valósulhat meg kellőképpen. Emellett sokan a magas színvonalú és változatos programokat fogalmazták meg igényként. Elsősorban a zenei műsorokat hangsúlyozták, így például az esti koncerteket. Továbbá a fiatalok igénylik az egységes szervezésű esti bulikat is. A zökkenőmentes, gördülékenyebb lebonyolítás, csakúgy, mint a szélesebb körű hirdetés és tájékoztatás igénye is többekben megfogalmazódott. A diákok a rendezvény alatt – bizonyos határokon belül – több önállóságot szeretnének.

Ugyan városi szintű eseményről beszélünk, mégis a diákok, tanárok által történő támogatása általános elvárás, ezért véleményüket külön is értékeltem. A pedagógusok válaszait vizsgálva egészen eltérő eredmény született a diákokétól. A 14 nő és 5 férfi tanár közül mindenki ismeri a Csabai Garabonciás Napokat, és közülük egy kivételével mindenki részt is vett már a rendezvényen. Azonban azt egyöntetűen ellenzik, hogy hétfővégre essen. Személyes tapasztalataim szerint a hétköznapiakon szívesen áldozzák szabadidejüket a részvételre, kihasználva a csapatépítés előnyeit. A pedagógusok elsősorban a kulturális jellegű programokat (18 szavazat) és a sportprogramokat (11 szavazat) részesítik előnyben, így vélhetően az ilyen jellegű programokon jelennek meg aktívabban. A tanárok 68%-a is úgy gondolta, hogy szükség van valamilyen közösségi bázisra. Azonban csupán 21% vallja azt, hogy a korábbi „Garabon City” a helyes megoldás, a többiek a jelenleg kialakult rendszert tartják megfelelőnek. A programokon való részvételük igen vegyes. A legtöbben a 3-ast, a közepes mértékű látogatást jelölték be. Főként a nagyobb programokon, megmozdulásokon jelentek meg az elmúlt évek során. A rendezvényről kialakult benyomásuk negatív (10 fő), és semleges (9 fő). Ezen mindenképp javítani kell. Arra vonatkozóan, hogy mennyire zavarja őket az évenkénti megrendezés, a vélemények teljesen megoszlanak, mert 6 fő szerint (kisebb vagy nagyobb mértékben) zavaró, 6 főnek semleges és 7 fő számára (kisebb vagy nagyobb mértékben) nem zavaró a rendezvény. Az esemény hasznosságára irányuló kérdésre azonos arányban érkeztek a válaszok az egyes lehetőségekre, tehát igen nagy a szórás, amin javítani kell.

Összességében a Csabai Garabonciás Napok diákok életében betöltött szerepe nem elvitatható. Bebizonyosodott, hogy nagy népszerűségnek örvend az esemény Békéscsabán, minden évben várják, és szükségesnek érzik ennek a közösségkovácsoló eseménynek a megtartását.

4.2.2. Mélyinterjúk elemzése

Ahhoz, hogy még átfogóbb képet kapjak a Csabai Garabonciás Napokkal kapcsolatban, interjúkat is készítettem. Ezek során a korábbi tájékozódásom (kérdőívezés, megfigyelés) folyamán megfogalmazódott sejtéseim közül számos beigazolódott. Kíváncsi voltam az iskolaigazgatók, szervezők, valamint az önkormányzat véleményére, álláspontjára is. Négy iskolaigazgatóval beszélgettem mélyinterjú keretében, köztük gimnáziumi és szakközépiskolai igazgatókkal, valamint találkoztam Fodor Józseffel, a rendezvény főszervezőjével, ötletgazdájával is. Mivel egy városi szintű rendezvényről beszélünk, amelyhez az önkormányzat tekintélyes anyagi támogatást biztosít, a városvezetés jelentős beleszólással rendelkezik. Képviselőnkben Varga Tamás, a Békéscsaba Megyei Jogú Város Oktatási, Közművelődési és Sport Osztályának osztályvezető-helyettese szólalt meg, aki egyben – az önkormányzat részéről – közvetlen felelőse az eseménynek.

A mélyinterjúk során a személyiségemből adódóan „puha” interjút készítettem. Úgy vélem, hogy nagy gyakorlat és komoly tapasztalat szükséges a másik két – a korábban már leírt „semleges” és „kemény” – módszer használatához.

Az információszerzést félig strukturált interjú keretében próbáltam megvalósítani, amihez a mellékletekben található kérdéssort (3/a-c. sz. *melléklet*) előre összeállítottam.

Ezenkívül interneten keresztül is kértem egy igazgató véleményét, aki – elfoglaltságaira hivatkozva – ebben a formában nem tudott a rendelkezésemre állni.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy az interjúkat a 22. Csabai Garabonciás Napok megrendezése előtt végeztem el, így a megszólalók a korábbi rendezvények tapasztalatairól számoltak be. Ezeknek az interjúknak az eredményét az alábbiakban összegzem.

„Ön mióta vesz részt bármilyen formában a rendezvényen?”

Úgy vélem a megkérdezettek közül mindenki mélyen belelát a rendezvénybe, a legtöbben a kezdetek óta figyelemmel kísérik az eseményt. Tanári, osztályfőnöki, intézményvezetői és szervezői nézőpontból is átértékelték mivel jár egy ilyen rendezvény. Közülük egy személynek nincsenek évekre visszanyúló tapasztalatai, hiszen mindössze 4 éve vesz részt benne, amióta megválasztották igazgatónak.

„Mit gondol a Garabonciás Napokról, mint Magyarország egyik legrégebbi ifjúsági eseményéről? Mi az, ami elsőként megfogalmazódik Önben az esemény hallatán?”

Közös álláspont szerint, nem sokkal azután, ahogy elkezdődik szeptemberben az iskola, egy hétre „megtorpan” és mindenki erre a „diák kavalkádra” készül, mivel ez a hét a diákokról szól. Van egy rendezvény, ahol a tanévkezdést követően megismerkedhetnek egymással, új barátságok szövődnek, néhol szerelmek is. Tehát egy közösségformáló és közösségkovácsoló

eseményről van szó, amely nemcsak az iskolán belül hozza össze a tanulókat, hanem javítja a középiskolák egymás közötti viszonyát, és a tanár-diák kapcsolatokat is szorosabbá fűzi. Emellett a részt vevők többségében egy hovatartozási érzést is ébreszt. Ez kétféleképpen valósul meg. Egyrészt saját iskolájukkal kapcsolatban, másrészt a városszeretetét is növeli. A kampányban részt vevő tagok olyan készségeket (pl.: kommunikációs készség, kooperativitás, koordinációs képesség, rugalmasság, stb.) sajátítanak el, amelyek a tudás alapú társadalomban nélkülözhetetlennek tartott kulcskompetenciák részét képezik, és amelyeket a későbbi életük során hasznosítani tudnak. Többen ma pl. képviselőként tevékenykednek. Erősíti a demokrácia érzését is, hisz a rendezvény közvetetten a demokrácia gyakorlására neveli a fiatalokat. Megismerik a választási kultúrát, a kampány fogalmát. Ez egy nem mindennapi esemény, amely országszerte ismert és nagy hagyományokkal rendelkezik, ezáltal öregbítve a város hírnevét. Teszem ezt az állításomat annak ismeretében, hogy az országban kevés ilyen színvonalú diákmegmozdulás van, és hogy a lelkes kezdeményezések ellenére sem tudják olyan sikerrel átültetni máshová, mint ahogyan az megvalósul Békéscsabán. A megkérdezettek közül egyetlen iskola igazgatója formált negatív véleményt a diákpolgármester-választással kapcsolatban. Az értékelési rendszer hiányosságaira hivatkozva egy tömegmanipulációs eszköznek tartja, amelynek legfőbb célja az üzleti érdekek érvényesítése.

Mit gondol, miért szükséges évente megrendezni a Csabai Garabonciás Napokat?

A válaszadók egyöntetűen fogalmazták meg véleményüket arra vonatkozóan, hogy mindenképpen szükséges évente megrendezni ezt az eseményt. Egyrészt a már megszerzett hírnév miatt, másrészt, ha kimarad egy év, kimarad egy évfolyam is.

Évente egyszer szükség van a diákéletben egy ilyen jellegű programra, ami kiszakítja a tanulókat azokból a hétköznapiakból, amelyet iskolába járással és tanulással töltenek. Azonban csak akkor tartják működésre érdemesnek, ha a programok magas színvonalat képviselnek, és évente megújulnak, az igények szerint változnak. A megkérdezettek többsége fontosnak tartja, hogy domináljanak a tudásalapú programok, legyen lehetősége az iskoláknak saját jellemzőik, erősségeik megmutatására.

„Milyen hozzáadott értéket ad ez a városnak?”

Az interjúalanyok mindegyike szerint pozitívumnak számít a fentebb említett hovatartozás erősítése, de emellett a kapcsolatépítés elősegítését is a rendezvény erősségének tartották. Ez akár a fiatalok későbbi magán- és üzleti életére is hatással lehet. Egyfajta közösségi érzést alakít ki, amely meghatározza az egyén közérzetét, az egyéni és közösségi morált. Segíti az egymás iránti szolidaritás kialakulását, erősödését. Mindezek megvalósulására nem csupán az

ún. „Gara-hét” keretében nyílik lehetőség, hanem az azt megelőző felkészülési időszakban is. Olyan képességek kialakulásához és gyakorlásához járul hozzá, amelyekre az oktatási rendszer keretében kevesebb lehetőség van. Lényegében egy hiánypótló informális oktatásról beszélhetünk. Ismét kiemelésre került a kommunikációs képességfejlesztés, mivel a diákok változatos helyzetekben gyakorolhatják a különböző kommunikációs technikákat az eltérő közeget képviselő idegenekkel szemben is. A szponzorkeresés során tárgyalástechnikában szereznek tapasztalatokat, megismerhetik a különböző kooperációs, koordinációs technikákat is. Ezek az elemek elősegíthetik, hogy felnőttként sikeres üzletemberek legyenek.

A válaszadók egyöntetűen emelték ki, hogy a rendezvény által országszerte ismertebbé válik Békéscsaba.

A diákságban nő a városhoz kötődés érzése, ami akár a településről való elvándorlást is fékezheti. (Természetesen ez összetett dolog és sok mástól is függ.)

Az egyik interjúalany megállapítása szerint, számos gyerek a térségben azért választja a békéscsabai iskolák valamelyikét, hogy középiskolásként részt tudjon venni ezen az eseményen.

Mindezeken felül az intézmények számára van marketing és PR szerepe is. Egy fajta rangsort ad, hogy az eltelt évek alatt az egyes iskolák hányszor adtak diákpolgármestert és diák-alpolgármestert, vagyis, hogy diákjai mennyire elszántan és együttműködve tudnak küzdeni egy adott cél eléréséért.

„A diákok többségét megmozdítja a Garabonciás? Előszeretettel mesélnek a diákok a rendezvényen szerzett élményekről? Ezek pozitív vagy negatív élmények?”

A korábbi évek tapasztalatai alapján 3 fő rendezvényelemen vettek részt tömegesen a diákok. Ez a fáklyás felvonulás, a kampány-happening és a zárónapi vetélkedő. A fáklyás felvonuláson közel 2000-3000 fő szokott jelen lenni. (Tavalyi létszámadatok alapján kb. 6850 diák tanul a békéscsabai középiskolákban összesen.) A részvételt részben az iskola, másrészt a kampánystáb motivációs hatása is befolyásolja. Ugyanakkor a korábbi évek alapján azt is meg kell jegyezni, hogy például az esti felvonulást követően sokan a különböző vendéglátó egységekbe tértek be, vagy hazamentek. A tapasztalatok szerint mindössze néhány százan maradtak az esti koncertekre.

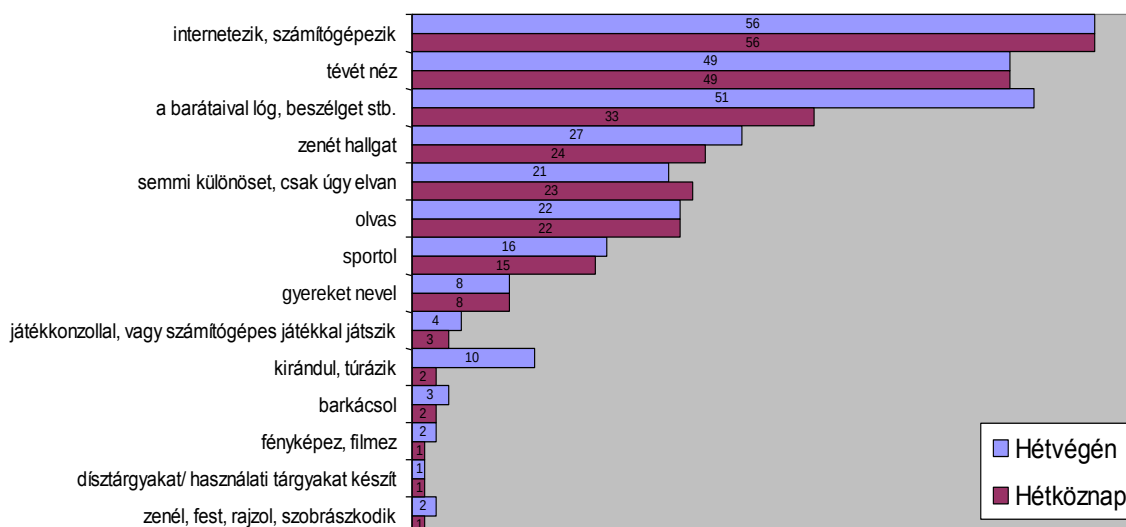
Összességében azt lehet mondani, hogy kb. 50%-os a részvételi arány. Ha figyelembe vesszük, hogy több középiskolában a napi szinten vidékről bejáró diákok aránya 60% körül van, ez jónak számít. Az elhangzott vélemények szerint, az egyes iskolák között jelentős a szórás a diákok támogatottságát illetően. Például a „KÖZGÉ”-n belül igen nagy a lelkesedés, ezzel szemben a „GÉSZI” az elmúlt években nem is állított jelöltet a Garabonciáson. Többen

említették, hogy a sok tanulóval aktívan résztvevő diákok iskoláit egyfajta „erő” övezi, amely magával ragadja az embert. A GÉSZI-ben az utóbbi évek visszaesése valószínűleg egy korábbi csalódásra vezethető vissza. Nem a várt eredmény született, ami kiábrándultságot okozott a diákokban. Különös, hogy bár a rotáció miatt ezek a diákok már elballagtak, ennek ellenére mégis érezhető ez a negatív hozzáállás. Az interjúalanyok álláspontja szerint az értékelési, azaz a zsűrizési rendszer „gyengeségére” vezethető vissza az említett intézmény diákok általi támogatottságának visszaesése. (Az értékelési rendszerről alkotott nézőpontok később bemutatásra kerülnek.) Alapvetően azonban a diákok pozitív élményekkel gazdagodnak és szívesen számolnak be ezekről több évre visszamenőleg is.

„Milyen programokon vesznek részt a diákok szívesen a rendezvény alatt?”

A megszólalók mindegyike megfogalmazta, hogy az elmúlt évek tapasztalatai alapján a kulturális és sportrendezvények iránti érdeklődés háttérbe szorult. Például éveken át voltak graffiti versenyek, színházi előadások, közös filmvetítések, amelyek népszerűsége folyamatosan csökkent, és idén már nem is kerültek megrendezésre. Többek között ez az oka, hogy a 2013-as diákpolgármester választásnál egyfajta átszervezés történt. Az esti programok jelentősen lecsökkentek, és a sportprogramok szabad utat kaptak a városi sportnappal való összeolvadás révén. Azonban a programok iránti érdeklődés változása egy társadalmi folyamat is, változnak az igények.

A 2012-es évben jelent meg a negyedik magyarországi nagymintás ifjúságkutatás eredménye. Ez egy olyan felmérés, amit 4 évente végeznek el, és több összetevője van (családalapítás, oktatási helyzetkép, munkavállalás, szabadidő, szenvedélyek stb.). A vizsgálat elemzi és bemutatja a felsorolt összetevők vonatkozásában megállapítható változásokat. A kutatás 15-29 évesekre terjed ki (ez kb. kétmillió fiatalot jelent), reprezentatív mintavétel segítségével közel 8000 fő megkérdezésével történt. Ennek eredménye a 21. ábrán is látható. (a tanulmányból emeltem át):

21. ábra: Szabadidős elfoglaltság (Mit csinál leggyakrabban szabadidejében? N=7345 százalékos megoszlás az érvényes válaszadók körében)

Forrás: Kutatópont Kft. [2012]

Látható tehát, hogy makroszinten is háttérbe szorult a sport és kultúra. Az igények változtak. Ez érvényesül a békéscsabai fiatalok esetében is. Többnyire a bulizásról, alkoholfogyasztásról szól a programjuk. Az éjszakai élet és a koncertek népszerűsége mellett még a kampánnyal kapcsolatos nagyobb programelemek állnak az érdeklődés középpontjában. A második helyet a sportprogramok foglalják el (majdnem minden iskola képviselteti magát ezeken a versenyeken), de ez már csak kisebb tömeget mozgat meg. Bár az intézményvezetők fontosnak tartják a kulturális jellegű programelemeket is, azonban diákjaik részéről érdektelenség, motiválatlanság tapasztalható ezek vonatkozásában. Ennek hátterében szervezési problémák és a rövid felkészülési idő áll. Így például az elmúlt Garabonciás Napokon rendeztek színházi kamarai előadást is, azonban mindössze egyetlen iskola képviseltette magát.

Összességében tehát annak ellenére, hogy az érdeklődés a fentiek szerint alakult, a rendezvény mind a négy szegmensét (buli; sport; kultúra; kampány) fontosnak tartják az interjúalanyok. de e programelemek eredményesebb megvalósítását a szervezőkre hárították.

„Mit gondol a Garabonciás hetében szervezett esti koncertekről és az azt követő bulikról?”

Arra vonatkozóan, hogy az ifjúsági fesztivál szerves részét képezik-e a koncertek, megoszlottak a vélemények. Tény, hogy az esti koncerteket követően a diákok többsége nem haza vagy a kollégiumba, hanem valamilyen szórakozóhelyre megy. Ezáltal kialvatlanok lesznek, esetleg másnap kimaradoznak az iskolából. Az ilyen jellegű fáradtság a többség körében általános. Bizonyos esetekben probléma a túlzott alkoholfogyasztás és ennek révén a rendbontások. Abban valamennyi interjúalany egyetértett, hogy ezek az esetek nem

tömegesen fordulnak elő. Általános emberi tulajdonság, társadalmi jelenség, hogy a „rossz” sokkal könnyebben szemet szúr, mint az, hogy a többség kulturáltan szórakozik. Alapvetően azonban nincs problémájuk azzal, hogy esténként kimozdulnak a diákok, aggályt csupán a határok átlépése jelent. A megfogalmazott vélemények alapján megállapítható tehát, hogy a szervezők és a diákok életét figyelemmel kísérők szerint szükség van az ilyen jellegű programokra is, de ezeket azért fenntartásokkal kezelik. Az igazgatók a programelemek e részét kevésbé favorizálják, természetesen a vélemények ezen belül is igen eltérőek voltak. Fontosnak tartom megjegyezni, hogy hivatalos személyként nem is támogathatják nyíltan, hiszen a Köznevelési törvény értelmében a tanítás rendjében fent kell tartani a folyamatosságot. Másrészt a „bulikat” nem támogatók azt is felhozták ellenérvként, hogy ez jelentősen kimeríti a diákokat, akik ezáltal saját határaikat feszegetik.

„A tanítás rendjében zavart okoz-e a Garabonciás? Megfelelőnek tartja-e, hogy hétköznapra, tanidőre esik a rendezvény?”

Bár a programok zöme tanítási időn kívül zajlik, ezen a héten mégiscsak felborul a tanítás megszokott rendje. Ez abból adódik, hogy a stábtagnak közül többen nem mennek be a tanítási órákra, mert előkészülnek a délutáni programokra. A stábok létszáma nem szabályozott, ez körülbelül 30 főt érint iskolánként. A hiányzás továbbá a versenyben érintett tanulókat érinti. Összességében megállapítható, hogy általánosságban ezen a héten a diákok nem úgy készülnek a másnapi órákra, és nem úgy figyelnek a tanítási órákon, mint egyébként, mivel délutánonként a különböző programokon vesznek részt. Azonban – az igazgatók állítása szerint – ez a probléma áthidalható. Például előadás jellegű oktatás folyik, a diákok végighallgatják az órákat, de nincsen számonkérés. Vagy a korábbi anyagot gyakorolják, és nem vesznek új anyagot. Tapasztalataik szerint a következő 1-2 hétben ez a zavar helyreáll, és a tanulók be tudják pótolni a hiányosságokat. A többségnek nem jelent nagy problémát, hogy nem tudnak a megszokott tempóban haladni. Az interjúk alkalmával felmerült az a lehetőség is, hogy mi lenne, vagy jobb lenn-e, ha hétvégén kerülne megszervezésre a rendezvény. Álláspontjuk szerint ez több okból nem működne. Egyrészt az iskolák vidéki „bejárós” diákjainak nagy hányada miatt, másrészt pedig a tanulók motivációja végett. A többség állítása szerint ugyanis nagymértékben ösztönzi a diákokat a programokon való részvételre a „legális lógás” lehetősége. Ugyanakkor megfogalmazódik a kérdés, hogy megfelelő-e a rendezvény jelenlegi összeállítása, ha ezen múlik sikeressége? A hétköznapi rendezést indokolja a tanárok álláspontja is, amelyet később fejtek ki.

„Van-e tapasztalat arról, hogy mit gondolnak erről a szülők?”

A szülők körében általánosan elterjedt nézet, hogy itt egy iskolai rendezvényről van szó. Elvárás a részükről, hogy az iskolák felügyeletet biztosítsanak a programokon, vigyázzanak a gyerekekre. Miután azonban a diákpolgármester választás egy városi rendezvény, így igényük teljesítése ilyenformán problémát jelent. A szülői kívánság tehát, hogy a diákok majd minden lépéséről tudjon az iskola, ez természetesen nem lehetséges, és nemcsak a fent említett ok miatt. Ez fizikailag is megoldhatatlan feladat egy-egy iskola számára, mivel a tanulók többsége ilyenkor szétszéled a városban. Ennek ellenére az intézmények igyekeznek valamilyen szinten eleget tenni ennek a szülői óhajnak.

„Szívesen áldozzák-e a szabadidejüket a tanárok az eseményre, hogy a jelöltetek segítsék?”

A tanárok közül többen – a kezdettől fogva a verseny végéig – aktívan részt vesznek a különböző programeseményeken. Hogy egy-egy tanár mennyire támogatja a stábokat és a diákokat, több mindentől függ. Például egy-egy nyugdíjazáshoz közel álló pedagógus – leginkább életkora miatt – rendszerint már kevésbé vesz részt a programokon. Az iskolák összességében véve nem kötelezik a tanárokat, saját döntésen múlik a részvétel. Ennek ellenére van olyan iskola, ahol kifejezetten kéri „nem hivatalos elvárás”, hogy a pedagógusok kint legyenek a programokon. Ennek számos előnye van, többek között például, hogy javítja a tanár-diák kapcsolatot. Általánosságban az oktatók részéről a támogatottság nem elvitatható. Sokan egy-egy programon vesznek részt, ezt a tanári kar jórészt beosztja egymás között. Hétvégén, ahogy ezt a kérdőíves felmérés is alátámasztja, valószínűleg nem lenne ekkora mértékű a pedagógusi, hiszen mindenki a saját családjával, nyugodt környezetben szeretné tölteni ezt a két napot. Ezt a helyzetet erősíti az is, hogy bevezetésre került a tanárok kötelező 32 órás benntartózkodása az iskolában. (A Köznevelési tv. 62. § (5) bekezdésének 2013. szeptember 1-jétől hatályos rendelkezései szerint a munkaidő 80%-át a munkahelyen kell tölteni, ez – teljes munkaidős alkalmazás esetén – heti 32 órát jelent.)

„Ön iskolaigazgatóként milyen elvárásokat, igényeket támaszt a rendezvénnyel kapcsolatban?”

Az intézményvezetők egységesen lényegesnek tartják, hogy a rendezvény támogatásával növeljék az iskola hírnevét, de legalábbis ne rontsák azt.

A munka- és balesetvédelmi előírások betartása, betartatása is elvárásaik között szerepel, beleértve a rendfenntartást is. Fontosnak tartják, hogy legyen felelőse a rendezvénynek, aki felel a diákok biztonságáért, aki számon kérhető. Tapasztalatok szerint ez kevésbé valósult meg az utóbbi időben (például előfordult áramütés).

Hangsúlyozásra került, hogy jobb minőségű, színvonalas programok szerveződjenek. A többség a mélyinterjúk keretében azt is megfogalmazta, hogy más összetételű programokra

lenne szükség. Legyen lehetőség arra, hogy a diákok rácsodálkozhassanak a sport, a művészet területén új dolgokra, amelyekkel korábban nem találkoztak. Az iskolák sokkal jobban feltárhassák saját értékeiket, hogy ki miben jó. Minden iskolában vannak olyan diákok, akik az élet más-más területén nyújtanak kiemelkedő teljesítményt. Remek lehetőség lenne ez a fiataloknak, hogy megmutathassák tehetségüket, hiszen sokan nem is tudnak róla, hogy a mennyi kimagasló eredményt produkáló diák van a környezetükben.

Lényegesnek tartják a megkérdezettek, hogy mindig biztosított legyen egy törzshely, egy bázis, ahol a diákok gyülekezhetnek, amely nagyban hozzájárul a közösségformáláshoz.

Elvárás az is, hogy nagyobb felelősséget kapjanak a diákok, beleértve a versenyt megnyerő diákpolgármester jelöltek és a körjük csoportosuló stábokat.

Az értékelési rendszert illetően szeretnék egy igazságosabb, adott esetben objektívebb elbírálási rendszert. Felmerült például egzaktabb feladatok bevezetésének a gondolata. Viszont ekkor felvetődik, hogy a való életben a politikai pártok versengése is erősen szubjektív. Néhányan azért tették le voksukat a mérhető feladatok mellett, hogy „igazságosabb” legyen a verseny. Emellett számos esetben tapasztalták, hogy nem szabályos keretek között zajlik a választás. Sokszor egy-egy iskola jelöltjét különböző indokokkal fel vagy épp lejjebb minősítették az összesített rangsorban. A demokratikus és felelős normák megerősítése helyett a manipuláció, a korrupszág érzését keltve elveszítette pozitív nevelő hatását.

„Mekkora támogatottságot élvez a rendezvény az önkormányzat részéről?”

Az önkormányzat részéről egy „pozitív semlegesség” érzékelhető a támogatás terén. Anyagi szempontból korábban 1.500.000 Ft pénzügyi hozzájárulást biztosított, ez a legutóbbi években lecsökkent 1.250.000 Ft-ra, aminek a reálértéke is évről évre csökkent. Az önkormányzat nincs könnyű „politikai” helyzetben, mivel a rendezvénnyel kapcsolatos feszültségek a vezetésen csapódnak le. Ugyanakkor azt, hogy a városi fiatalok, a diákság legnagyobb, legjelentősebb rendezvényeként tartják számon, misem támasztja jobban alá, minthogy ekkor adják át a *„Békéscsaba Ifjúságáét”* kitüntetést (erre korábban október 23-án került sor).

Ezzel szemben elvárásokat is megfogalmaznak. Fontosnak tartják, hogy jól szervezett legyen a rendezvény, lehetőleg minél kevesebb negatív vélemény érkezzen, minél kevesebb negatív felhangja legyen. Cél, hogy sok diákot mozgósítson, akik számára biztosított a különböző színvonalas programokon való részvétel lehetősége.

Azért tekinthető a Garabonciás Napok városi rendezvénynek, mert azon túl, hogy a város valamennyi középiskolájának valamennyi diákja számára biztosított a részvételre, az adott támogatások, engedélyek (zajkibocsátási, területfoglalási engedélyek vagy a

felvonulásokhoz szükséges engedélyek, stb.) kiadásától függően az ő kezében van a döntés, hogy megrendezik-e vagy sem.

„Mekkora támogatottságot élvez a rendezvény az iskolák, igazgatók részéről?”

Habár a korábbi évek során több intézmény vett részt, mint az idén (7 iskola versenyzett 2013-ban), az iskolák többsége megmérte magát a versenyben, alapvetően partnerek ebben. Előfordulnak olyan iskolák, amelyek szervezeti és működési szabályzatába is belefoglalják, hogy minden évben állítanak diákpolgármestert, részt vesznek a Csabai Garabonciás Napokon. A részvételre való hajlandóságot támasztja alá a korábban említett, iskolák szintjén megrendezett diáknapiak is.

Arra vonatkozóan még nincs információ, hogy az oktatás átszervezése következtében létrejött tankerületek hogy fognak ehhez a nagy hagyományokkal bíró rendezvényhez hozzáállni.

Az interjúk során elhangzottak alapján megállapítható, hogy a diákok a rendezvény során nagyon kreatívak, sok-sok ötletük van. (Például a KÖZGÉ 2012-ben egy hajót készített el.) Kiaknázzák és gyarapítják kapcsolati tőkéjüket, a mind jobb eredmény elérése érdekében mozgósítják az ismerősöket. Probléma azonban, hogy ezeket a kreatív ötleteket nem tudják rendszerbe foglalni.

„Miért ebben az időszakban rendezik meg?” (Fodor József, főszervezőhöz feltett kérdés)

Elmondása szerint azért alakult ki így az időpont, mert a diákpolgármester választásnak akkor van értelme, ha személyét az adott tanévben választják meg, hisz az adott tanévben a diákságot érintő döntések meghozatalakor ő képviseli az érdekeiket. Többnyire 11.-es tanulók alapítanak pártot, mivel 10.-esként fiatalok még, végzősként pedig az érettségre készülést helyezik előtérbe. A tanévkezdést követően, szeptember elején a tanárok igen elfoglaltak, később pedig már nagyon megtörné a tanévet, a tanítás-tanulási folyamat folytonosságát.

Egyéb, az interjú kapcsán elhangzott vélemények alapján megfogalmazott következtetés:

A „Garabon City” kapcsán több interjúban felvetődött – mivel az utóbbi években gyakran központi téma volt – az a negatívumként említhető esemény, hogy a rendezvény ideje alatt a diákok közül többen kint aludtak a sátrakban, emiatt még fáradtabbak voltak, mint a többiek. Gyakran betegek lettek, mivel éjszaka lehűlt az idő. Gondok adódtak a higiéniai körülmények miatt is. Továbbá esténként nem ellenőrizték megfelelően a fiatalokat, sok lopás történt. Emellett hiányzott a megfelelő pénzügyi támogatás is, szponzorokat kellett keresniük vagy saját maguknak finanszírozniuk a sátorbérletet. Többen elismerték azonban azt is, hogy a jelenlegi rendezési forma esetén viszont nem valósul meg olyan nagymértékben a közösségformálás – az egyik legfontosabb cél –, mint azt elvárnák. Tehát felmerül a kérdés,

hogyan a jelenleg alkalmazott megoldásban lebonyolításra kerülő esemény mennyire tölti be a funkcióját?

A rendezvény költségvetése 5 millió forint körüli összeget igényelt. Ebből 1.250.000 Ft önkormányzati támogatás volt, a maradék részt pedig egyéb források fedezték. Az önkormányzati hányad a városi vetélkedőkhöz szükséges ráfordítást biztosítja, ami a terembérletek, versenyek, zsűrizés, díjak és emléklapok költségét meríti ki. Ebből kerül lebonyolításra a városi középiskolai sportparádé is. A diákpolgármester választás kapcsán a nagyrendezvényeket egyéb forrásból finanszírozták. A legnagyobb ráfordítást az első nap igényelte: a fáklyás felvonulás, a nyitó koncert, a biztonsági rész, útlezárás, hang, fény, színpad (a PUNNANY MASSIF fellépése több mint kétmillió forintba került). Idén azonban először a nagyobb programok helyszínéért nem kellett terembérletet fizetni. Ezek a Csabagyöngye Kulturális központban tartották meg, amit a város díjmentesen bocsájtott rendelkezésre.

A pénzügyi hátteret javarészt olyan vállalatok vezetői biztosítják, akiknek erős kötődése, személyes tapasztalata, élménye, de akár későbbi élete során megélt haszna származott a rendezvényen való részvételből, és ehhez lehetőségei is adóztak (*például Globosys Kft – Benkó György-Belvárosi Gimnázium*). Meg kell jegyezni, hogy a finanszírozást a szervezők a Garabonciás Alapítványon keresztül rendezik. Tehát a rendezvény biztos pénzügyi háttere nem rendezett még.

Az biztos, hogy a diákok nagyon várják ezeket a napokat. Ez évről évre így van, az ő „erkölcsi támogatásuk” adott!

A diákpolgármester jelöltek kiválasztása a legtöbb iskolában egy „mini” választás keretében zajlik. Ezek az ún. „diáknapi” előzetes felkészülési lehetőséget biztosítanak a diákoknak a Garabonciásra.

A megkérdezettek úgy látják, hogy a programsorozatnak nem az ismeret, hanem a kompetenciafejlesztési oldalát kell erősíteni. Olyan programok kellenek, amelyek tudásalapúak, de nem a lexikális tudást erősítik.

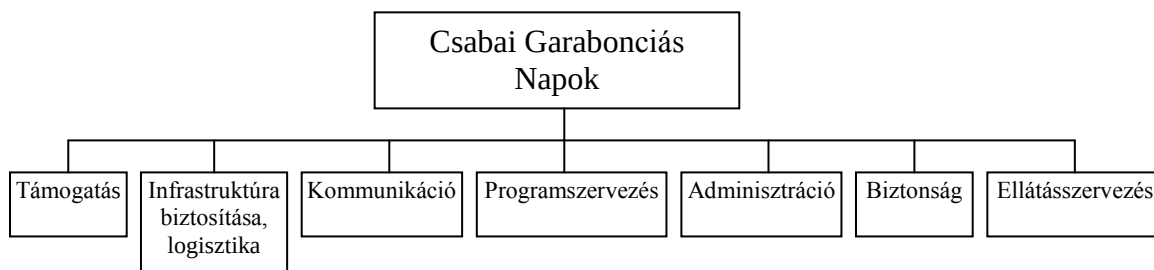
Minden interjúalany megfogalmazta a rendezvény kapcsán azt a problémát, hogy a fiatalok hangosak, zajosak. Előfordul vandálizmus, az okatlan rombolás, rongálás is.

Az iskolákhoz kötődő programokra van szükség.

4.2.3. Időtervezés

A Csabai Garabonciás Napok összes szervezési és lebonyolítási tevékenységének egy ábrán vagy táblázatban történő feltüntetése egy bonyolult, átláthatatlan adathalmazt eredményezne, ezért először elkészítettem a diákpolgármester választás projekt tevékenységi struktúráját (22.

ábra) a főtevékenységek szintjéig, majd ebből kiemeltem a *programok szervezésével* kapcsolatos tevékenységet. Ennek a logikai kapcsolatát mutatom be egy PERT diagram és egy Gantt diagram segítségével.

22. ábra: A Csabai Garabonciás Napok tevékenységi struktúrája

Forrás: Saját szerkesztés

4.2.3.1. Precedencia táblázat összeállítása

A diákfesztivál megvalósításához több főtevékenység kapcsolódik, amelyek egymás után időrendben következnek vagy párhuzamosan zajlanak. A főbb tevékenységek közé sorolható a *támogatás*, azaz a pénzügyi háttérhez szükséges források megteremtése. Az *infrastruktúra biztosításához* és a *logisztikához* elsősorban a helyszínek kiválasztása, a technikai feltételekhez szükséges eszközállomány tekintetében a szerződések, megbízások megkötése, az engedélyek kérése és a különböző mozgatások (anyagellátás) tartozik. A *kommunikáció* a rendezvény igénykeltő csoportjainak megfelelő szintű tájékoztatását foglalja magában. A felsoroltakon kívül, a *biztonság* (személyi és tárgyi biztonság megteremtése), a *programszervezés* (program összeállítása), *adminisztráció* és *ellátásszervezés* sorolható a főtevékenységek közé. Mivel az összes főtevékenység résztvékenységeinek feltárása nagyobb elemzést igényelne, ezért én a programszervezés főtevékenységét emeltem ki, és ennek altvékenységeit fejtettem ki részletesebben.

A programszervezés az alábbi táblázatban (3. táblázat) feltüntetett feladatokból, eseményekből áll össze, amelyek a rendezvény előkészítését, lebonyolítását és utómunkálatokat érinti. Az adatok hitelesek, mivel a főszervezőtől, Fodor Józseftől származnak.

Ebben a csoportban összesen 23 tevékenység található, amelyek közül 12-t a rendezvény előtt, 3-at a rendezvény alatt és 8-at a rendezvény után kell végrehajtani.

3. táblázat: A Csabai Garabonciás Napok precedencia táblázata

	Tevékenységek	Tevékenységek száma	Időtartam (nap)	Közvetlenül megelőző tevékenységek	Átfedés (+), várakozás (-) (nap)
A GARABONCIÁS ELŐTTI FELADATOK	A rendezvény céljának kijelölése	1	2	-	0
	Szervezők kijelölése	2	1	1	+1
	A meghívottak körének, a célcsoportnak és létszámnak a kijelölése	3	1	1,2	0
	Az időpont kitűzése (időterv készítése, időzítés)	4	1	3	0
	A helyszínek kiválasztása	5	2	4	0
	Program lebonyolítási terv készítése	6	2	4,5	0
	Fellépők, szereplők felkérése	7	1	6	0
	A programok költségvetésének megtervezése	8	1	6	0
	Programszabályzat kidolgozása	9	2	6	0
	Az egyes programelemekhez kapcsolódó hatósági és engedélyek kérése	10	3	6	0
	A választás értékelési szempontjainak meghatározása	11	3	6	0
	Programok meghirdetése, reklámozása	12	2	7,8	-2
GAR. ALATTI FELADATOK	Fellépők fogadása, eligazítása, segítése	13	2	12	0
	Programok lebonyolítása	14	5	12	+2
	Programok koordinációja	15	5	12	0

	Tevékenységek	Tevékenységek száma	Időtartam (nap)	Közvetlenül megelőző tevékenységek	Átfedés (+), várakozás (-) (nap)
GARABONCIÁS UTÁNI FELADATOK	Dokumentálás	16	1	14,15	0
	Sajtó (PR) tevékenység (interjúk)	17	2	14	0
	Takarítás, bontás, tereprendezés	18	2	14,15	0
	Pénzügyi elszámolás készítése	19	1	16	0
	Értékelés	20	1	16	0
	Visszacsatolások begyűjtése (iskolák, önkormányzat stb. részéről)	21	2	19	0
	Köszönő levelek megküldése (follow-up)	22	1	21	0
	Jelentések	23	1	22	0

Forrás: Saját szerkesztés (a főszervező tájékoztatása alapján)

A fenti táblázat alapján láthatóak a kapcsolódó tevékenységek és a tevékenységek közötti logikai kapcsolatok, valamint időtartamuk és az átfedések is.

4.2.3.2. Gantt diagram és PERT diagram

Az elkészített precendencia táblázatban összefoglalt adatok segítségével elkészítettem a Csabai Garabonciás Napok idő Gantt diagramját (4. táblázat) és PERT diagramját (23. ábra) az érvényes szabályok segítségével.

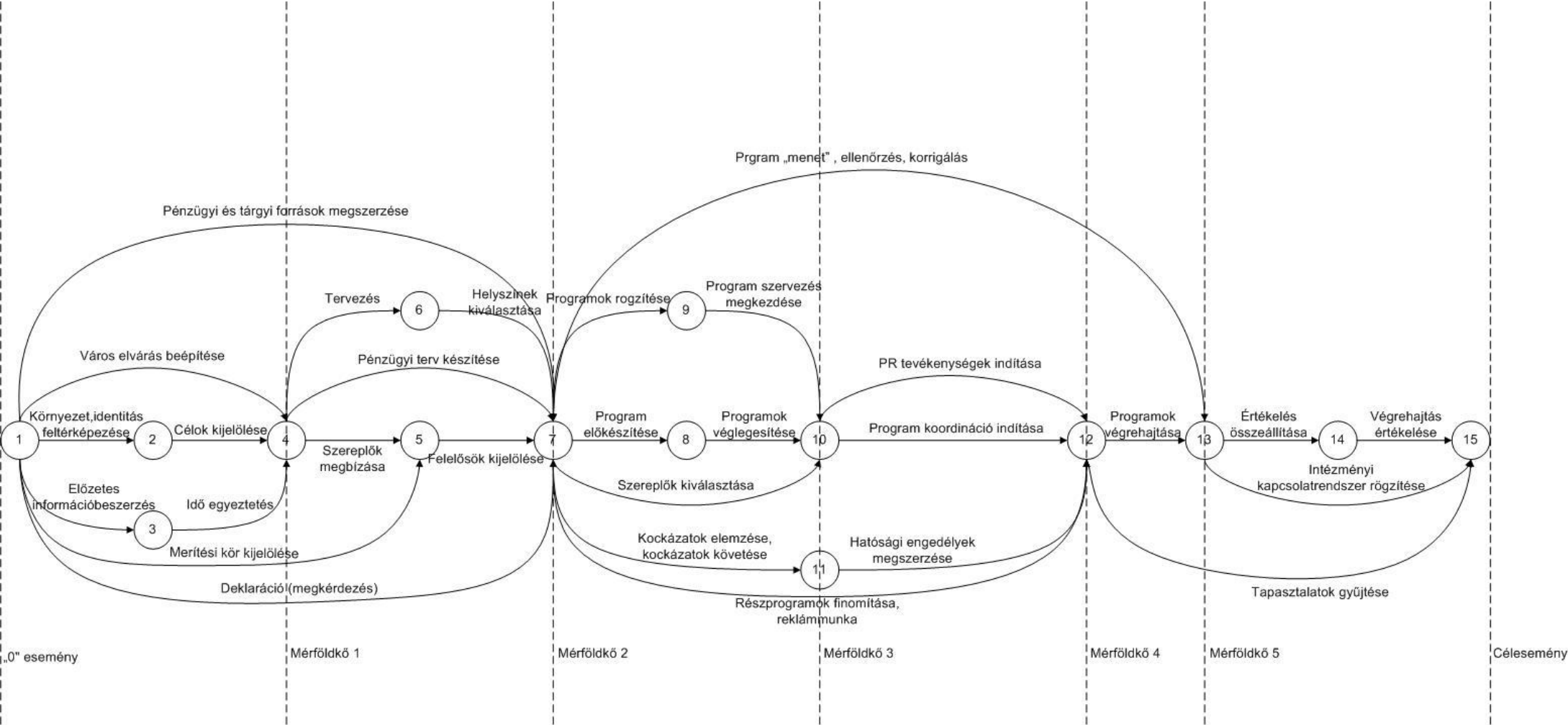
A Gantt-diagram egyértelműen feltünteti az egyes tevékenységek közötti kapcsolatokat. Láthatóak azok, amelyek párhuzamosan végezhetőek, amelyek között átfedés van, valamint az is, ha egy tevékenység megkezdéséhez a másik befejezése szükséges.

A programszervezési tevékenységek PERT diagramban történő ábrázolása egy logikai terv elkészítését jelenti. Ez a hálótér megmutatja a logikai összefüggéseket az események és a tevékenységek között. Az időfaktortól és ez által a kritikus út kiszámításától dolgozatomban eltekintettem. Látható, hogy a Csabai Garabonciás Napok esetén többször párhuzamosan zajlanak az események.

4. táblázat: A Csabai Garabonciás Napok Gantt diagramja

Tevékenységek	Tev. sz.	Időtartam (nap)																																											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44																			
A rendezvény céljának kijelölése	1																																												
Szervezők kijelölése	2																																												
A meghívottak körének, a célcsoportnak és létszámnak a kijelölése	3																																												
Az időpont kitűzése (időterv készítése, időzítés)	4																																												
A helyszínek kiválasztása	5																																												
Program lebonyolítási terv készítése	6																																												
Fellépők, szereplők felkérése	7																																												
A programok költségvetésének megtervezése	8																																												
Programszabályzat kidolgozása	9																																												
Az egyes programelemekhez kapcsolódó hatósági és engedélyek kérése	10																																												
A választás értékelési szempontjainak meghatározása	11																																												
Programok meghirdetése, reklámozása	12																																												
Fellépők fogadása, eligazítása, segítése	13																																												
Programok lebonyolítása	14																																												
Programok koordinációja	15																																												
Dokumentálás	16																																												
Sajtó (PR) tevékenység (interjúk)	17																																												
Takarítás, bontás, tereprendezés	18																																												
Pénzügyi elszámolás készítése	19																																												
Értékelés	20																																												
Visszacsatolások begyűjtése (iskolák, önkormányzat stb. részéről)	21																																												
Köszönő levelek megküldése (follow-up)	22																																												
Értékelések, jelentések	23																																												

Forrás: Saját szerkesztés (a precendencia táblázat alapján)

23. ábra: A Csabai Garabonciás Napok PERT diagramja
Forrás: Saját szerkesztés (a precendencia táblázat alapján)

4.3. IGÉNYELEMZÉS

Az igényelemzés lépése az igénycsoportok feltárásából és az egyes igényeik kijelöléséből állt.

4.3.1. Igénycsoportok

Az igények teljes körű feltárásához először a Csabai Garabonciás Napokkal szembeni igénycsoportokat határoztuk meg. Ahhoz, hogy valamennyi csoportot fel lehessen tártani felbontottuk a rendezvényt előkészítés, lebonyolítás, utómunkák elvégzése/értékelés szakaszokra (hasonlóan a precendenciatáblához).

Igénycsoportok a következők:

- középiskolai diákok,
- érintett középiskolai pedagógusok,
- önkormányzat (városvezetés),
- középiskolások szülei,
- támogatók,
- szervezők,
- rendvédelmi szervek,
- érintett lakosság,
- meghívott fellépők,
- technikai közreműködők,
- helyszín-üzemeltető,
- szolgáltató közreműködők.

Középiskolai diákok: Mivel egy diákpolgármester választásról van szó, ezért a legfontosabb célcsoportot a középiskolás diákok alkotják. Elsősorban nekik szól a rendezvény, őket kell, hogy mozgósítsa.

Érintett középiskolai pedagógusok: Az egyes középiskolákba tartozó olyan dolgozók tartoznak ide, akik valamilyen formában kapcsolatba kerülnek a rendezvénnyel. Ez alatt főként az iskolaigazgatókat és az intézmény pedagógusait kell érteni. Egyrészt igényeket támasztanak, másrészt segítőként a szervezési feladatok közreműködésében vesznek részt, vagy csak kíváncsiak a diákjaik fellépésére. Főként azoknak az iskoláknak a munkatársait kell itt érteni, akiknek a tanulói indulnak a választáson.

Önkormányzat (városvezetés): Alapjában véve egy városi rendezvényről beszélünk, amely számos területen kapcsolódik az önkormányzathoz. Elsősorban, mert jelentős anyagi támogatást biztosít, elvárásai vannak a rendezvénnyel kapcsolatban, amely a város hírnevét is hivatott öregbíteni. Ezen kívül ugyan a rendezést közvetlenül nem az önkormányzat látja el,

de a különböző hatósági engedélyeket (területfoglalási, útlezárási stb.) ők adják ki. A városvezetés felelőssége abban is jelentős, hogy a rendezvény a közvélemény megaláztatására zavartalanul és biztonságosan lebonyolításra kerüljön.

Középiskolások szülei: A Garabonciáson résztvevő tanulók szülei is különböző igényeket támasztanak a rendezvénnyel szemben, egyaránt az aktív szereplők (stábtagnak, kampányfőnök és jelölt), valamint a nézőként résztvevők szülei is.

Támogatók: Ez a csoport kétfelé osztható. Egyrészt ide tartoznak azok a támogatók, akik magát a rendezvényt szponzorálják, másrészt pedig az egyes pártokat támogató cégek is megfogalmazzák elvárásokat.

Szervező: A szervezők, tehát a főszervező és szervezésben közreműködők is érintettek, akik igényeket támasztanak a saját maguk által szervezett rendezvénnyel kapcsolatban.

Rendvédelmi szervek: A háttérben munkálkodó rendvédelmi szervek (mentők, tűzoltók, rendőrök és polgárőrök) is megfogalmazzák igényeket az egyes programok lebonyolításával szemben. Az utóbbi években jelentkező lakossági elégedetlenségek miatt minden probléma „hivatalból” történő eljárást váltott ki, és nem a rendezvény falain belül kerültek elrendezésre a rendbontások.

Érintett lakosság: A lakosság csak közvetve kerül kapcsolatba az eseménnyel, ezért csupán egy része fogalmaz meg követelményeket. Ide azok tartoznak – koruktól függetlenül, akik a belvárosban laknak, vagy a munkahelyük révén találkoznak a programokkal.

Meghívott fellépők: A központi programokon és a stábok kampányprogramjain fellépőket kell ez alatt érteni.

Technikai közreműködők: Azok a személyek tartoznak ebbe a csoportba, akik az előkészítés, lebonyolítás és utómunkálatok során technikai jellegű feladatokat látnak el: a szerelők, technikusok, szállítók, karbantartók és takarítók. Ők a háttérben munkálkodnak, fő feladatuk a rendezvény kiszolgálása, a megfelelő színvonal biztosítása.

Helyszín-üzemeltető: A programok helyszínéül szolgáló területek, épületek gazdái.

Szolgáltató közreműködők: Ebbe a körbe az ételt, italt vagy bármilyen más cikket árusítók tartoznak.

4.3.2. Igények meghatározása

Az igénycsoportok feltárását követően a team meghatározta azok igényeit. Az igények csoportokba rendezve, ezáltal pedig homogenizálva kerültek feltárásra. Ezek a következők:

Általános elvárások

- Legyen biztosított a közösségformálás lehetősége. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Biztosítsanak egyfajta önállóságot. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]

- Ne terhelje őket felelősség a rendezvény kapcsán. [ÉRINTETT KÖZÉPISKOLAI PEDAGÓGUSOK]

Élménybiztosítás

- Magas színvonalú programok szervezzenek. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Széles spektrumú programok szervezzenek. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- A résztvevők érezzék jól magukat [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK; KÖZÉPISKOLÁSOK SZÜLEI]
- Látványos legyen. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Minél elégedettebbek legyenek a társadalmi csoportok. [ÖNKORMÁNYZAT (VÁROSVEZETÉS)]
- Legyen a kulturális programokon hangsúly. [ÖNKORMÁNYZAT (VÁROSVEZETÉS)]
- A gyermekük művelődjön. [KÖZÉPISKOLÁSOK SZÜLEI]
- Részesen lehessen gyermeke élményeinek. [KÖZÉPISKOLÁSOK SZÜLEI]
- A gyermeke mozgási lehetősége legyen biztosított. [KÖZÉPISKOLÁSOK SZÜLEI]
- Ne legyen zavaró a rendezvény. [ÉRINTETT LAKOSSÁG]
- Gazdagítsa a város kulturális életét. [ÉRINTETT LAKOSSÁG]
- Nyújtson betekintést az iskolák életébe. [ÉRINTETT LAKOSSÁG]

Biztonság, hatósági igények

- Biztosítsák a személyi biztonságot. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK; ÉRINTETT KÖZÉPISKOLAI PEDAGÓGUSOK; KÖZÉPISKOLÁSOK SZÜLEI]
- Biztosítsák a tárgyi biztonságot. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK; ÉRINTETT KÖZÉPISKOLAI PEDAGÓGUSOK; KÖZÉPISKOLÁSOK SZÜLEI]
- A szabályok, törvények legyenek betartva/betartatva. [ÖNKORMÁNYZAT (VÁROSVEZETÉS); ÉRINTETT KÖZÉPISKOLAI PEDAGÓGUSOK; RENDVÉDELMI SZERVEK]
- A gyermekük ne fogyasszon alkoholt. [KÖZÉPISKOLÁSOK SZÜLEI]
- Gyermeke egészsége védelme érdekében biztosítottak legyenek a megfelelő körülmények. [KÖZÉPISKOLÁSOK SZÜLEI]
- Ne legyen tudatmódosítószer-fogyasztás. [RENDVÉDELMI SZERVEK]
- Tartsák be a tűzvédelmi előírásokat. [RENDVÉDELMI SZERVEK]

- Tartsák be a területfoglalási előírásokat. [RENDVÉDELMI SZERVEK]
- Tartsák be zajvédelmi előírásokat. [RENDVÉDELMI SZERVEK]
- Ne legyenek rendbontások. [RENDVÉDELMI SZERVEK]
- Legyen felelősségre vonható személy a szervezők részéről. [RENDVÉDELMI SZERVEK]

Szervezési ügyek

- Zökkenőmentesen szervezett programok legyenek. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Minél többen vegyenek rész./Legyen minél nagyobb szintű kihasználtság./Nagy közönség legyen./ A célközönség egészét megmozgassa a rendezvény [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK; ÖNKORMÁNYZAT (VÁROSVEZETÉS); SZERVEZŐK; MEGHÍVOTT SZEREPLŐK]
- A programokon széles körű legyen az aktív résztvevők aránya. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Legyen megoldási terv a vidékiekre. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Álljanak rendelkezésre segítők. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Az egyes programokon legyenek lebonyolítók. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Ne zavarja a tanítás rendjét. [ÉRINTETT KÖZÉPISKOLAI PEDAGÓGUSOK]
- A külső érintetteket (lakosság) óvják meg a nem kívánt hatásoktól, zavaró tényezőktől. [ÖNKORMÁNYZAT (VÁROSVEZETÉS)]
- A célközönség egészét mozgassa meg a rendezvény. [ÖNKORMÁNYZAT (VÁROSVEZETÉS)]
- A lebonyolítás problémamentesen legyen. [SZERVEZŐK]
- Elégséges idő legyen a lebonyolításra. [SZERVEZŐK]
- Legyen lehetőség részt venni. [ÉRINTETT LAKOSSÁG]
- Minél kevesebb plusz munkát kapjanak. [TECHNIKAI KÖZREMŰKÖDŐK]
- A rendezvény a forgatókönyv szerint a legkevesebb módosítással kerüljön lebonyolításra. [TECHNIKAI KÖZREMŰKÖDŐK]

Erkölcsei elvárások

- Igazságos elbírálás legyen a versenyprogramok kapcsán. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Legyen erkölcsi támogatás az iskolák részéről. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Támogató magatartást tanúsítsanak a középiskolások. [SZERVEZŐK]
- Legyenek megbízható partnerek. [SZERVEZŐK]

- Legyenek a megállapodások szerint reklámozva, hirdetve. [TÁMOGATÓK]
- A támogatottak magatartása legyen megfelelő. [TÁMOGATÓK]
- Kulturáltan használják a helyszíneket. [HELYSZÍNÜZEMELTETŐ]
- Környezettudatos viselkedés jellemezze a résztvevőket. [HELYSZÍNÜZEMELTETŐ]
- Legyen tisztaság, rendezettség. [HELYSZÍNÜZEMELTETŐ]

Jövőre irányultság hatás

- Legyenek elérendő célok. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Növelje, de legalábbis ne rontsa a hírnevet. [ÉRINTETT KÖZÉPISKOLAI PEDAGÓGUSOK - intézményeknek; ÖNKORMÁNYZAT (VÁROSVEZETÉS)-városnak]
- Legyen lehetősége az iskoláknak saját erősségeiket megmutatni. [ÉRINTETT KÖZÉPISKOLAI PEDAGÓGUSOK]
- Bontsa le a negatív sztereotípiákat. [ÉRINTETT KÖZÉPISKOLAI PEDAGÓGUSOK]
- A diákokat felkészítse a polgári életre. [ÖNKORMÁNYZAT (VÁROSVEZETÉS)]
- Erősítse a hovatartozás érzést: városszeretet, hazaszeretet. [ÖNKORMÁNYZAT (VÁROSVEZETÉS)]
- Ne rontsa le a tanulmányi eredményét a gyermekük. [KÖZÉPISKOLÁSOK SZÜLEI]
- A gyermeke új ismeretekre tegyen szert. [KÖZÉPISKOLÁSOK SZÜLEI]
- A gyermeke ismerjen meg új embereket. [KÖZÉPISKOLÁSOK SZÜLEI]

Tárgyi igények

- Legyen megfelelő technikai háttér. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Megfelelő helyen, helyszíneken legyenek a programok. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK; MEGHÍVOTT SZEREPLŐK]
- Biztosítottak legyenek a technikai feltételek. [MEGHÍVOTT SZEREPLŐK]
- Legyen ellátás. [MEGHÍVOTT SZEREPLŐK]
- Legyen könnyű a megközelíthetőség. [MEGHÍVOTT SZEREPLŐK]

Pénzügyi szervezési ügyek

- Egyenlő forráshátteret biztosítsanak (azonos anyagi és tárgyi feltételek). [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Legyen tárgyi és anyagi támogatás az iskolák részéről. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK]
- Elegendő legyen a költségvetés. [SZERVEZŐK]

- Minél kisebb kár legyen. [TECHNIKAI KÖZREMŰKÖDŐK]
- Legyenek megfizetve./ Legyen megfelelő az anyagi támogatás. [TECHNIKAI KÖZREMŰKÖDŐK; MEGHÍVOTT SZEREPLŐK]

Elégedettség biztosítása

- A különböző igénycsoportok elégedettek legyenek. [SZERVEZŐK]

Információ ellátás

- Legyen megfelelő az információellátás, a tájékoztatás. [KÖZÉPISKOLAI DIÁKOK; KÖZÉPISKOLÁSOK SZÜLEI]
- Gyermeük legyen ellenőrizhető, elérhető. [KÖZÉPISKOLÁSOK SZÜLEI]
- A reklámozás minél szélesebb körhöz jusson el. [TÁMOGATÓK]

Megvizsgáltam az időpontokkal kapcsolatos igényeket is, amelyet a 5. táblázat foglal össze.

5. táblázat: Az időpontokra vonatkozó igények

Igénykeltő csoportok	Időpont
Középiskolai diákok	Ne legyen tanítási szünetben; ne legyen kedvezőtlen, hideg évszakban; legyen az érettségi időszakától távolabbi időpontban; a felkészülési időszak miatt ne essen szeptember elejére.
Érintett középiskolai pedagógusok	Ne legyen hétvégén; ne legyen tanítási szünetben; legyen az érettségi időszakától távolabbi időpontban.
Önkormányzat (városvezetés)	Ne essen más (nagyobb) városi rendezvény időszakára.
Középiskolások szülei	Ne legyen kedvezőtlen, hideg évszakban, ne legyen félélvzáraskor vagy közvetlen év végén.
Támogatók	Egyeztethető
Szervezők	Egyeztethető
Rendvédelmi szervek	Egyeztethető
Érintett lakosság	Egyeztethető
Meghívott szereplők	Egyeztethető
Technikai közreműködők	Egyeztethető
Helyszínüzemeltető	Egyeztethető
Szolgáltató közreműködők	Egyeztethető

Forrás: Saját szerkesztés (a mélyinterjúk alapján)

Ez alapján megállapítható, hogy a középiskolás diákok, az érintett középiskolai pedagógusok, az önkormányzat, és a középiskolások szülei támasztanak igényeket a rendezvény rendezési időpontjával kapcsolatban, amelyek között sok átfedés van. A többi csoport ún. puha igényeket támaszt e téren. Látható, hogy a jelenlegi őszi rendezés mellett a tavaszi időszakban, áprilisban is

lehetőség nyílna a Garabonciást megtartani. Ez olyan szempontból lenne jobb, hogy több idő lenne felkészülni a kulturális jellegű versenyekre, amely hozzájárulhatna a programok előtérbe kerüléséhez. Másrészt az időjárás faktor is kedvezőbb lenne, bár ez előre nem megállapítható.

4.4. FUNKCIÓELEMZÉS

A Csabai Garabonciás Napokra elkészítettük a funkciólistát a korábban említett igények segítségével. Ez a séma mutatja a rendezvényt, mint termék absztrakt változatát. Lényegében ez egy leképezés, amely nem tartalmaz megoldásokat. A Garabonciás legmagasabb absztrakciós szinten megfogalmazott funkciója (alapfunkció) az F0 Rendezvényt megvalósít funkció, amely a projekt alapvető feladatát határozza meg. Azok bontása főfunkciókra és részfunkciókra a következő módon történik:

F0. Rendezvényt végigvisz

F1. Rendezvényt előkészít

F1.1. Ez évi deklarációt megfogalmaz

F1.1.1. Igényekből célrendszert kidolgoz (lásd céllista)

F1.1.2. Célokat rögzít

F1.2. Résztevőket kiválaszt

F1.2.1. Résztevők struktúráját megállapít

F1.2.2. Résztevőket felkészít

F2. Rendezvényt tervez

F2.1. Rendezvény arculatot kidolgoz

F2.2. Rendezvényteret vázol

F2.2.1. Látványteret szervez

F2.2.2. Élményteret szervez

F2.2.3. Eszközrendszert felmér

F2.2.4. Zavaró hatásokat figyelembe vesz

F2.3. Forгатókönyvet tervez

F2.3.1. Hagyományokat számba vesz

F2.3.2. Időtervet készít

F2.3.3. Helyszíneket számba vesz

F2.3.4. Eseményeket számba vesz

F2.4. Erőforrást szervez

F2.4.1. Nagybani költségeket tervez

F2.4.2. Lehetőségeket feltár

F2.4.2.1. Akciókat szervez

- F2.4.2.2. Erőforrásokat illeszt
 - F2.4.3. Szponzorokat mozgósít
 - F2.4.3.1. Pénzeket begyűjt
 - F2.4.3.2. Szponzori szolgáltatást felhasznál
- F3. Rendezvényt megvalósít
 - F3.1. Programhirdetést szervez
 - F3.1.1. Hirdetésszöveget létrehoz
 - F3.1.2. Hirdetésszöveget kihelyez
 - F3.2. Napi állapotokat aktualizál
 - F3.2.1. Korrekciós igényeket mérlegel
 - F3.2.2. Szükséges korrekciókat beiktat
 - F3.2.3. Korrekciókról tájékoztat
 - F3.3. Verseny helyzeteket kidolgoz
 - F3.3.1. Versenyzést szervez
 - F3.3.2. Versenyt értékeli
 - F3.4. Szórakozást megvalósít
 - F3.4.1. Programokat lebonyolít
 - F3.4.2. Résztevők kreativitását lehetővé teszi
 - F3.4.3. Iskolai értékek bemutatását lehetővé teszi
 - F3.5. Információáramlást lehetővé teszi
 - F3.5.1. Információbázisokat működtet
 - F3.5.2. Információbankot működtet
 - F3.6. Biztonságot fenntart
 - F3.6.1. Ellenőrzést rendszeresít
 - F3.6.2. Rekreatíót bekapcsol
- F4. Rendezvényt értékeli
 - F4.1. Tapasztalatokat számba vesz
 - F4.1.1. Tapasztalatokat feldolgoz
 - F4.1.2. Tapasztalatokat értékeli
 - F4.1.3. Célrendszert ütköztet
 - F4.1.4. Konceptiókat korrigál
 - F4.2. Tapasztalatokat megjelenít
 - F4.2.1. Tapasztalatokat terjeszt
 - F4.2.2. Visszacsatolást lehetővé teszi

Céllista:

- Közösséget formál
- Szórakoztat
- Közösséget versenyeztet
- Iskolai értékeket bemutat
- Arculatot megfogalmaz (Üzenethordozó arculat, városképbe illesztés arculat)
- Esztétikai élményt nyújt
- Kapcsolatokat teremt
- Játékot létrehoz
- Együttműködést biztosít

4.5. A FUNKCIÓTELJESÍTÉS MÉRTÉKÉNEK MEGHATÁROZÁSA

A funkciólista összeállítását követően a team a funkcióteljesítés vizsgálatot végezte el, amelyet az 6. táblázat szemléltet. Az elemzést egy funkció-rendezvényelem mátrix segítségével végeztük el, amelyhez a legutóbbi, 22. Csabai Garabonciás Napokat vettük alapul. E táblázat felhasználásával váltak a funkciók értékelhetővé, mérhetővé, amelynek eredményeképpen a bírálat is elvégezhető lett. (A vizsgálat modell jellegű, a hitelesebb munkához a szervezők közreműködésére lett volna szükség.) Először a rendezvény költségvetését szétbontottuk az előkészítés, tervezés, lebonyolítás és értékelés kategóriákra. A további elemzéshez a második, harmadik és negyedik szintű részfunkciókat használtam fel. Ezt követően a tény funkcióköltségek kerültek megállapításra, tehát, hogy egy-egy funkció teljesítése érdekében ténylegesen mennyi költség merült fel. Majd a funkció súlyszámok meghatározása után, a terv funkcióköltségeket számítottuk ki.

A kritikus pontok kijelölése két szálon futott. Egyrészt a harmónia vizsgálat során a tény és terv funkcióköltségek közötti viszonyt vizsgálta a team, hogy azok milyen mértékben teljesülnek. Másrészt az egyes funkciókra ABC elemzést végeztünk. A kritikus pontok e két személet együttes eredményeként kerültek ki.

6. táblázat: Funkció-rendezvényelem mátrix

Funkció/Rendezvény elem	Előkészítés	Megtervezés	Működés, folyamatfenntartás	Utómunkálatok	Tény funkcióktg.	ABC elemzés	Funkciósúlyszám	Terv funkcióktg.	ABC elemzés	Harmónia vizsgálat	Kritikus pont
F1.1.1. Igényekből célrendszert kidolgoz (lásd céllista)	20 000				20 000	C	1,09%	54 297,535	C+	***	Igen
F1.1.2. Célokat rögzít	20 000				20 000	C	0,38%	19 086,268	C		Nem
F1.2.1. Résztevők struktúráját megállapít	10 000				10 000	C	0,20%	10 000,000	C		Nem
F1.2.2. Résztevőket felkészít	46 000				46 000	C	3,64%	182 114,437	B+	***	Igen
F2.1. Rendezvény arculatot kidolgoz		36 000			36 000	C	3,73%	186 339,789	B+	***	Igen
F2.2.1. Látványteret szervez		166 000			166 000	B-	1,97%	98 311,620	C++	**	Nem
F2.2.2. Élményteret szervez		240 000			240 000	B	5,31%	265 565,141	A--	*	Nem
F2.2.3. Eszközrendszert felmér		150 000			150 000	B-	1,44%	71 903,169	C+	**	Nem
F2.2.4. Zavaró hatásokat figyelembe vesz		56 000			56 000	C	1,26%	63 100,352	C+		Nem
F2.3.1. Hagyományokat számba vesz		220 000			220 000	B	2,32%	115 917,254	C++	***	Nem
F2.3.2. Időtervet készít		36 000			36 000	C	3,52%	175 917,254	B+	***	Igen
F2.3.3. Helyszíneket számba vesz		72 000			72 000	C+	1,26%	63 100,352	C+	*	Nem
F2.3.4. Eseményeket számba vesz		64 000			64 000	C+	0,56%	27 889,085	C	***	Nem
F2.4.1. Nagybani költségeket tervez		84 000			84 000	C+	1,64%	82 114,437	C++		Nem
F2.4.2.1. Akciókat szervez		60 000			60 000	C+	3,53%	176 339,789	B+	***	Igen
F2.4.2.2. Erőforrásokat illeszt		60 000			60 000	C+	2,39%	119 720,070	C++	***	Nem
F2.4.3.1. Pénzeket begyűjt		36 000			36 000	C	1,11%	55 705,986	C+	***	Nem
F2.4.3.2. Szponzori szolgáltatást felhasznál		60 000			60 000	C+	1,44%	71 903,169	C+	*	Nem
F3.1. Programhirdetést szervez		224 000	72 000		296 000	B++	3,37%	168 734,155	B	***	Igen
F3.2. Napi állapotokat aktualizál			180 000		180 000	B	2,67%	133 522,887	C++	**	Nem
F3.4. Verseny helyzeteket kidolgoz			542 000		542 000	A+	7,94%	397 237,32	A	**	Igen
F3.1.1. Programokat lebonyolít			620 000		620 000	A++	8,12%	406 040,141	A+	**	Igen
F3.1.2. Résztevők kreativitását leh. tesz		24 000	300 000		324 000	A--	5,93%	296 551,056	A-	*	Nem
F3.1.3. Iskolai értékek bemutatását leh. tesz			238 000		238 000	B	7,25%	362 748,239	A	***	Igen
F3.6.1. Információbázisokat működtet		24 000	72 000		96 000	C++	3,73%	186 339,789	B+	***	Igen
F3.6.2. Információbankot működtet		24 000	72 000		96 000	C++	3,49%	174 720,070	B+	**	Igen
F3.7.1. Ellenőrzést rendszeresít			180 000		180 000	B-	3,02%	151 128,521	B	**	Nem
F3.7.2. Rekreációt bekapcsol			72 000		72 000	C+	1,79%	89 508,803	C++	*	Nem
F4.1.1. Tapasztalatokat feldolgoz			108 000	8 000	116 000	B--	3,50%	175 000,000	B+	**	Igen
F4.1.2. Tapasztalatokat értékel			108 000	17 000	125 000	B--	1,49%	74 720,070	C+	**	Nem
F4.1.3. Célrendszert ütköztet			72 000	17 000	89 000	C++	3,70%	184 931,338	B+	**	Igen
F4.1.4. Konceptiókat korrigál			288 000	37 000	325 000	A--	2,90%	145 142,606	B-	***	Nem
F4.2.1. Tapasztalatokat terjeszt				13 000	13 000	C	2,24%	111 826,685	C++	***	Nem
F4.2.2. Visszacsatolást lehetővé tesz	4 000	24 000	216 000	8 000	252 000	B+	2,05%	102 522,887	C++	***	Nem
Rendezvényelem költség	100 000	1 660 000	3 140 000	100 000	5 000 000		100%	5 000 000,000			

Forrás: Saját szerkesztés (becslések alapján)

4.6. MEGOLDÁSI VÁLTOZATOK KIDOLGOZÁSA

Ezt követően a kritikus funkciókra megoldási változatokat keresett a team, amelyeket a 7. táblázat foglal össze.

7. táblázat: Megoldási változatok

Részfunkciók	Megoldási változatok		
F1.1.1. Igényekből célrendszert kidolgoz	Interjúvolás az érintettekkel	Irányított kérdőívezés az érintettekkel	Szervezők korábbi tapasztalatai alapján
F1.2.2. Résztvevőket felkészít	Információátadás a szervezők révén	Írásos összefoglaló a szükséges információkról	Tréning
F2.1. Rendezvény arculatot megtervez	Szakértő cégek	Diákok pályáztatása	Részben diákok, részben szakértők bevonása
F2.3.2. Időtervet készít	Szakértő megbízása	Szervezők által	Adaptáció
F2.4.2.1. Akciókat szervez	Diákok felelősség felruházása	Támogatási lehetőségek hirdetése (támogatói jegy, árverés)	Alapítvány kuratóriumának hatékonyabb munkája (alapítványi bál szervezése, adó 1%-ának felajánlása; pályázati lehetőségek felkutatása)
F3.1. Programhirdetést szervez	Interneten (facebook, twitter, instagramm)	Helyi médiumok (hirdetőtáblák, TV, újság, rádió, plakátok)	Információs bázisok (tourinform, iskolaportál, ideiglenes bázisok)
F3.4. Verseny helyzeteket kidolgoz	Előzetes tréning, kisebb elektorok mindennap szavazzanak, nagyobb rálátás, kidolgozott értékelési szempontok	-	-
F3.1.1 Programokat lebonyolít	Kevesebb, de szervezettebb programok	-	-
F3.1.3. Iskolai értékek bemutatását lehetővé tesz	Verseny keretében	Iskolák saját értékeik kiállítás formájában történő prezentálása („Garabon City”	Előadás, fellépés, prezentációk formájában („Értékek napja”)

Részfunkciók	Megoldási változatok		
		területén)	
F3.6.1. Információbázisokat működtet	Plakátok és szórólapozás	Állandó inf. bázis (2-2ember naponta; ismeretek a teljes programtervről; szórólapozás)	Rendezvény idején elérhető zöld szám
F3.6.2. Információbankot működtet	Online	Nyomtatott formában	-
F4.1.1. Tapasztalatokat feldolgoz	Tapasztaltfelmérő lap	-	-
F4.1.3. Célrendszert ütköztet	Diákok kérdőívezése	Szervezők (programfelelősök) saját tapasztalatai során	Fórum szervezése

Forrás: Saját szerkesztés (brainstorming alapján)

5. JAVASLATOK ÖSSZEFOGLALÁSA

Munkám során részletesen megismertem a Csabai Garabonciás Napok rendezvényét. A történeti alakulás bemutatását követően részletesen kidolgoztam a programelemeket és az utóbbi évek során az esemény életében bekövetkezett változásokat. Betekintést nyújtottam az elmúlt rendezvény értékelési rendszerébe is.

Ezt követően olyan módszertanokat tanulmányoztam, amelyek a további munka során alkalmazásra kerültek. Így bemutattam az értékelemzés, kérdőívezés, mélyinterjú és az időtervezés legfőbb tartalmi elemeit.

Az értékelemzési munka lépéseit követve végeztem az elemzést. Lényegi információkhoz jutottam a kérdőívezés és mélyinterjúzás során is. A team elvégezte az igény- és funkcióelemzést, annak bírálatát, majd a gyenge pontokra megoldásokat dolgozott ki.

Benyomásaim szerint a rendezvényt övező legnagyobb probléma, hogy annak szervezése, megtartása és értékelése már rutinszerű szokásokon alapul. Szükség lenne néhány olyan tevékenység beiktatására (pl. időterv készítésére, kérdőívezésre, stb.), amelyet a szervezők – szervezési tapasztalatuk miatt – nem tartanak lényegesnek. Jelenleg gondolati szinten valósul meg ezek kidolgozása.

Mindezek után az elvégzett elemzések során megfogalmazódott megállapítások és a feltárt megoldási változatok eredményeként a következő Csabai Garabonciás Napok megszervezésére az alábbi változtató javaslatokat teszem:

1. Az esemény megrendezésének időpontját érdemes lenne egy tavaszi időpontra áthelyezni. Ha az őszi Garabonciás Napok és a tavaszi középiskolai diáknapok megcserélésre kerülnének, akkor több idő lenne felkészülni a kulturális jellegű programokra, valamint nagyobb lenne az esély a kedvezőbb időjárásra is.
2. A kulturális szegmens megerősítése érdekében egy tehetségkutató vetélkedőt lehetne szervezni, amely jobban felkeltené az diákok érdeklődését. Az iskolai értékek bemutatása is erősíthetné ezt a területet. Ezeket szélesebb körben kellene meghirdetni.
3. Résztvevő megfigyelésem alkalmával arra jutottam, hogy mindenképpen szükséges az egyes programelemek, helyszínek felelőseinek kijelölése, akikhez kérdés, probléma esetén személyesen lehet fordulni. Az elmúlt versenyen a szervezők valamelyikét legtöbbször csupán telefonon lehetett elérni segítségkéréshez, információs felvilágosításhoz.

4. Véleményem szerint a jelenlegi „Garabon City”-t mindenképp át kell alakítani. Mivel a régebbi City rengeteg feszültséget gerjesztett, a felmerülő igények ellenére visszaállításának nincs realitása, ezért a jelenlegi faházak rendszert szervezném át:
 - a. A közösségépítés megvalósulása érdekében a faházak mellett, nagyobb központi sátrat is kellene telepíteni, állítani, ahová a diákok összegyűlhetnek, leülhetnek, csoportokat alkothatnak. (Az idei Garabonciáson a stábok faházai előtt nem nyílt lehetőség tömegesen helyet foglalni.)
 - b. Meg kellene teremteni a régebbi „Garabon City”-hez hasonló módon egy bizonyos mértékű állandóságot. (Pl.: Idén minden este össze kellett pakolni, nem volt ellenőrzés, stb.)
 - c. Egyrészt mobil illemhelyeket, mosdókat kell telepíteni, mert ez a legutóbbinál nem volt megoldott.
5. A diákpolgármester jelölteknek célokat kellene kidolgozni, amelyeket megválasztásuk esetén végre lehetne és kellene hajtani. A tisztségük lejártakor díjaznák az éves munkájukat. Ezáltal a cím elnyerése nagyobb felelősség és dicsőség is lenne.

Az egyes funkciókhoz rendelt megoldási változatok közül (6. táblázat- Megoldási változatok) is kiválasztottunk egyet-egyet, amelyet a legmegfelelőbbnek tartottunk, ezek a következők:

6. Mindenképpen szükséges lenne egy célrendszert kidolgozni és írásban lefektetni, amely mindenki számára hozzáférhető. Ez egyrészt állandó célokat tartalmazna, másrészt egy-egy rendezvényre „eseti” célokat határozná meg. (Az aktuális rendezvényre irányuló célok megvalósulása az esemény arculatában és programjaiban is megjelennének. Ez által évről-évre meg is újulna az esemény. A célrendszer kidolgozására az egyik legmegfelelőbb módszer az érintett igénykeltő csoportok kérdőívezése lehetne. A rendezvényt kevésbé támogató csoportokkal szemben is csökkenthetné a feszültséget, ha írásos dokumentumokkal, céltételezéssel alátámasztanák a rendezvény küldetését, üzenetét, és mindenki számára világossá válhatna annak pozitív haszna.
7. Szükség lenne az egyes résztvevők (különösen a kampánystábok tagjainak) alaposabb felkészítésére. Erre a leghatékonyabb megoldásnak a tréninget találta a team, hiszen a különböző szituációkra való reakciók gyakorlása valós helyzetekben problémamegoldóbb magatartást eredményezhetne, szemben a szervezők tapasztalatainak szóbeli megosztásával. A kampánnyal, szervezéssel kapcsolatos feladatokon túl, fel kell készíteni őket a váratlan helyzetek rendezésére is. (A

főszervező, Fodor József kiemelte, hogy a mai diákok kevésbé önállóak. Lásd: 4/e. sz. melléklet)

8. A rendezvény arculatát is meg kellene tervezni. Mivel a városban több kreatív szakkört, művészeti képzést tartanak, és van művészeti iskola is, így a legjobb megoldást a diákok pályáztatása jelentené. Ez által még több diák kerülne bevonásra az aktív munkába. A győztes pályázat kerülne megvalósításra, alkotóját pedig valamely központi rendezvényen díjaznák.
9. Mindenképpen fontos időtervet készíteni az eseményre. Habár a főszervező gondolataiban az egyes tevékenységek és azok időrendje tisztázott, a tevékenységfolyamat elemeinek időbeli összefüggéseit grafikai úton is megjelenítő teljesítési program alapján a többi szervező (is) átlátná a folyamatot. A Gantt diagram megalkotását tartom előnyösebbnek, ugyanis egy rendezvény esetén áttekinthetőbb a hálótervnél. Ez egyfajta forgatókönyvként szolgálna. Az időterv készítésénél lényegesnek tartom, hogy az értékelés mozzanatát nem a rendezvény végeztével, hanem már az egyes programelemek megvalósulásakor is el kellene végezni. Erre konkrét megoldási javaslatot később ismertetek.
10. A rendezvény forrás oldalának növelése szükséges, így elengedhetetlen a Garabonciás Alapítvány hatékonyabb munkája. Megoldást jelenthet például egy jótékonyági jellegű ún. „Garabonciás” bál”-t rendeznének. Széles körben népszerűsíteni, propagálni lehetne az adó 1%-ának Csabai Garabonciás Napokra történő felajánlását (ehhez 3 éves közhasznúsági állapotú társasági forma, például egyesület szükséges.) vagy támogatói jegyeket bevezetni. Továbbá érdemes lenne különböző pályázati lehetőségek felkutatása is.
11. Nagyobb hangsúlyt kell fektetni a programhirdetésre is. Elsősorban az internet kínálta lehetőségeket tartottuk legmegfelelőbbnek. Egyrészt költséghatékony, másrészt a legfőbb célcsoporthoz ez úton lehet legkönnyebben eljutni. A hivatalos facebook oldalon minden elérhető információ megtalálható lenne, emellett pedig egy központi instagram oldalon (is) lehetne a rendezvényen készült fényképeket gyűjteni. Azoknak, akik számára az internet nem elérhető, a rendezvényt megelőző héten és az esemény alatt információs bázisokon lehetne tájékozódni.
12. A verseny során kisebb számú elektor szavazhatna, ugyanakkor alaposabban felkészítettek lennének, és nagyobb rálátásuk lenne az értékelésre. Meghatározott értékelési szempontok szerint kellene szavazniuk. (Ahogy korábban említettem, jelenleg nincs ilyen.)

13. Kevesebb központi program kerülne megrendezésre, ugyanakkor azok szervezettebbek lennének.
14. Az iskolai értékek bemutatása előtérbe kerülne. Ezért bevezetnénk az „Értékek napja”-t, ahol különböző előadások, beszámolók, prezentációk keretében a középiskolák bizonyos területen kiemelkedő diákjai léphetnének fel
15. Információs bázisoknak az állandó „*Infó-pont*”-okat tartjuk a legalkalmasabbnak. Ezek helyéül a középiskolák portái, a tourinform irodája, a Jókai színház, és a Csabagyöngye szervezőirodái szolgálhatnának.. Emellett további két információs bázis üzemeltetését javaslom: egyiket a Csaba Center bejárata elé, a másikat a Szent István tér környékére. Működtetésük az adott intézmény személyzetének közreműködésével, illetve szükség esetén diák segítőkkel valósulhatna meg.
16. Létre kellene hozni egy online információs bankot/felületet is. Innen elérhetőek lennének az egyes programokhoz szükséges anyagok, valamint rögzítenék a stábtagnak, jelöltek és elektorok nevét, adatait is. Ez mindenki számára hozzáférhető lenne.
17. A programelemek kapcsán felmerült tapasztalatokat rögzíteni kell, hogy a következő rendezvényre a kívánt módosításokat végre lehessen hajtani. Az egyes programokon a programfelelősök tapasztaltatfelmérő lap kitöltésével teremthetnék meg egy-egy elem mérhető értékelését. Meghatározott szempontokat ötös skálán értékelnének egy-egy program kapcsán. Szemléltetésként kidolgoztam egy általam elképzelt tapasztaltatfelmérő lapot. (8. táblázat)

8. táblázat: Tapasztaltatfelmérő lap

	Helyszín 1	Helyszín 2	Helyszín 3	Helyszín 4	Helyszín 5	Helyszín 6
	Program 1	Program 2	Program 3	Program 4	Program 5	Program 6
Programindulás						
Idő						
Közösség						
Létszám						
Érdeklődés						
Élmény						
Aktivitás						
Viselkedés						
Célok						
Programzárás						
Rendtétel						

Forrás: Saját szerkesztés (brainstorming alapján)

18. Az egyes célok megvalósulását is fel kell mérni, hogy azok mennyire teljesültek a valóságban. A célrendszer összeállításának megoldásával ellentétben, itt egy utólagos

fórumot tartottunk a legjobbnak. Ezen a szintén részt vennének a szervezők, az elektorok képviselői, a jelöltek, valamint az egyes programokat lebonyolítók is. Személyesen vitatnák meg, így a tanulságok a következő alkalommal történő megrendezéskor hasznosíthatóak lennének.

A fent ismertetett javaslatok többletmunkát jelentenek a szervezők számára, de jelentősen növelné az esemény értékességét, szervezettebbé tenné azt.

Epilógus

A tanulmány során megfogalmazódott bennem egy, az elemzéstől független gondolat is. A projekt munka ideje alatt a középiskolás tanulókból álló team kiemelt érdeklődést és szorgalmat mutatott a téma iránt, a team üléseken rendre megjelentek, feladataikat ellátták. Mivel részükről ez jelentős időráfordítással járt (hétvégéket vett igénybe), és munkájukat csupán erkölcsileg tudtam jutalmazni, ezért különösen figyelemfelkeltő a tanúsított magatartásuk. Azt gondolom, a projektben történő munka miatt úgy érezték, felelősséggel tartoznak. Érdemes lenne ezt a területet bővebben tanulmányozni, amely akár az oktatás megreformálását jelenthetné.

Köszönöm a team tagjainak hatékony munkáját!

IRODALOMJEGYZÉK

Szakirodalom:

Braase & Grich (2011): *Event Planning Using Function Analysis*, SAVE International Annual Conference

Görög M. (2003): *A projektvezetés mestersége*. Aula Kiadó, Budapest, p. 105-132.

Dr. Hegedűs J. (1983): *Értékelemzés a termékfejlesztésben*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest.

Lawrence D. M. (2010): *Értékelemzés*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.

Dr. Körmendi L. (2010): *Értékelemzés*. SALDO Zrt., Budapest.

Dr. Körmendi L. – Nádasdi F. (1996): *Az értékelemzés elmélete és gyakorlati alkalmazása*, Info-Prod Bt., Budapest.

Dr. Majoros P. (2004): *A kutatómódszertan alapjai*. Perfekt Kiadó, Budapest, p. 98-136.

HB. Maynard (1977): *Gazdasági mérnöki kézikönyv*; Műszaki Könyvkiadó Budapest.

Folyóiratok:

Mikóczy E. (2002): *XI. Garabonciás Napok*, Csabai Mérleg, XII. évf., 22. sz., p. 1-2.

Csécsi R. - Dulka M. - Juhász Gy - Lakatos D. - Molnár Cs. G. - Mrázik Gy. (2012): *Magyar Ifjúság 2012 kutatás első eredményei- 10 kérdés az ifjúságról*, Budapest, Kutatópont Kft., p. 20-23.

Internetes források:

Fodor Á. (2007): *A munkás, de csodálatos értékelemzés*, [Online] Elérhető:

http://www.microva.hu/tudasbazis/a_munkas_de_csodalatos_ertekelemzes_konyv_az_ertekelemzesrol [Letöltve: 2013. szeptember 18.]

Beol munkatársai által készített képgaléria a rendezvényről, [Online] Elérhető:

<http://www.beol.hu/galeriap/54889> [Letöltve: 2013. szeptember 10.]

Budavat tanácsadó vállalat honlapja, [Online] Elérhető: <http://www.budavat.hu/ertekelemzes-ertekelemzes-ertekelemzes/funkcioelemzes> [letöltve: 2013. szeptember 18.]

A Magyar Értékelemző Társaság hivatalos weblapja, [Online] Elérhető: <http://www.shva.hu> [Letöltve: 2013. szeptember 18.]

MicoVA értékelemző vállalat honlapja, [Online] Elérhető:

http://www.microva.hu/ertekelemzes/az_ertekelemzes_szemlelete [letöltve: 2013. szeptember 18.]

Projekt time management, [Online] Elérhető:

http://www.tutorialspoint.com/management_concepts/project_time_management.html [Letöltve: 2013. szeptember 25.]

Circular No. A-131 számú Elnöki levél, [Online] Elérhető:

http://www.whitehouse.gov/omb/circulars_a131/#14 [Letöltve: 2013. október 4.]

A Csabai Garabonciás Napok hivatalos weblapja, [Online] Elérhető: <http://www.garabonciasnapok.hu> [Letöltve: 2013. október 2.]

Fodor Á.: *Az értékelemzés (Value Analysis) módszertana*, [Online] Elérhető: <http://prezi.com/pamiqwhhzyd/az-ertekelemzes-value-engineering-modszertana-modul-i-tf-16-resz/> [Letöltve: 2013. szeptember 16.]

SAVE International (2007): *Value Standard and body knowledge* [Online] Elérhető: <http://www.wsdot.wa.gov/nr/rdonlyres/34ffe1e3-bcc1-444d-93e4-d4dcf6ba3c3b/0/whatisve.pdf> [Letöltve: 2013. október 12.]

Federal Highway Administration honlapja: *Value Engineering Notice of Proposed Rulemaking (NPRM)*, [Online] Elérhető: <http://www.fhwa.dot.gov/VE/> [Letöltve: 2013. október 4.]

U.S. Department of Defense (2012): *DOD Announces Value Engineering Achievement Award Winners*, [Online] Elérhető: <http://www.defense.gov/releases/release.aspx?releaseid=15408> [Letöltve: 2013. október 2.]

Office of Deputy Assistant Secretary of Defense Systems Engineering (2011): *Value Engineering: A Guidebook of Best Practices and Tools*, [Online] Elérhető: <http://www.acq.osd.mil/se/docs/SD-24-VE-Guidebook.pdf> [Letöltve: 2013. szeptember 18.]

SAVE International weblapja, [Online] Elérhető: <http://www.value-eng.org> [Letöltve: 2013. szeptember 8.]

Matthias Holweg (2000): *Report produced for the EC funded project*, [Online] Elérhető: http://www.adi.pt/docs/innoregio_value_analysis.pdf [Letöltve: 2013. szeptember 18.]

Szabályzatok:

Közutak tervezési szabályzata - KTSZ azonosító kód: ÚT 2-1.201:2008, p. 50.